

m:
agazin

ZIMA 2019.
BROJ 20
IZDANJE ZA BiH
BESPLATAN PRIMJERAK

VJEŠTAČKA INTELEGENCIJA LIJEČI?

TEMA
BROJA
**Može li vještačka
inteligencija
iskorijeniti
bolesti?**

SVJETSKI
DOGAĐAJI
**Tehnološki
događaji i
sajmovi u 2019.**

TALENTI
Darko Savić

htc U12+

Live on the Edge.

Ekran - 6 inča, QHD + (1440 x 2880 px)

Memorija - 6 GB RAM, 64 GB interne memorije - microSD slot

Procesor - Qualcomm Snapdragon 845, Octa-core (4 x 2.8 GHz & 4 x 1.8 GHz)

Glavna kamera - 12 MP + 16 MP, 4K video

Prednja kamera - 8 MP + 8 MP

Baterija - 3500 mAh

IMATE PRIJATELJE

03

- 6 **STRANE ZA EKRANE**
m:tel TV ostaje vaš prozor u svijet dobrog filma
- 9 **ZVIJEZDA PONUDE**
Sony Xperia XZ2

6

13

- 20 **DNEVNIK PRIJATELJSTVA**
m:stipendije - deveta generacija

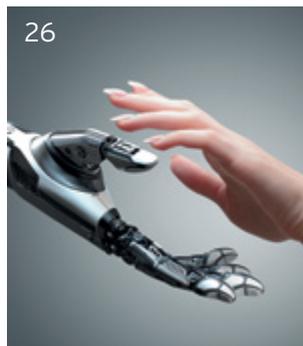

20

POSLOVNI SVIJET

25

- 26 **SVJETSKI DOGAĐAJ**
Može li vještačka inteligencija iskorijeniti bolesti?

26

- 58 **BREND OVI KOJIMA VJERUJEMO**
Huawei Mate 20 Lite

58

- 64 **TESTIRAMO**
LG Q7

64

S DRUGE STRANE

88

- 89 **HILJADU RIJEČI**
Sonja Spiroska Ostojić

89

- 93 **U ROMINGU**
Varšava

97

- 97 **INTERVJU MOBILNIM**
Dejan Ćirjaković - „Državni posao“

m:agazin

U ljudskoj prirodi je da ispipava granice sopstvene izdržljivosti, da postavlja sebi neke nove, više ciljeve, koji se ponekad čine nedostižnim. Sve dok učimo, radimo na sebi i ne odustajemo, nedostižno ne postoji.

Kad je u pitanju svijet nauke i tehnologije, on se iz godine u godinu razvija upravo na ovaj način, osluškujе mišljenja korisnika, pomjera granice, priznaje greške, uči. Ne sumnjamo da će 2019. godina naći načine da nas oduševi, bar kad su tehnološka otkrića u pitanju, za sve ostalo ipak se moramo pobrinuti sami.

IMPRESUM

ZIMA 2019
BROJ 20
IZDANJE ZA BiH
BESPLATAN PRIMJERAK

IZDAVAČ: Mtel a.d. Banjaluka

ZA IZDAVAČA: generalni direktor Marko Lopičić, izvršni direktor za marketing i prodaju Radmila Bojanić

m:agazin TIM: Sandra Stanić, Željka Dragičević, Aleksandra Šobić, Jelena Maksimović, Milica Kondić, Vesna Rodić, Andrea Lazić, Vlatka Repac

U OVOM BROJU ZA m:agazin PIŠU: Sandra Stanić, Jelena Maksimović, Aleksandra Šobić, Darko Bajić, Kristina Bobrek Macanović, Milovan Tatić, Mirela H. Mustafić, Tijana Tegeltija, Predrag Laketa, Jelena Računica Šatara, Nenad Bosnić, Staša Nikodinović, Sonja Savić, Danijela Filipović, Nataša Bursać, Bojana Đerić Petrović, Jelena Bjelaković, Ljubica Jerotijević i Jelena Vuković

LEKTOR: Saša Četojević

DIZAJN: Dejan Jović / Aquarius

PRELOM I PRIPREMA: Dejan Jović / Aquarius

ADRESA REDAKCIJE: Vuka Karadžića 2, 78 000 Banjaluka // TELEFON: 051/240-875, 240-250 // FAX: 051/216-110

E-MAIL: magazin@mtel.ba // WEB: mtel.ba

ŠTAMPA: Compex d.o.o, Braće Pišteljića 1, 78 000 Banjaluka

TIRAŽ: 3.000

IZLAZI KVARTALNO

m:

IMATE PRIJATELJE

DNEVNIK
PRIJATELJSTVA

NUDIMO VAM

BIRAJTE NAJBOLJE!

Kada objedinite dvije, tri ili četiri usluge u jedan paket, dobijete m:tel integrisane usluge. Ove usluge, u kombinaciji sa novom tehnologijom koju zovemo optička mreža, korisnicima omogućuju vrhunsko iskustvo korištenja tih izabranih usluga.

PIŠE: SANDRA STANIĆ

Zapravo, izbor m:tel Paketa najbolji je način da za nižu cijenu dobijete najbolji internet, fantastične bonuse, široku ponudu uređaja po povoljnim cijenama na rate bez kamata, te plaćanje usluge putem jednog objedinjenog računa.

Naravno, m:tel uvijek nudi nove, promotivne ponude i popuste, kao znak dobrodošlice u porodicu zadovoljnih korisnika m:tel Paketa.

Pored toga, u vašim TV paketima možete naći i sjajne videoteka, a naša preporuka su HBO kanali, kao i HBO

videoteka, koja vam donosi sadržaje vrhunske produkcije. Ne propustite da u ovoj videoteci pronađete i pogledate sve epizode prve regionalne HBO serije „Uspjeh“, čije je premijerno prikazivanje bilo u januaru.

Posjetite najbliže prodajno mjesto m:tel-a ili zvaničnu stranicu www.mtel.ba, izaberite paket po svojoj mjeri, uzmite svoje poklone i uživajte u korištenju najnaprednijih servisa za ultrabrzu i pouzdanu komunikaciju!

Više informacija na broj telefona **0800 50 000**.

ISKORISTI SVAKU ŠANSU!

POPUST NA PRETPLATU **50%**
3 MJESECA

ILI SUPER TV **ZA 1 KM**

Doživi najviše kanala i najbrži optički Internet u zemlji.

mitel *imate prijatelje!* **INTEGRISANE USLUGE**

TESLA 32T319SH

VOX 32DSA314 B/H

Ponuda važi do 31.03. 2019. ili do isteka zaliha uređaja. Detalje potražite na www.mitel.ba.
www.mitel.ba korisnički servis 0800 50 000

 [imate.ba](https://www.facebook.com/imate.ba) [mitelimatepriatelje](https://www.youtube.com/imatepriatelje)

STRANE ZA EKRANE

M:TEL TV OSTAJE VAŠ PROZOR U SVIJET DOBROG FILMA

PRIPREMILI: MIRELA H. MUSTAFIĆ I PREDRAG LAKETA

HBO

VOLJETI ESKOBARA

Ekskluzivno na TV HBO, film "Voljeti Eskobara", možete pogledati 27. februara u udarnom terminu u 20.00 časova

„Voljeti Eskobara“ pripovijeda izuzetnu priču o turbulentnoj ljubavnoj aferi između najpoznatije kolumbijske novinarkе, Virhinije Valeho (Penelope Kruz), i najzloglasnijeg narko-bosa na svijetu, Pabla Eskobara (Havijer Bardem). Prilikom njihovog prvog susreta, Virhinija je očarana njegovom harizmom i zaraznom strašću prema domovini i ljudima koje voli. Uporedo sa produbljivanjem njihove strastvene afere, rasli su i brutalno nasilje i tiranija koji su okruživali Eskobarovo carstvo. Dok njen svijet počinje da se ruši, Virhinija mora da odluči da li će podržati čovjeka kog voli ili će pomoći svrgavanju jednog od najokrutnijih zločinaca koje je svijet vidio u ovoj nevjerojatnoj priči inspirisanoj istinitim događajima iz Virhinijinih memoara.

TV HBO 2

VELIČANSTVENI ŠOUMEN

“Veličanstveni šoumen”: Hju Džekmen predvodi vrhunsku glumačku ekipu u ovom odvažnom i originalnom mjuziklu koji slavi rađanje šoubiznisa. Inspirisan pričom o P.T. Barnumu, film prati vizionara koji je ni iz čega stvorio očaravajući spektakl.

“Veličanstveni šoumen” je hrabar i originalni mjuzikl koji slavi rađanje šoubiznisa i čudo koje doživimo kada nam se ostvare snovi. Inspirisan ambicijom i maštom prvog američkog promotera pop-kulture, P.T. Barnuma, ovaj film je priča o vizionaru koji je ni iz čega stvorio očaravajući spektakl koji je postao svjetska senzacija. Rediteljski debi Majkla Grejsija, “Veličanstveni šoumen” je priča koja zakoračuje u hrabro zamišljeno carstvo, prepuno zaraznih pop-melodija, glamuroznih plesova i transformativne moći teatralnosti, ljubavi i vjere u sebe. Grejsi spaja originalne pjesme dobitnika Oskara, Bendža Pejseka i Džastina Pola (“La La Land”), sa talentovanom glumačkom postavom koju predvodi Hju Džekmen, i predstavlja publici same početke masovne zabave i najveće zvijezde 1870-ih. TV HBO 2, 1.3.2019. u 20.25 časova

CINEMAX

NEPOSLUŠNOST

Nakon smrti oca rabina, njujorška fotografkinja Ronit (Rejčel Vajs) odlazi na sahranu u svoju ortodoksnu jevrejsku zajednicu u sjevernom Londonu, u kojoj je odrasla.

Tamo se ponovo sretne sa dvoje prijatelja iz djetinjstva: stidljivom Esti (Rejčel Mekadams) i posvećenim vjernikom Dovidom (Alessandro Nivola) koji su, na Ronitino iznenađenje, sada bračni par. Zajednica ne odobrava Ronitinu sekularnu odjeću i ponašanje, ali, uprkos njihovim razlikama, ona se ubrzo zbliži sa Dovidom i Esti - pogotovo Esti. Ronitino uznemirujuće prisustvo kod kuće vrši dodatni pritisak na bure baruta potisnutih emocija i prijeti da raspali davno uspavane strasti i kontroverze. Ovo je u najkraćem scenarionu za film "Neposlušnost", koji TV CINEMAX donosi prvog dana marta 2019. godine u 21.30 časova.

U MUZICI JE SPAS

Nedjelja, 3. mart, udarni termin od 20.00 časova na TV CINEMAX, idealno vrijeme za dobar film, ovaj put "U muzici je spas"

Film "Spas je u muzici" - osvježavajuće, sirovo, realno i urnebesno debitantsko ostvarenje rediteljke Zoi Lister-Džouns - je priča o paru, Ani (Zoi Lister Džouns) i Benu (Adam Pali), koji se neprestano svađaju. Nakon što ih bračni terapeut savjetuje da pokušaju da riješe probleme na nekonvencionalan način, oni se sjete svoje zajedničke ljubavi prema muzici. U posljednjem pokušaju da spasu brak, oni odlučuju da preusmjere svoje svađe u pjesme i osnuju bend, uz pomoć komšije Dejva, nekadašnjeg bubnjara. Priča o ljubavi, gubitku i rokenrolu, "Spas je u muzici" je inteligentan i perceptivan osvrt na savremenu ljubav, sa mnogo zaraznih pop pjesama.

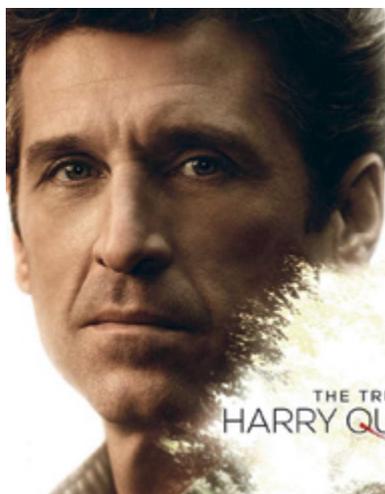

PICKBOX

AGATA KRISTI: UBISTVA PO ABECEDI/AGATHA CHRISTIE: THE ABC MURDERS

Glavne uloge: Džon Malkovič, Rupert Grint

BBC donosi mini-seriju „Agata Kristi: Ubistva po abecedi“ (Agatha Christie: The ABC Murders), novu adaptaciju djela legendarne Agate Kristi, u čijoj glavnoj ulozi je isto tako legendarni i svima dobro poznati Poaro. U prvom planu je fenomenalna glumačka postava koju, kao Poaro, predvodi legendarni Džon Malkovič. Očekuje vas autentična detektivska priča u britanskom stilu!

ISTINA O SLUČAJU HARIJA KEBERTA/THE TRUTH ABOUT THE HARRY QUEBERT AFFAIR

Glavne uloge: Patrik Dempsi, Ben Šnecer, Dejmon Vejans Džunior, Virdžinija Madsen

Misteriozna dramska serija „Istina o slučaju Harija Keberta“ (The Truth About the Harry Quebert Affair) temelji se na romanu istog imena, pisca Žoela Dikera. U napetoj seriji pratimo mladog pisca (Šnecer), koji odlazi u posjet Hariju Kebertu (Patrik Dempsi) po inspiraciju za pisanje. No neočekivano doznaje da je Hari optužen za ubistvo petnaestogodišnje Nole Kelergan, koja je nestala prije tridesetak godina. Izazovna i napeta priča sa skandaloznim preokretima prva je serija Patrika Dempsija nakon „Uvoda u anatomiju“ (Grey's Anatomy) i prava je poslastica za ove zimske dane.

VIKINZI/VIKINGS - 5. SEZONA

Drugi dio pete i preposljednje sezone omiljene istorijske sage „Vikinci“ (Vikings) odiše zanimljivošću, napetošću i dinamikom. U ovoj sezoni naglasak je na Ragnarovoj porodici, koja je razjedinjena, zaračena i posvađana. Naglasimo i kako je peta sezona posebna po tome što se događaju stvari koje se poklapaju sa stvarnim načinom funkcionisanja vikinškog društva.

LJUBAVNICE/MISTRESSES

Američka verzija „Ljubavnica“ (Mistresses) sa „čarobnicom“ Alisom Milano i „izgubljenom“ Jundžin Kim vjerna je adaptacija istoimene britanske serije. U „Ljubavnicama“ pratimo četiri uspješne, emancipovane prijateljice čiji su životi

začinjeni sa mnogo seksa, romantike i intriga. Iako imaju različite temperamente, njihovo prijateljstvo uvijek im pomaže da se izvuku iz gabule. Dostupne su sve četiri sezone.

NE POTCJENJUJ DŽORDAN/CROSSING JORDAN

Američka kriminalistička serija „Ne potcjenjuj Džordan“ (Crossing Jordan) ima ukupno 117 epizoda, u kojima gledamo Džil Henesi kao doktoricu Džordan Kavana, forenzičarku koja rješava zločine. Zanimljivost: serija je smještena u isti fiktivni univerzum kao i serija „Las Vegas“. U četvrtoj sezoni u epizodi „What Happens in Vegas Dies in Boston“ Džordan i Vudi odlaze da riješe zločin u Vegasu, gdje Vudi razvije odnos sa Sem Markez (Vanessa Marsel) pa se i Sem pojavljuje u dvjema epizodama ove serije.

ZVIJEZDA PONUDE

SONY XPERIA XZ2

PIŠE: DANIJELA FILIPOVIĆ

Onima koji su bili i ostali vjerni tehnološkim inovacijama Zemlje izlazećeg sunca, posljednji top model svjetskog giganta kompanije Sony i nije veliko iznenađenje. Sony Xperia XZ2 je model pametnog telefona koji praktično objedinjuje sve ono što čini Japan: tačnost, preciznost i vrhunsku tehnologiju!

Budući da su Sony Xperia pametni telefoni uvijek važili za najbolje u svojoj klasi te donosili novosti koje su drugi pratili, kompanija je godinama bila dosljedna u primjeni vlastitih tehnoloških inovacija te je uspješno odolijevala trendovima koji su vladali na tržištu.

Međutim, kompanija je ipak odlučila da ode korak dalje i tržištu ponudi nešto novo.

Tako je Sony Xperia XZ2 dobila nekoliko novih funkcija i poboljšanja, među kojima su smanjen okvir oko ekrana, SuperSloMo snimanje u FHD rezoluciji, 4K HDR video, a ovo je i prvi Sony-jev smartfon sa prikazom omjera stranica 18:9.

Poznavateljima ovog brenda jasno je da kompanija ne pati za obaranjem rekorda u dimenzijama i masi kućišta te da im je cilj napraviti dobar i funkcionalan telefon koji će zadovoljiti potrebe korisnika, ali su sa ovim Xperia XZ2 modelom otišli korak dalje i predstavili potpuno novi dizajn.

Za razliku od prethodnih modela iz ove linije, nova Xperia XZ2 je zaobljena na sve četiri strane, što je novina u dizajnu, a riješen je i „problem“ većih rubova, tako da ovaj model na prednjoj strani uređaja ima jedan od stereo-zvučnika, senzore, LED lampicu i selfi kameru te je sav preostali dio stavljen u funkciju lijepog i preglednog ekrana.

Xperia XZ2 dolazi u četiri boje kućišta Liquid Black, Liquid Silver, Deep Green i Ash Pink, odnosno crnoj, srebrnoj, zelenoj i pink boji. Prednja i zadnja strana su izrađene od stakla, a okvir koji je smješten između njih rađen je od aluminijuma, za koji japanski gigant tvrdi da je izuzetno otporan na udarce i savijanje.

Ne zanemarimo ni činjenicu da kućište posjeduje certifikat IP65/68, koji garantuje otpornost na prašinu i vodu.

Modele koji se nalaze u vrhu Sony-jeve ponude pokreće Qualcomm-ov procesor, tako da i Xperia XZ2 ima Snapdragon 845, koji je trenutno jedan od najjačih mobilnih procesora, uz koji ide 4 ili 6 GB RAM-a. Osim podrške za memorijske kartice, ovaj uređaj posjeduje 64 GB interne memorije, a budući da Sony nije opterećivao uređaj nepotrebnim aplikacijama, ovo bi trebalo da bude više nego dovoljno da zadovolji potrebe i najprobirljivijeg korisnika. Uz ovaj model dolaze aplikacije kao što su: album, muzika, video-zapisi, Xperia Lounge, sat, vrijeme, datoteke i 3D Creator, a tu su još i Facebook te nekoliko Amazon aplikacija. U kombinaciji sa već pomenutim moćnim procesorom, Xperia XZ2 je zadivljujuće brza i fluidna, bez obzira na to koliko aplikacija radi istovremeno.

Kao i svi noviji Sony-jevi modeli, XZ2 ima čitač otisaka prstiju na zadnjoj strani uređaja, koji se dodatno može zaštititi lozinkom, PIN-om ili uzorkom.

Xperia XZ2 briljira i u jednostavnim rješenjima za brzo prebacivanje podataka i povezivanje sa drugim uređajima. Podaci se mogu prenijeti putem USB-C 3.1 kabla, a od bežičnih veza podržava Wi-Fi a/b/g/n/ac, Bluetooth 5.0, NFC, A-GPS i LTE

Cat.18, koji donosi munjevite brzine do 1.200 Mbps za preuzimanje i 200 Mbps za slanje podataka.

„Must have“ Sony-jevih uređaja svakako je dobar zvuk, a u ovom slučaju riječ je o novim S-Force stereo-zvučnicima, koji su primjetno jači i kvalitetniji u odnosu na prethodni model Xperia XZ1.

Kamera posjeduje senzor IMX400 ExmorRS veličine 1/2,3 koji još nosi naziv Motion Eye, a najveća raspoloživa rezolucija za fotografije je 19 MP u omjeru 4:3, s pikselima veličine 1,22 μ m i otvor blende je f/2,0. Iako se na prvi pogled čini da se radi o staroj kameri, iz kompanije Sony naveli su da je softver kamere potpuno izmijenjen, te da su ubačeni novi BIONZ algoritmi, koji znatno unapređuju kvalitet fotografije.

Xperia XZ2 je prvi smartfon koji snima 4K HDR video i usporeni video sa oko 960 sličina u sekundi u Full HD rezoluciji, a zahvaljujući većoj rezoluciji, ovaj uređaj snima odlične dnevne fotografije koje su pune detalja i živih boja.

Naposljedku ostaje još jedna osobina koja krase Sony-jeve uređaje - racionalna potrošnja baterije. Naime, baterija kapaciteta 3.180 mAh je više nego dovoljna za smartfon sa 5,7-inčnim ekranom i to zahvaljujući štedljivom procesoru i savršenoj optimizaciji sistema. To znači da je potrošnja baterije pod opte-

rećenjem prilično niska, tako da je uređaj moguće puniti jednom u dva dana, osim ako nije u pitanju, recimo, YouTube maraton. Sony Xperia XZ2 je, bez imalo sumnje, najbolji Sony-jev smartfon koji je ugledao svjetlo dana, a možete ga pronaći u ponudi kompanije m:tel.

DOPUNA

DESET PUTA VIŠE NETA UZ DOPUNU XYNET

PRIPREMILA: JELENA MAKSIMOVIĆ

Neka XYnet bude tvoja Dopuna izbor za 2019!

Uskoči u novu dimenziju dopune - XYnet i uzmi do 10 puta više mobilnog interneta po istim cijenama:

20 GB po cijeni od 2 KM, koju koristiš 24 sata, te 30 GB po cijeni od 3 KM, koja ti važi tri dana.

Opcije za mobilni internet možeš brzo i lako aktivirati putem usluge Moj meni pozivom koda *100# ili mGO aplikacije.

I ne zaboravi da uz internet tarifne opcije surfuješ dok ne potrošiš podatke ili do isteka trajanja opcije.

Želiš li da surfuješ bez ograničenja, predlažemo ti da isprobaš Dopuna tarifne planove uz koje u potpunosti možeš isplanirati svoju dopunu.

Dopuna XYplan po cijeni od 4 KM donosi ti sedam dana korištenja:

- 4 GB brzog protoka mobilnog interneta, nakon kojih surfovanje možeš da nastaviš i dalje po manjoj brzini do isteka važenja aktiviranog tarifnog plana
- Pozive po cijeni od 0,20 KM/min prema svim mrežama u BiH, mts Srbija, m:tel Crna Gora i m:tel Austrija

Dopuna: M Net plan po cijeni od 12 KM za 30 dana opuštene komunikacije donosi ti:

- 4 GB brzog protoka mobilnog interneta, nakon kojih surfovanje možeš da nastaviš i dalje po manjoj brzini do isteka važenja aktiviranog tarifnog plana
- Neograničen internet za Facebook i Instagram po maksimalnoj brzini
- Pozive po cijeni od 0,20 KM/min prema svim mrežama u BiH, mts Srbija, m:tel Crna Gora i m:tel Austrija

Najjednostavniji način da već sad isprobaš ove Dopuna tarifne planove jeste da pozoveš *147*1# za XY plan ili *146*1# za M Net. A pošto se tarifni planovi automatski obnavljaju ukoliko postoji dovoljan iznos na računu, za njegovu deaktivaciju potrebno je pozvati *147*2#, odnosno *146*2#.

Uskoči u novu dimenziju Dopune i uživaj u svim njenim prednostima!

Za više informacija pozovi **066 10 10 10** ili posjeti **www.mtel.ba**

SVI NA NET, NET ZA SVE!

Uz XYnet sada dobijaš do 10 puta više mobilnog interneta - za sve!

20GB
1 dan | **2 KM**

4GB
7 dana | **4 KM**

30GB
3 dana | **3 KM**

FB&IG
10 dana | **2 KM**

m:tel *imate prijatelje!*

DOPUNA

m:i

NOVI NAČIN M:DOPUNE

PIŠE: MILOVAN TATIĆ

~~~~~

Od sada usluga m:dopune dostupna je i putem www.mtel.ba za plaćanje VISA, MasterCard ili Maestro platnim karticama. Probajte još danas novi način m:dopune i uživajte u lakoći korištenja m:tel usluga!

~~~~~

Razvojem tržišta kartičnog plaćanja u BiH stvorila se i mogućnost da m:tel, kao lider u elektronskom poslovanju, uvede brzu, bezbjednu i jednostavnu dopunu računa svim korisnicima Dopuna ili Kombinuj brojeva putem sajta kompanije www.mtel.ba

m:dopunu možete izvršiti platnim karticama VISA, MasterCard ili Maestro izdatim od bilo koje banke.

Dopuna je moguća u dva koraka:

1. Na stranici m:dopune se unese broj koji želite dopuniti, vaša e-mail adresa i željeni iznos od 2-50KM.
2. Na stranici za plaćanje popunite tražena polja podacima sa kartice i kliknete na potvrda kupovine.

Nakon potvrde kupovine, korisnik dobija potvrdu uplate SMS-om i na uneseni mail, a transakcija se bilježi i na izvodu kartice banke.

Prednost ovakvog načina plaćanja je potpuna integracija svih učesnika u plaćanju ili bolje rečeno - svi koraci dopune su digitalni.

Naime, iza jednostavnog korisničkog iskustva stoji niz kompleksnih tehnoloških rješenja, od kojih je najznačajnija integracija na nivou platnih sistema VISA, MasterCard/ Maestro. Ova integracija obezbjeđuje mogućnost korištenja bilo koje navedene platne kartice za plaćanje putem interneta, izdate od strane bilo koje banke u svijetu. Podržani su svi bezbjednosni standardi, kao i napredne 3D Secure kartice.

Brend m:tel-a je ključan faktor u otklanjanju straha od plaćanja putem interneta.

Ovo je samo korak dalje u nastojanju da budemo prvi izbor korisnika u digitalnom svijetu usluga.

Vaš m:tel!

m:SAT – m:TEL TELEVIZIJA BILO GDJE U BIH

PIŠE: KRISTINA BOBREK MACANOVIĆ

Ako želite da u vašim kućama živi sportski duh najbolje lige na svijetu; ako želite da gledate najbolje igrane ili crtane filmove; ako želite sve to na jednom mjestu gdje god da se nalazite u BiH, sada to možete imati!

m:SAT vam donosi vrhunski TV užitek putem satelita.

Televizija za sve – bilo gdje u BiH!

Bez obzira na to koliko je udaljeno planinsko selo u kojem imate vikendicu ili na vašu želju da se osamite izvan gradske gužve, možete i dalje uživati u 130 kanala najkvalitetnijih televizijskih sadržaja.

Nova usluga m:SAT omogućava prijem TV i radio programa koji se sa satelita distribuira korisnicima, na bilo kojoj lokaciji u Bosni i Hercegovini. Ne postoji tehnološko ograničenje za realizaciju ove usluge i isporuka TV signala nije ograničena kablovskom mrežom ili drugim tehničkim preduslovima. Gdje god da se nalaze, korisnici mogu jednostavnom prijavom na www.mtel.ba da pošalju zahtjev i na kućnu adresu im stiže sva oprema koja je potrebna za potpuno uživanje u raznovrsnim TV sadržajima: satelitski prijemnik (STB - Set Top Box) sa integrisanom satelitskom karticom, satelitska antena sa priborom i LNB (Low Noise Block). Ukoliko korisnik već posjeduje satelitsku antenu, može da koristi postojeću, pod uslovom da ta satelitska antena ispunjava odgovarajuće tehničke karakteristike.

Usluga m:SAT sadrži tri paketa programa: m:SAT S, m:SAT M i m:SAT L, koji imaju različit broj i vrstu kanala. Nabrojaćemo samo neke od nacionalnih, regionalnih i inostranih kanala koji se nalaze u ovim paketima. Tu su najgledaniji regionalni kanali (RTS1, RTS2, BHTV, FTV, TV Pink), zabavni kanali (Kitchen TV, Star TV, Epic Drama, AXN Spin), sportski kanali (Arena Sport 1, 2, 3,

4 i 5), žanrovski Pink kanali (Pink Family, Pink Action, Pink Premium, Pink Movies, Pink Comedy, Pink Serije, Pink Thriller, Pink NJestern) i žanrovski RTS kanali (RTS Drama, RTS Trezor, RTS Život, RTS Muzika, RTS Poletarac, RTS Kolo), kao i mnogo HD kanala uz koje uživate u slici vrhunskog kvaliteta.

Izborom jednog od tri paketa, korisnici biraju broj kanala i visinu pretplate. Kanale je moguće pretraživati putem elektronskog programskog vodiča (EPG), koji olakšava kretanje kroz sve TV sadržaje te daje informacije o svim trenutnim sadržajima, ali i onima koji će biti na programu u toku dana.

Korisnik, takođe, dobija PIN kod, pomoću kojeg može podešavati sve postavke m:SAT usluge te aktivirati poseban režim roditeljske kontrole. Usluga roditeljske kontrole omogućava ograničavanje pristupa i kontrolu pregledanja sadržaja koji nije primjeren djeci i maloljetnicima, prema procjeni roditelja ili staratelja, što roditeljima pruža dodatne mogućnosti bezbrižnog uživanja izvan gradske vreve.

www.mtel.ba - mjesto na kojem nema redova i čekanja! Pošaljite svoj zahtjev iz udobnosti svoje fotelje, a mi ćemo ga realizovati.

KORISNIČKA PODRŠKA

Reci to stikerom!

Besplatno skini na Viberu

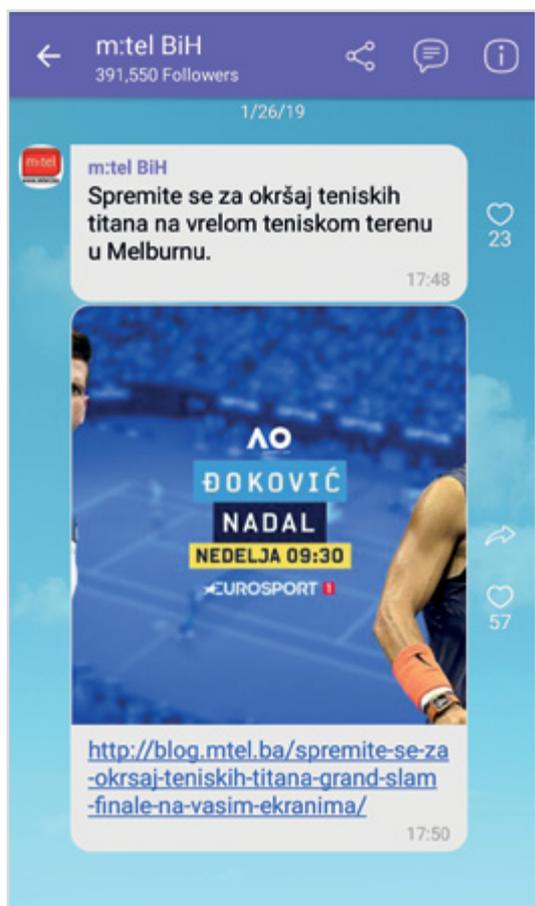
M:TEL VIBER CHAT BOT IMA SVE ODGOVORE

PIŠE: DARKO BAJIĆ

*Brzo i lako saznajte sve novosti iz m:tel-a, zabavite se uz
nove m:stikere*

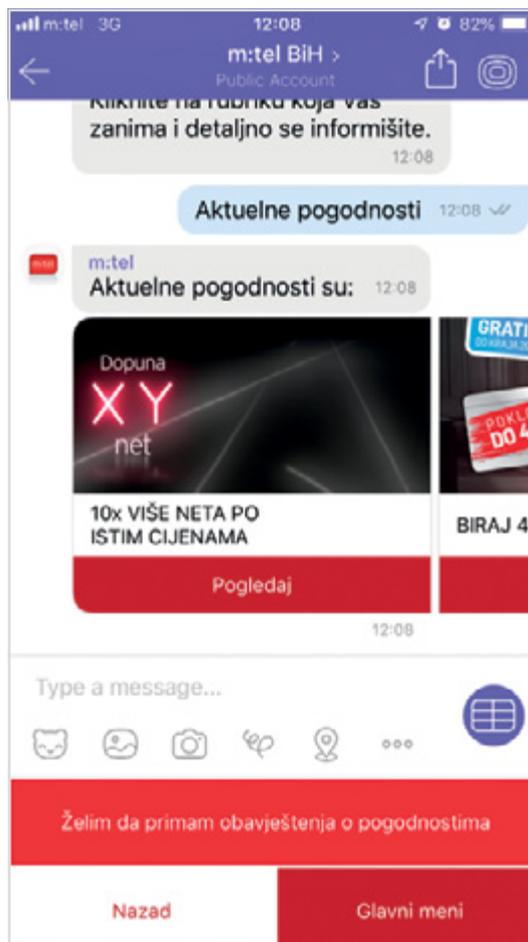
Za sve Viber korisnike koji su u m:tel BiH grupi omogućen je Chat Bot, veoma popularan način da se brzo i jednostavno saznaju sve aktuelne ponude i informacije o uređajima, paketima i uslugama koje ih mogu zanimati. Takođe, uz m:tel Viber Chat Bot uvijek ćete biti u toku i prvi saznati sve o m:tel novostima.

Svi korisnici koji prate m:tel Public Account imaju ikonicu koja ih vodi na Bot, a klikom na nju mogu postati pratioci. S obzirom na politiku privatnosti, na koju se Viber obavezuje, potrebno je unijeti i vlastiti broj mobilnog telefona.

Chat Bot je novi kanal komunikacije, gdje korisnici mogu klikom na unaprijed ponuđene opcije, dobiti različite informacije o m:tel uslugama i to u kategorijama: Aktuelne pogodnosti, Uređaji, Mobilna, Paket, Roming, Kontakt i Internet. Sve kategorije su povezane sa zvaničnim m:tel veb-sajtom i veb-šopom.

Iskoristite Viber, pronađite m:tel BiH i isprobajte Chat Bot, jer za sve pogodnosti i novosti iz m:tel-a Chat Bot ima odgovore.

Viber stikeri su najjednostavniji način da „obojite“ svoje razgovore i slikovito pokažete emocije, pa budite i vi dio generacije koja će svoju komunikaciju učiniti sadržajnijom i zanimljivijom.

Novi paket besplatnih m:tel stikera posebno je kreiran za komunikaciju s nama bliskim i dragim osobama. Pošaljite vesele pozdrave porodici, nasmejite prijatelje simpatičnim komentarima i unesite još više zabave u razgovore.

Novo m:stikere besplatno preuzmite na adresi https://vb.me/mstikeri_website ili ih potražite na blog.mtel.ba

Dnevnik prijateljstava

PIŠE: SANDRA STANIĆ

m:stipendije - deveta generacija

Putem programa stipendiranja najboljih studenata elektrotehničkih fakulteta u BiH, m:tel je do sada obezbijedio podršku za više od 180 studenata, a i ove godine je putem konkursa, koji je raspisan u novembru, izabrao svoje nove stipendiste.

Ovo je deveta godina zaredom kako ova kompanija dodjeljuje stipendije studentima koji se obrazuju na elektrotehničkim fakultetima u BiH, a konkursom su obuhvaćeni studenti treće i četvrte godine, kao i absolventi prvog ciklusa studija elektrotehničkih fakulteta u Banjaluci i Istočnom Sarajevu te studenti Fakulteta elektrotehnike u Tuzli.

m:stipendisti devete generacije su: FILIP DŽEBO, DEJANA KLAČAR, FILIP KULAŠINAC, NIKOLINA TOJČIĆ, MILICA VUKOVIĆ, studenti Elektrotehničkog fakulteta Istočno Sarajevo, te DŽEMAL MEMIĆ, student Fakulteta elektrotehnike Tuzla.

Izabrani studenti će, poput svojih kolega iz prethodnih generacija, dobijati mjesečnu novčanu naknadu u iznosu od 300 KM, kao i mogućnost obavljanja prakse u kompaniji u trajanju od mjesec dana. Svakako, svaki student bira

oblast koja ga interesuje, pa mu se na osnovu toga dodjeljuje mentor, ali i pristup najnovijim tehnologijama, kao i svim drugim poslovnim procesima za koje student pokaže interesovanje.

Upravo ovaj segment stipendiranja je jedinstven i m:tel-ovim stipendistima predstavlja iskustvo od neprocjenjivog značaja za njihov budući profesionalni razvoj.

~~~~~

Da kompanija m:tel podržava znanje i gaji dobre odnose sa fakultetima elektrotehnike u BiH, dokaz je i ovogodišnja proslava Dana ETF-a u Banjaluci, kada je ova kompanija najboljim studentima, kao i prethodnih godina, dodijelila vrijedne nagrade.

~~~~~

~~~~~

Ovakva i slična partnerstva između obrazovnih ustanova i kompanija poput m:tel-a, otvaraju niz mogućnosti za mlade, talentovane stručnjake, što je od izuzetne važnosti, kako za njihov profesionalni razvoj tako i za društvo u cjelini.

~~~~~

m:tel Playground: TEHNOLOGIJA SU LJUDI

PIŠE: ALEKSANDRA ŠOBIĆ

Potvrđujući svoju poziciju, ne samo tehnološkog i tržišnog, nego i kadrovskog lidera, m:tel u kontinuitetu prati globalne trendove u telekomunikacijama kroz jačanje kompetencija zaposlenih.

Stoga je u okviru platforme za razvoj tehnološkog preduzetništva Playground, u Banjaluci, sredinom decembra održana interna konferencija „Tehnologija su ljudi“, na kojoj su zaposleni kompanije i gosti predavači iz ICT HUB-a Beograd imali priliku da razmijene najbolje IT prakse.

Konferencija je otvorena stručnim predavanjem Ostoje Čenića na temu „SD-WAN (Software Defined Wide Area Networks)“, koji je pojasnio da SD-WAN mreže omogućavaju povezivanje lokacija kod različitih provajdera u privatnu VPN mrežu, koja se kontroliše sa centralnog kontrolera.

Tema o kojoj se mnogo govori je Internet of Things (IoT). To je skup uređaja i senzora, koji prikupljaju različite podatke iz okruženja. Implementacijom IoT rješenja daju se odgovori na pitanja poput dostupnosti podataka o slobodnom parking mjestu, informacije o tačnoj lokaciji vozila javnog gradskog prevoza ili pitanja da li su vrata otvorena ili zatvorena.

Upravo „IoT servisi bazirani na LoRa WAN tehnologiji“ bili su tema drugog stručnog predavanja konferencije, koje je održala Lejla Hajdur.

Niz sjajnih predavača iz kompanije m:tel nastavio je Boris Bardak, koji je održao prezentaciju „vSAN, object storage implementacija VMware-a“. vSAN je sljedeći korak u virtuelizaciji data centar infrastrukture. Prednosti za krajnjeg korisnika su prvenstveno povećavanje brzine rada virtuelne mašine.

Drugi dio konferencije bio je rezervisan za goste predavače iz ICT HUB-a Beograd. Predavanje pod nazivom „Povezivanje IoT uređaja u realnom vremenu upotrebom PaaS-a (Platform as a Service)“ predstavili su stručnjaci sa bogatom praksom u ovoj oblasti Aleksandar Slijepčević, Mladen Trišić i Đorđe Đorđević.

Podsjećamo, u okviru Playground ideje, u kontinuitetu se organizuju stručna predavanja tj. meetup-i otvorenog tipa sa ciljem jačanja tehnološke startup zajednice.

Vjetar u leđa za mlade kreativce i tehnološke preduzetnike svakako predstavlja i program Playground izazov, koji je u punom zamahu i u okviru koga ćemo vam već sredinom 2019. godine predstaviti neke nove sjajne ideje i ljude. Možda baš neki od njih bitno promijene svijet oko nas.

Sve što se dešava u okviru Playground platforme, jednostavno pratite na adresi playground.mtel.ba.

Uključite se u igru!

m:tel za bezbjedno korištenje interneta!

I ove godine m:tel je, u okviru projekta „Bezbjednost djece na internetu“, podržao inicijativu za bezbjedno korištenje interneta kod djece i omladine.

U okviru nastavka saradnje s Agencijom za informaciono društvo Republike Srpske, koja već osam godina promovira bezbjedno korištenje interneta omladinske populacije, m:tel je podržao promociju projekta „Obrazovanje za digitalno doba“.

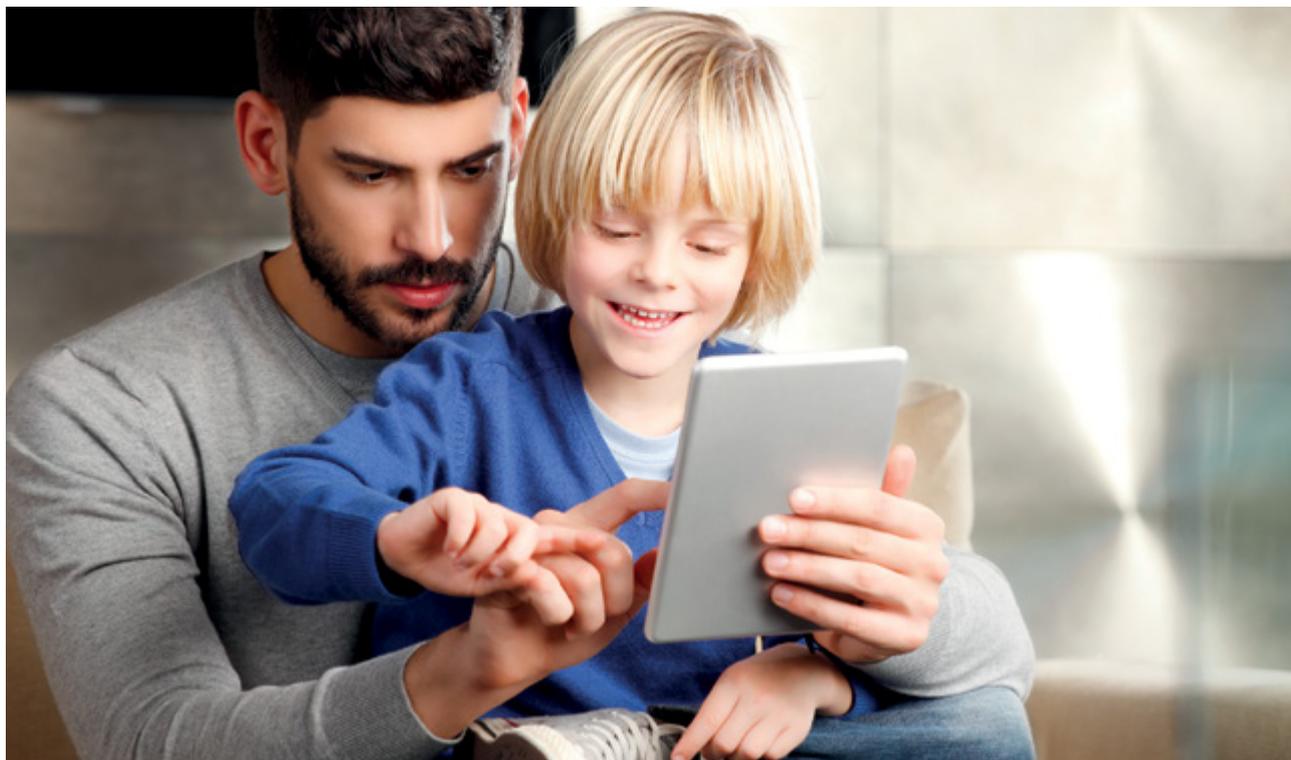
Osim promocije internet stranice www.djecanainternetu.org, projekat je podijeljen u više faza i, između ostalog, obuhvata organizovanje edukativnih radionica za djecu i roditelje, kampanju putem društvenih mreža Facebook i Instagram, kao i medijsku promociju putem štampanih i elektronskih medija.

U modernom dobu djeca su rođena i rastu okružena digitalnim uređajima i tehnologijama, pa se zato često i nazivaju digitalnom generacijom. Zadatak roditelja i vaspitno-obrazovnih ustanova je da ih usmjere na to da tehnologiju koriste kao alat za učenje, razmjenu znanja

i povezivanje s rodbinom i prijateljima, a što manje za gubljenje vremena.

Kompanija m:tel kontinuirano ulaže u bezbjednost djece, kako na internetu, tako i u smislu zaštite od neprimjerenih sadržaja u okviru TV programa. S tim u vezi, između ostalog, m:tel je u okviru svoje ponude IPTV-ja, svim korisnicima potpuno besplatno ponudio i nove funkcionalnosti - Dječija TV i Roditeljska pažnja. Dječija TV obezbjeđuje posebno odabrane sadržaje primjerene uzrastu djece, mogućnost ograničenja vremena koje roditelj odredi za provođenje djece ispred TV ekrana i poseban PIN kod za ulazak, odnosno izlazak iz okruženja Dječije TV. Roditeljska pažnja je funkcionalnost koja roditeljima omogućuje da kreiraju dva TV okruženja - jedno za odrasle, a drugo za djecu, ali i kontrolu sadržaja koji će djeca gledati u odnosu na preporučenu starosnu granicu.

Podrškom projektu bezbjednog korištenja interneta kod djece i omladine, kao i ulaganjem u sopstvene mehanizme za njihovu zaštitu u okviru modernih tehnologija, m:tel aktivno učestvuje u izgradnji bezbjednijeg i sigurnijeg društva.

Podrška izgradnji Kongresnog centra u Banjaluci

Krajem novembra 2018. godine, generalni direktor kompanije m:tel Marko Lopičić i gradonačelnik Banjaluke Igor Radojičić potpisali su Ugovor o donaciji za izgradnju Kongresnog centra u ovom gradu.

Nakon što je grad Banjaluka pokrenuo inicijativu za izgradnju velikog Kongresnog centra, kompanija m:tel, kao dugogodišnji prijatelj i partner grada, odlučila je podržati tu aktivnost donacijom.

Ovaj projekat je od velikog značaja za kulturu i turizam, ali i cijelu privredu Banjaluke, a podrška kompanije m:tel ovom i sličnim projektima predstavlja nastavak saradnje m:tel-a i grada Banjaluka, koja je već tradicionalna.

Kompanija m:tel do sada je saradivala sa gradom u realizaciji brojnih projekata, a između ostalog, donirala je dječije igralište i teretanu na otvorenom u krugu „Aquana“-e.

Kratki broj za „S ljubavlju hrabrim srcima“

Tradicionalno, deveti put zaredom, i u 2018. godini pokrenuta je humanitarna akcija „S ljubavlju hrabrim srcima“, u okviru koje su se prikupljala sredstva za naše najmlađe. I ovoga puta m:tel je podržao ovu humanu akciju, kako ustupanjem kratkog humanitarnog broja za prikupljanje sredstava, tako i donacijom za ove namjene.

Za razliku od prethodnih godina, humanitarni m:tel broj telefona 1411 bio je otvoren mjesec dana, odnosno do 7. januara 2019. godine, a pozivom na ovaj broj građani su bili u mogućnosti da podrže akciju, darujući na taj način jednu KM po pozivu.

Putem humanitarne akcije „S ljubavlju hrabrim srcima“, ovoga puta prikupljena su sredstva za nabavku uređaja za robotski asistiranu rehabilitaciju djece sa poremećajima kretanja.

Pored poziva, organizovano je i donatorsko veče, tokom kojeg su zainteresovani bili u prilici da razgovaraju sa poznatim ličnostima koje podržavaju ovu akciju.

Takođe, jedan od noviteta ovoga puta bio je da su u okviru akcije, kao partneri predsjednice RS, mladi umjetnici iz različitih dijelova Republike Srpske na svoj način dali doprinos prikupljanju sredstava za pomoć djeci koja imaju potrebu za robotski asistiranom rehabilitacijom.

~~~~~

U vrijeme prazničnih darivanja, tradicionalno, m:tel povodom Nikoljdana donira poklone šticienicima Doma za djecu i omladinu bez roditeljskog staranja „Rada Vranješević“, te djeci koja borave u Zavodu za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju „Dr Miroslav Zotović“ u Banjaluci. Svakako, takođe tradicionalno, m:tel-ovi nikoljdanski pokloni su i ove godine obradovali i najmlađe u predškolskoj ustanovi „Sveta Evgenija, carica Milica“ u Trebinju.

~~~~~

Passed 14 Tests

- Low Temperature (Unpackaged)
- Low Temperature (Packaged)
- High Temperature (Unpackaged)
- High Temperature (Packaged)
- Temperature Shock
- Sand and Dust
- Rain
- Humidity
- Low Pressure
- Transit Drop
- Vibration
- Immersion
- Solar Radiation
- Salt Fog

Stronger protection with military-standard certifications

*MIL-Specs tested based on MIL-STD-810G requirements by MET Labs. This in no way implies endorsement or approval by the U.S. Department of Defense.

FHD+ FullVision

Google Assistant

LG Q7

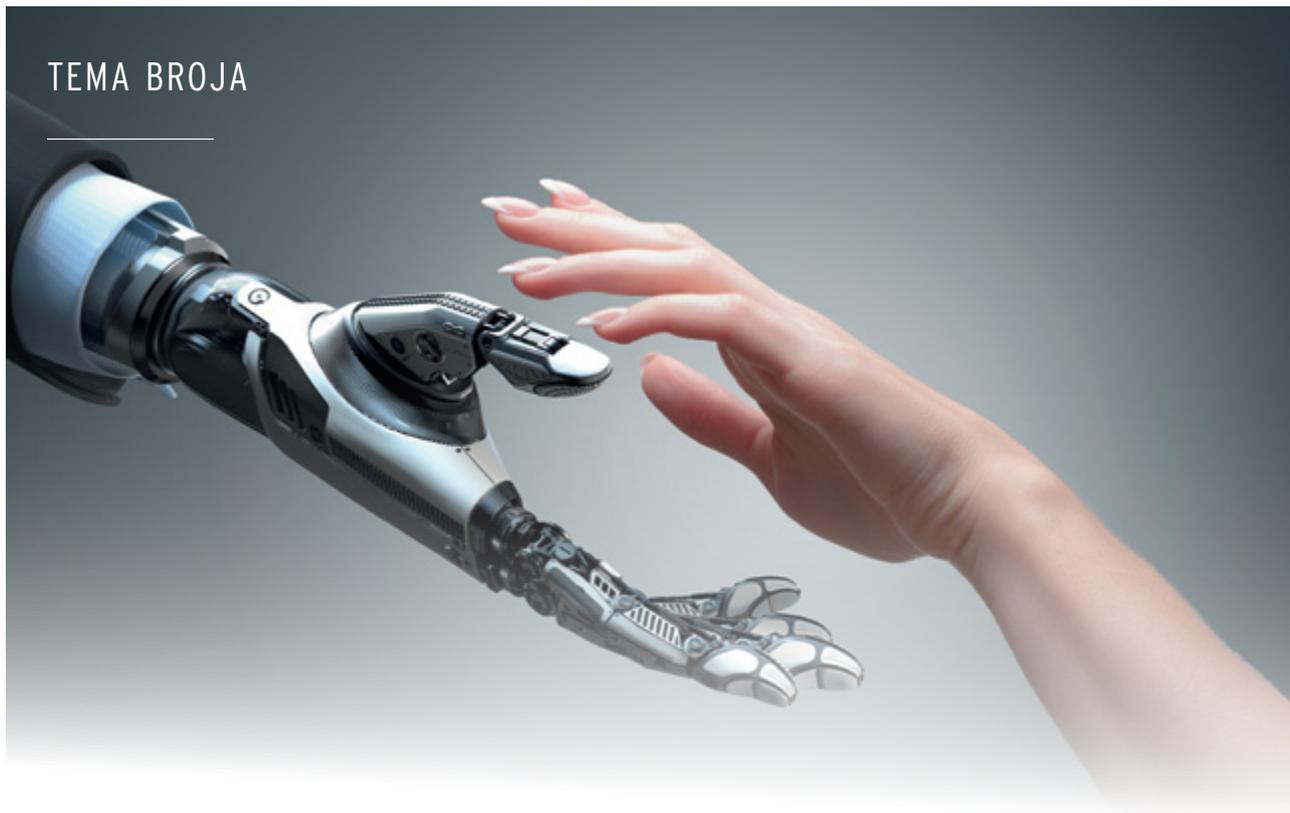
m:

POSLOVNI SVIJET

TEMA BROJA

TEMA BROJA

MOŽE LI VJEŠTAČKA INTELIGENCIJA ISKORIJENITI BOLESTI?

PIŠE: JELENA RAČUNICA ŠATARA

Sam termin vještačka inteligencija zvuči kao nešto što bi zaista moglo promijeniti tok istorije, bar kada su nauka i tehnologija u pitanju, a svi znamo koliko su one važne za razvoj čovječanstva.

Pored ovih, vjerovatno vrlo optimističnih ambicija, bilo bi dobro samo da pokušamo shvatiti kako bi to vještačka inteligencija mogla donijeti revoluciju u medicinu.

Vještačka inteligencija je u posljednjih nekoliko godina evoluirala, sjetimo se samo 1997. godine, kada je astrofizičar po imenu Piet Hut rekao da će biti potrebno više od 100 godina da mašina pobijedi čovjeka u igri Go. Već 2017. godine njegova teorija je pobijena, jer je Google osmislio AlphaGo program, koji je pobijedio šampiona u pomenutoj igri.

Evolucija vještačke inteligencije uveliko prevazilazi pobjedu mašine nad čovjekom u nekoj igri, ali to je bio početak. Ogromna baza podataka koja treba da predvidi sve moguće scenarije sada se može pohranjivati zahvaljujući konceptu mašinskog učenja. Što veću bazu podataka vještačka inteligencija ima, to može biti efikasnija. Jednostavnije rečeno, isto je kao i kod ljudi, jer njihova sposobnost reagovanja zavisi od njihovog znanja, s tim da je mašina mnogo brža.

Kakvu korist imamo od vještačke inteligencije?

Brzina računanja i preciznost kojom mašina obrađuje mnogo podataka može biti ključna prednost kad je u pitanju medicina. Međutim, nije plan da vještačka inteligencija zamijeni ljekara dijagnostičara, već da mu pomaže da dobije tačnu dijagnozu.

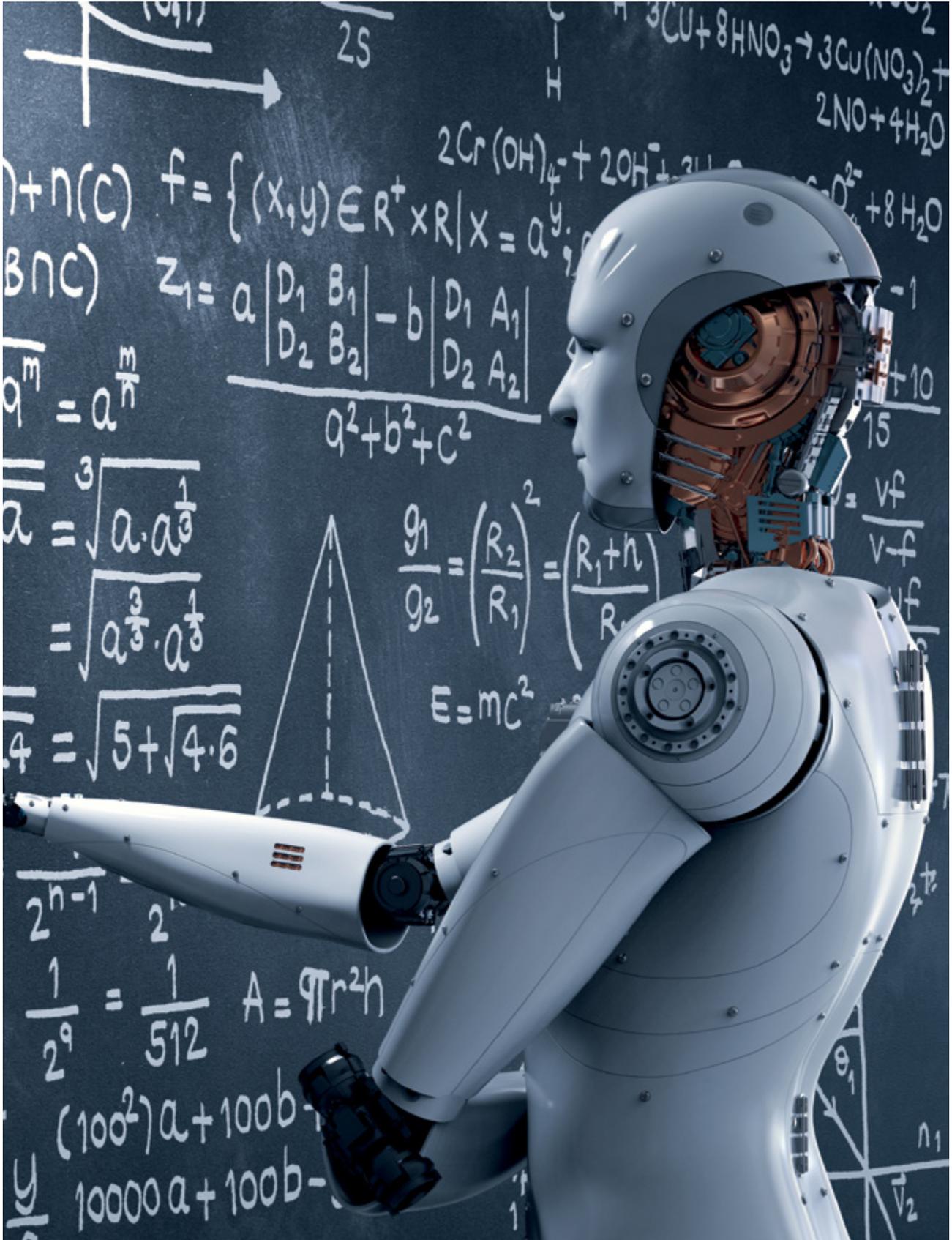
Loren Šloser, direktor Microsoft-ovog javnog sektora, objasnio je kako je 98 odsto stanja izlječivo te da bi vještačka inteligencija na prvom mjestu bila fokusirana na prevenciju, odnosno sprečavanje bolesti. On je objasnio kako bi vještačka inteligencija trebalo da pomogne u ranijem otkrivanju bolesti. On je najviše zainteresovan za karcinom, modernu kugu od koje obolijeva sve više ljudi svake godine. Razumijevanje i otkrivanje mogućnosti vještačke inteligencije trebalo bi da spoji donošenje medicinskih odluka ljudskog i tehnološkog faktora, što bi moglo dovesti do otkrivanja bolesti u ranoj fazi. Upravo iz tog razloga može se zaključiti kako će baš onkologija biti oblast u kojoj će se vještačka inteligencija najviše koristiti, jer je u slučaju karcinoma rana dijagnostika najvažnija.

U Kini je već razvijena vještačka inteligencija koja može biti bolja, kad je u pitanju dijagnostika, nego tim od 15 stručnjaka. Ne možemo, a da ne spomenemo retinalnu analizu, koju su osmislili u Google-u i koja pomoću sasvim jednostavnog skeniranja oka pruža bogatstvo informacija o zdravlju pacijenta, a može čak predvidjeti i bolesti od kojih bi pacijent mogao da oboli u budućnosti.

DeepMind, takođe Google-ov sektor, koji je stvorio veliki dio vještačke inteligenciju za već pomenutu igricu Go, ima veoma plemenit cilj, a to je da pomoću vještačke inteligencije smanji broj smrti u bolnicama tako što bi bio ograničen uticaj ljudskog faktora kad su greške u pitanju. Uvidom u podatke o pacijentu vještačka inteligencija bi jednostavnim analiziranjem svih akumuliranih podataka mogla da utvrdi da li će pacijent imati neki problem.

Iako je upotreba vještačke inteligencije u medicini još u povoju, postoji nekoliko solucija koje su već dostupne. Već neko vrijeme javnosti je dostupna aplikacija Babylon Health, koja funkcioniše kao onlajn servis za konsultacije. U isto vrijeme kompanija sa sjedištem u Londonu vrijedno radi na vještačkoj inteligenciji koja bi trebalo da pomogne pri dijagnostici bolesti, što znači da sve ovo o čemu se priča nije toliko daleko koliko većini ljudi izgleda.

Kao što je uvijek slučaj kad je u pitanju tehnologija i njen rapidni napredak, postavlja se pitanje: Da li će nas mašine jednog dana u potpunosti zamijeniti? Tačan odgovor je da je to zaista moguće, ali da se to neće desiti u nekoj skorijoj budućnosti, posebno kad je u pitanju medicina. Medicinske tehnologije vezane za vještačku inteligenciju imaju za cilj da razumiju probleme, da otkrivaju anomalije i analiziraju rješenja. One bi trebalo da stvaraju komplementarnu dijagnozu koja ima za cilj da vidi ono što medicina ne vidi. Budućnost će nam pokazati kako će se ova situacija razvijati i da li će nam vještačka inteligencija zaista pomoći, ako ne da iskorijenimo, a onda da lakše otkrijemo neka oboljenja.

BIZ&TECH

SVE ŠTO TREBA DA ZNATE O INTERNET OF THINGS-U

PIŠE: JELENA RAČUNICA ŠATARA

Opšte je poznato kako tehnologija iz dana u dan sve više napreduje, raste i razvija se, a da svijet sa nevjerovatnom lakoćom prihvata sve tehnološke izume koji na prvom mjestu olakšavaju život.

Ono što u posljednje vrijeme posebno privlači pažnju jeste komunikacija između proizvoda i servisa koji su povezani putem Internet of Things-a, ili koncepta pametnog doma.

Za naziv Internet of Things obično se koristi skraćenica IoT, a ako bismo tražili konkretnu definiciju ovog pojma, mogli bismo reći da je to mreža koja omogućava međusobno povezivanje stvari, uređaja, čime se povećava kvalitet života u cijelom svijetu.

Predviđeno je da IoT donese revoluciju u način na koji živimo sopstvene živote, a mnogi eksperti iz oblasti industrije tvrde da će upravo ova mreža imati najveći uticaj na svijet tehnologije kakav nije viđen još od Cloud pohranjivanja podataka, a morate priznati da je to zaista bilo revolucionarno, a i dalje jeste.

Veliki broj korisnika već uživa u blagodatima IoT-a putem popularnih proizvoda kao što su Echo pametni zvučnik Amazona ili Nest pametni termostat koji nosi ime Google-a. Ovi i slični proizvodi pomogli su da

se veliki broj domova u svijetu transformiše, modernizuje te da se njihovim vlasnicima olakša život. Pored krajnjih korisnika, od IoT-a će koristiti sigurno imati i velike kompanije, jer što IoT postaje pametniji i konektovaniji, to donosi ogromne prednosti kad je posao u pitanju. U budućnosti bi kompanije pomoću IoT-a mogle pojednostaviti neke složene procese, što bi zaposlenima pružilo mogućnost da se bave nekim drugim stvarima.

Sa više uređaja koji će međusobno biti povezani moći ćemo pohraniti i analizirati više podataka odjednom nego ikada ranije.

Najveća prednost koju bi IoT trebalo da donese sigurno je efikasnost, ukoliko se pravilno bude implementirao. Umjesto da donosimo zaključke na osnovu testiranja i grešaka tokom

istraživanja, on bi trebalo da skрати cjelokupan proces i pruži sve neophodne informacije u mnogo kraćem roku.

S obzirom na to da mreža iz dana u dan raste, sve više segmenata života uživa u beneficijama onlajn povezanosti, jer time što donosimo internet u neke svakodnevne stvari, otvaramo sasvim novi tehnološki svijet koji nam, bez svake sumnje, može olakšati svakodnevni život.

INTERNET OF THINGS U VAŠEM DOMU

Ono što sigurno zanima većinu korisnika jeste konkretna informacija kako to IoT može unaprijediti svakodnevni život. Već sada se na tržištu može pronaći mnoštvo sjajnih proizvoda koji su dio IoT-a, a mi smo za vas izdvojili one trenutno najpopularnije.

PAMETNI TERMOSTAT

Kao što sami možete pretpostaviti, pametni termostati su namijenjeni automatskom podešavanju temperature u vašem domu. Mogu se povezati s aplikacijama za vremensku prognozu, što će im omogućiti da sami podešavaju temperaturu bez vaše intervencije, a to može donijeti uštede, posebno ako se grijete na struju.

PAMETNE ROLETNE

Ovo može biti sjajna investicija, kako zbog bezbjednosti tako i zbog grijanja zimi. Ovakve roletne mogu se programirati tako da se podižu i spuštaju u određeno vrijeme čak i kada niste u kući. Trenutno veliki broj kompanija radi na pametnim roletnama, a veliki broj aplikacija pomoću kojih se njima može upravljati već je dostupan na Google Play Store-u i Apple Store virtuelnim prodavnicama.

PAMETNA SVJETLA

Kad je riječ o pametnoj rasvjeti, tu se ne može sa sigurnošću reći da će donijeti neku veliku uštedu, ali može donijeti korist iz mnoštva drugih razloga. Ovom rasvjetom možete upravljati putem aplikacije, možete podešavati jačinu svjetla, a možete čak i mijenjati boju osvjetljenja samo jednim dodirom na ekran vašeg pametnog telefona.

PAMETNI APARAT ZA KAFU

IoT ide tako daleko da pomoću njega možemo podešavati i programirati čak i male kućanske aparate, kao što je aparat za kafu. Pomoću IoT-a možete namjestiti kad će vam ujutro biti gotova kafa, možete mijenjati podešavanja i primati notifikacije kad je potrebno da dopunite neke od sastojaka ili da zamijenite neki dio.

VIRTUELNI ASISTENTI

Oni asistenti koje ste do sada imali samo u vašem telefonu sada su dostupni i kao dio koncepta pametnog doma. Tako imamo Alexa-u ili Google Home uređaje pomoću kojih možemo upravljati svim ostalim uređajima koji su također dio IoT-a. Alexa, na primjer, omogućava da upravljate svjetlima, termostatom, garažnim vratima, frižiderom i svim ostalim stvarima koje su povezane putem IoT-a.

Možda vam sve ovo na prvi pogled djeluje prilično zastrašujuće, ali sa sigurnošću možemo reći kako je Internet od Things koncept napravljen kako bi korisnicima olakšao život. Pa, zamislite samo da ste kilometrima udaljeni od svoje kuće, a da putem samo nekoliko klikova možete zaključati vrata, spustiti roletne ili ugaziti peglu? Nama se čini da to ne može biti loše.

BIZ&TECH

DA LI TEHNOLOGIJA U ŠKOLAMA UČENICIMA POMAŽE ILI ODMAŽE?

PIŠE: DANIJELA FILIPOVIĆ

Sve veće zanimanje za pitanja obrazovanja u današnje vrijeme podstaknuto je uvjerenjem da je znanje glavna odrednica 21. vijeka i osnovno sredstvo za razvoj pojedinca i cijelog društva.

Ogromne promjene kojima svjedočimo rezultat su ubrzanog razvoja nauke i tehnologije koji je vidljiv u svim segmentima društva te je, shodno tome, potpuno nerazumno očekivati da obrazovni sistem ne prati te promjene i ignoriše riznicu znanja sadržanu u modernim tehnologijama.

Budući da se korištenje naprednih tehnologija u našim školama ogleda u upotrebi „silent“ moda na mobilnim telefonima, odgovor na pitanje postavljeno u naslovu prilično je jasan. Upotreba tehnologija učenicima ne pomože, jer je u nastavi malo ili nikako ne koriste. Takođe, postoje i oni koji otvoreno zagovaraju školu bez modernih načina učenja, jer smatraju da upotreba tehnologija vodi ka pukom „kliktanju“ i površnosti.

Da li su u pravu?

Ako je osnovna funkcija škole priprema učenika za promjene, koja uključuje sticanje znanja, sposobnosti, donošenje stavova i aktivnosti u svijetu koji se mijenja, onda bi i upotreba tehnologije u učionicama trebalo da bude dio modernog obrazovanja. Ona zapravo može biti glavni alat, kako u smislu pedagoških resursa tako i u smislu povezivanja sa mlađim generacijama i premošćivanja generacijskog jaza.

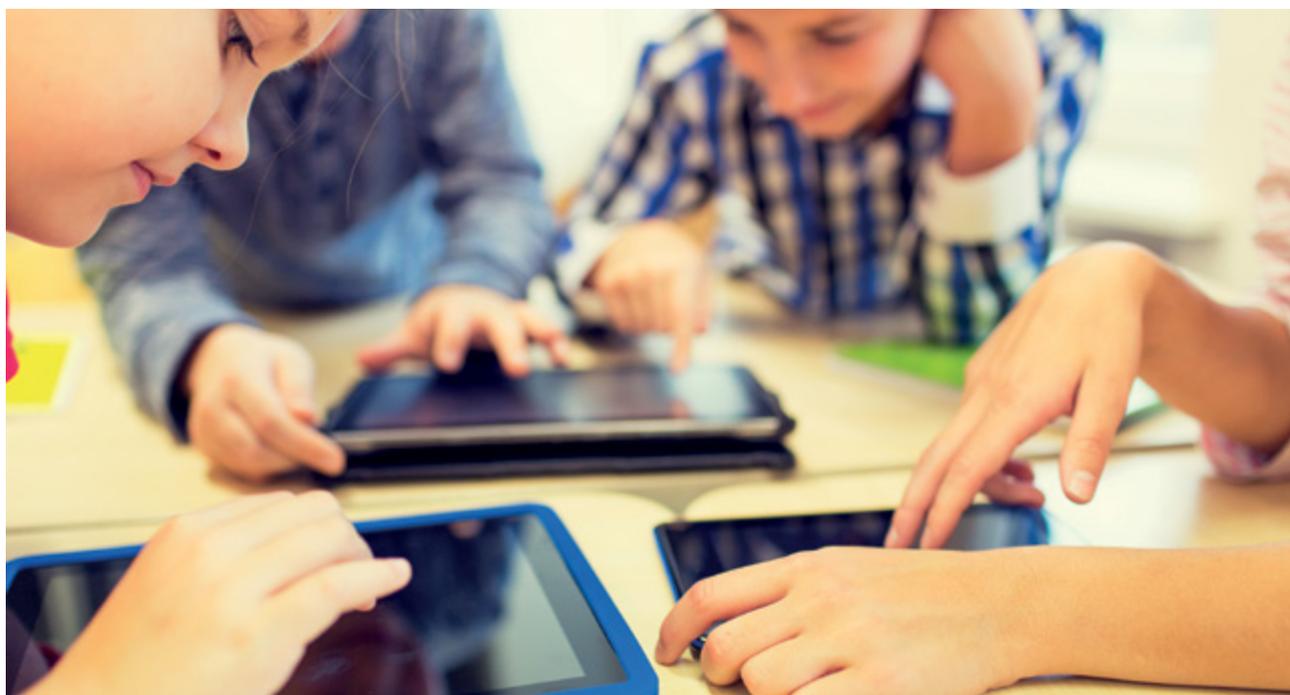
Savremena tehnologija je interaktivna, samim tim učenici bi mogli da uče tako što rade, istražuju i primaju povratne

informacije. Upotreba aplikacija poput Google Maps-a ili Google Earth-a može da bude zanimljiv i zgodan dodatak času geografije ili nastavi prirode i društva u nižim razredima osnovne škole.

~~~~~

Nije novost da je finski obrazovni sistem među najboljima u svijetu. Finci su poznati po tome što nemaju nikakvih ograničavajućih sistema u svojim školama i svi učenici, bez obzira na sposobnosti, uče u istim razredima. Rezultat ovakvog načina obrazovanja je nepostojanje jaza između naboljih i najlošijih, oni imaju malo domaćih zadataka i samo jedan obavezan test, i to u 16. godini. Tokom školovanja rade sami i u grupama, koriste se računarima i traže informacije, drugim riječima, učestvuju u cijelom nastavnom procesu. U Finskoj je školski dan kratak, bogat vannastavnim aktivnostima, jer Finci vjeruju da se važan dio učenja odvija van škole i učionice.

~~~~~

Uz internet i različite aplikacije učenici mogu kreirati onlajn grupe, veb-stranice i virtualne zajednice koje ih u realnom vremenu mogu povezati sa učenicima i nastavnicima bilo gdje u svijetu. Osim razmjene mišljenja, upoznavanja drugih kultura i jezika, i nastavnici bi, sa druge strane, svoje lekcije učinili zanimljivijim i vjerodostojnijim.

U novije vrijeme stručnjaci zagovaraju i projektno učenje, koje pomaže učenicima da razvijaju vještine koje su važne u društvu znanja, u kojem je naglasak na korištenju tehnologije. Rješavanje složenih problema zahtijeva od učenika osnovne vještine, poput čitanja, pisanja i računanja, ali i vještine digitalnog doba zahvaljujući kojima učenici upravljaju procesima učenja, a stečeno znanje primjenjuju u praksi. Uz malo mašte, kreativnosti i znanja, nebrojene su mogućnosti koje bi unaprijedile nastavu i time pomogle učenicima u savladavanju školskog gradiva. Sa druge strane, ne bi trebalo zanemariti ni činjenicu da, osim svojih prednosti, upotreba savremenih alata u obrazovanju donosi i neke nedostatke, koji mogu biti bazirani na zloupotrebi informacija i korištenju tehnologije koje izlazi iz okvira edukacije. U čemu je je onda ključ?

Vjerovatno opet u znanju i učenju mladih generacija da žive sa tehnologijom kojom su okruženi tako da je koriste da bi učili, neprestano radili na sebi i razvijali vlastiti stav i kritičko mišljenje.

~~~~~

Ruski profesor fizike Pavel Viktor postao je internet zvijezda jer je svoje časove i eksperimente snimao i postavljao na YouTube za učenike koji nisu u školi.

Popularnost ovog profesora fizike toliko je narasla da su njegova predavanja prenošena širom svijeta, a njegov kanal trenutno prati preko 80.000 ljudi, od kojih je 40.000 sa ruskog govornog područja, dok snimci njegovih predavanja imaju više od osam miliona pregleda.

~~~~~

BIZ&TECH

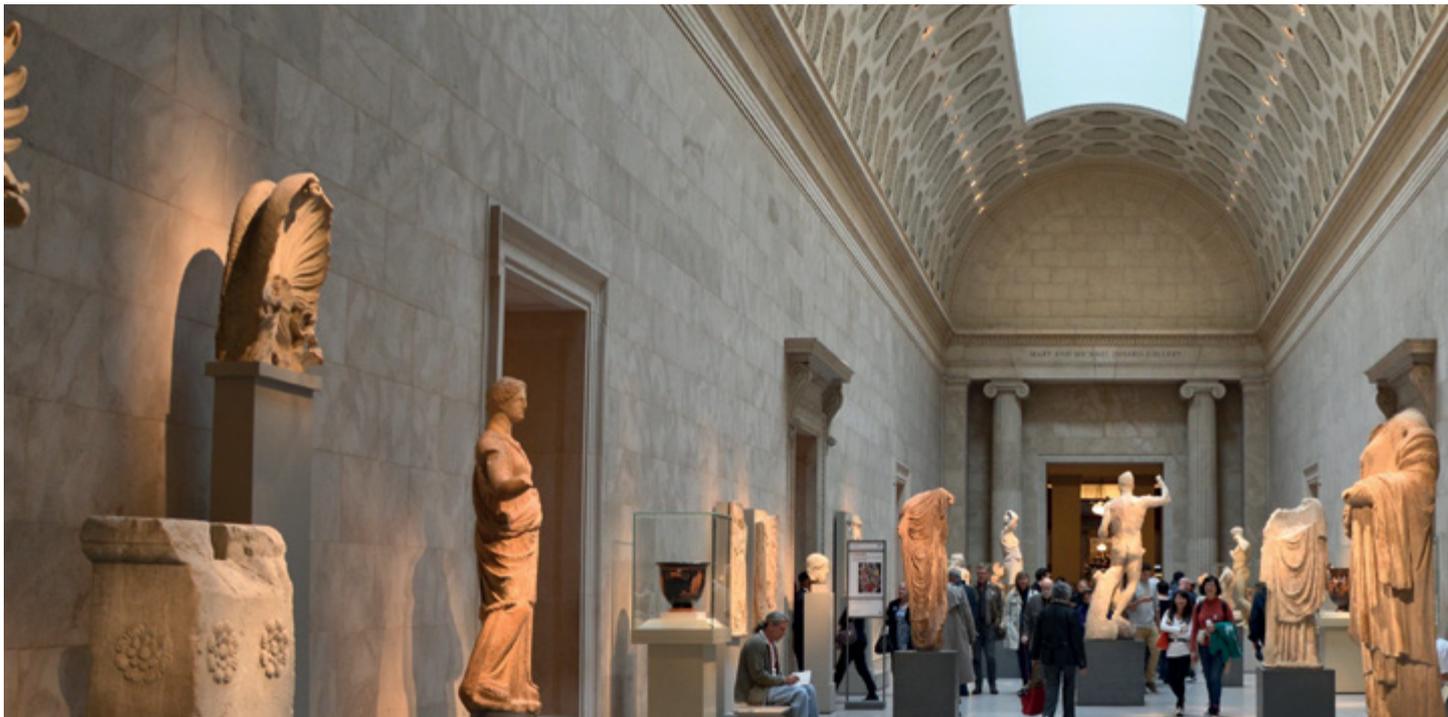
DIGITALIZACIJA MUZEJA

Svjedočimo li početku kraja tradicionalnih muzeja?

PIŠE: JELENA RAČUNICA ŠATARA

U svijetu postoji mnoštvo muzeja u kojima su eksponati izloženi na dosad uobičajen način, bez ikakvog uticaja modernih tehnologija. To su mjesta na kojima se nalaze neka od najčuvenijih umjetničkih djela i koja godišnje posjete milioni i milioni posjetilaca iz cijelog svijeta.

Možemo reći da su to mjesta na kojima se umjetnost čuva u svom najizvornijem obliku, onakva kakva je bila vijekovima ranije kad nije bilo tehnoloških otkrića, kada nije bilo digitalizacije, vještačke inteligencije, mobilnih telefona, robota i računara koji samo što nam ne čitaju misli. E, pa izgleda da je došlo vrijeme da se i neki od najčuvenijih muzeja priklone trendu digitalizacije.

The Met i Google donose muzej „na mrežu“

U oktobru, prošle godine, glavni fotograf kulturne institucije The Metropolitan Museum of Art's preuzeo je zadatak da sve izložbene primjerke preseli u taj digitalni svijet. On, zajedno sa svojim timom, već mjesecima pažljivo bira osvjetljenje, fotografiše, edituje i renderuje digitalne fajlove više od 1,5 miliona artefakata, koliko ih se nalazi u ovom muzeju, jednom od najpoznatijih na svijetu. Nakon obrade, fotografije se šalju kustosima i izdavačima, digitalnom odjeljenju, koje ih na kraju objavljuje onlajn.

Od osnivanja digitalnog odjeljenja 2009. godine, Met se, baš kao i većina kulturnih institucija, proaktivno bori sa pitanjima: „Šta znači biti muzej u digitalnom dobu?“ i „Kako bi se moglo doći do muzeja i izvan njegovih zidova?“ Neki muzeji odlučuju se da štite svoje kolekcije onlajn na isti način kako su zaštićene unutar muzeja, dok neki širom otvaraju vrata digitalnog svijeta i dozvoljavaju svima da bar na taj način vide neka od najznačajnijih umjetničkih djela ikada napravljenih.

Digitalizacija muzeja će natjerati njihove kustose da razmisle koji je aspekt umjetničkih djela zaista poseban te da odluče koji su njihovi prioriteti. Da li je to da se očuva taj osjećaj nečeg posebnog i na neki način uzvišenog ili je cilj da ta umjetnička djela vidi što veći broj ljudi?

Met za većinu svojih artefakata ima potpuno otvoren pristup, a od 2017. godine na svojoj stranici objavio je više od 375.000 fotografija, koje su svima na raspolaganju, što znači da svaka osoba na svijetu može da ih preuzme, koristi, pa čak i mijenja. Nedavno su otišli čak i korak dalje kada su objavili javni API koji se povezuje sa više od 200.000 komada u njihovoj kolekciji i omogućava otvoren pristup.

API, ili Application Programming Interface je alat koji omogućava računarima da očitavaju i analiziraju informacije fotografija. Sa API-jem Met muzeja istraživači, studenti i platforme društvenih mreža imaju pristup informacijama koje obuhvataju „samo“ 5.000 godina istorije čovječanstva. Sve ovo napravljeno je u nadi da će

Ljudi na pravi način koristiti dostupne informacije o svakoj skulpturi, slici i objektu koji se u ovom muzeju nalaze.

Tehnologija napreduje iz dana u dan, a pitanje je može li ona pomoći da umjetnost ima veći uticaj na ljudske živote.

Muzej selfija u Los Anđelesu

Kada bi vas neko pitao šta to pećinski čovjek, Vinsent van Gog, vojvotkinja Anastasija Nikolajevna i starleta Kim Kardašijan imaju zajedničko, sigurno bi vam bilo potrebno neko vrijeme da razmislite o odgovoru. Svi su oni na neki način bili pioniri svog vremena u umjetnosti koja nam je poznata po imenu selfi.

Ovaj izraz je već neko vrijeme društveno prihvatljiv, a to je, najprostije rečeno, portret samog sebe. Postoji podatak da se dnevno objavi oko 2,4 miliona selfija na društvenim mrežama i zato ne čudi što je u Los Anđelesu, gradu taštine, ove zime otvoren prvi muzej selfija koji se bavi upravo ovim društvenim fenomenom kroz objektiv istorije, umjetnosti, nauke i kulture. Otvorili su ga Tomi Honton i Tair Mamedov sa željom da svim posjetiocima pomognu da se malo bolje upoznaju s ovim fenomenom modernog doba.

Cijela izložba počinje ogledalima koja su sastavni dio onih najbazičnijih selfija, ali Mamedov i Honton cijeli koncept doživjeli su kao nešto mnogo više od fotografije. Oni ne vide razliku između autoportreta koje su slikali najveći među najvećima, poput Rembranta, Van Goga, Direra i mnogih drugih, i modernih selfija. Mišljenja su da se umjetničke tehnike razlikuju, ali duboko vjeruju, da su ljudi u davna vremena imali mobilne telefone i kamere, da bi svi snimali selfije.

U ovom muzeju posjetioci imaju priliku da prave selfije ispred „Anđeoskih krila“ Kolet Miler, slika i umjetničkih djela Darel Kerija, koji je napravio trodimenzionalne šablone preko cijelog zida koristeći samo izolir-traku, a ovaj koncept u muzeju je nazvan „magnet za selfije“. Tu su i djela brazilskog umjetnika Roba Vitala, njemačko-kanadskog umjetnika Džozefa Novaka, italijanske umjetnice Mikele Duraci, ali i kopija ruske vlade, pored koje stoji upozorenje da pored nje pažljivo pravite selfi.

Možda nekome sve ovo izgleda kao banalizovanje umjetnosti, posebno kad vidite statuu Mikelandelovog Davida obojenu u plavo, koja drži mobilni telefon roze boje, ali to na neki način znači ići ukorak s modernim dobom. Sa druge strane, to je Holivud i u tom slučaju nisu potrebna neka posebna objašnjenja.

BIZ&TECH

INOVACIJE KOJE ĆE PROMIJENITI BUDUĆNOST

PIŠE: DEJAN TRNINIĆ

Kraj stare i početak nove godine pravo je vrijeme da se osvrnemo na inovacije koje je donijela 2018. godina, a koje će vjerovatno u dogledno vrijeme promijeniti budućnost. Iako neke od njih još nisu postigle široko rasprostranjenu upotrebu, u godinama koje su pred nama pronaći će svoju svrhu, postati komercijalno dostupne i imati ogroman uticaj na naše živote.

Naredna tehnološka čuda donose impresivne inovacije i uzbuđljiva otkrića, pa su pred nama vještački embrioni, neuronske mreže, čista energija i još mnogo toga što vjerovatno još ne možemo ni zamisliti.

3D ŠTAMPA METALA

Iako se tehnologija 3D štampe koristi već godinama, ona je uglavnom ostala u domenu hobija i dizajnera koji proizvode jednokratne prototipe. Izrada predmeta od bilo čega sem plastike, poput metala, bila je izuzetno skupa i zahtijevala je mnogo vremena.

Međutim, sada ona postaje jeftinija i jednostavnija te ima potencijala za praktičnu proizvodnju različitih dijelova. S jedne strane, cijena ove vrste štampača je pala, dok je

sa druge strane, štampanje metalnih dijelova olakšano i ubrzano, jer se sada nude softveri koji generišu dizajne spremne za 3D štampanje.

Najočiglednija prednost 3D štampe metala je da može stvoriti složenije oblike, koji do sada nisu bili mogući s konvencionalnim metodama izrade metala. Takođe, dobijeni su lakši i dvostruko jači dijelovi od nerđajućeg čelika u odnosu na one tradicionalno napravljene.

Velike korporacije, poput Google-a i BMW-a, prepoznale su potencijal 3D štampanja metala i odlučile da investiraju u ovu inovativnu i perspektivnu tehnologiju. Ukoliko bude široko prihvaćena, 3D štampa metala mogla bi uskoro u potpunosti promijeniti način masovne proizvodnje.

VJEŠTAČKI EMBRION

U probou nauke i tehnologije koje redefinišu nastanak života su vještački embrioni koje su stvorili naučnici sa Univerziteta Kembridž. Iako naglašavaju da se embrioni još ne mogu razviti u pravu životinju, naučnici smatraju da će to u budućnosti biti moguće.

Konkretno, dobijeni embrion miša nastao je kombinacijom dvije različite vrste matičnih ćelija koje se mogu pretvoriti u bilo kakvo tkivo potrebno za razvoj organizma, od ćelije kože do mozga, a istom tehnikom mogao bi se stvoriti i ljudski embrion.

Ovo otkriće omogućava da se istraži ključna faza ljudskog razvoja, bez potrebe za proučavanjem prirodnih embriona, te će pomoći naučnicima da otkriju razloge zbog kojih se neki embrioni ne razvijaju u potpunosti.

Matične ćelije imaju izuzetno moćan potencijal, a već se godinama radi na stvaranju vještačkog embriona iz ljudskih matičnih ćelija. Mada se pred naučnicima otvaraju i neka etička pitanja i dileme, sasvim je sigurno da će se na ovom polju u narednom periodu napredovati mnogo brže i još dalje.

PAMETNI GRADOVI

Alphabet, matična kompanija Google-a, ne pati od nedostatka ideja i ambicija. Njene mnogobrojne filijale bave se raznim oblastima, od autonomnih vozila i pametnih kuća do biotehnološkog produžetka života.

Alphabet-ova sestrinska kompanija Sidewalk Labs započela je realizaciju projekta u kanadskom Torontu, prema kojem bi bilo isplanirano, izgrađeno i upravljano dijelom pametnog grada u četvrti Kvajsajd.

Google želi zauvijek da promijeni život u gradovima tako što će uvesti pametne semafore koji prepoznaju gradsku gužvu, robote koji prikupljaju i recikliraju otpad, senzore koji prepoznaju da se sprema nevrjeme i zatvaraju prozore i slično.

Sidewalk Toronto bi tako bio prvi grad u potpunosti izgrađen na način da omogućava neprekidan protok podataka i stalnu optimizaciju usluge. Tehnologija bi neprekidno prikupljala informacije, kako bi sistem mogao učiti na svojim greškama i prilagođavati usluge promjenjivim potrebama građana.

Ukoliko se razvoj Toronta bude odvijao prema planu, biće to jedan od najvećih primjera projekata pametnih gradova koji je organizovan pomoću tehnologija koje su vođene podacima, automatizacijom i umrežavanjem.

NEURONSKE MREŽE

Vještačka inteligencija postala je fokus globalne tehnološke zajednice zahvaljujući napretku mašinskog, ili još konkretnije, metodu dubokog učenja, koji omogućava analizu velikog broja podataka. Vještačka inteligencija direktno je povezana sa stvaranjem vještačkih neuronskih mreža, čiji se koncept oslanja na koncept neuronskih mreža u našim mozgovima.

Ljudski mozak procesira informacije zahvaljujući neuronskim mrežama i uz pomoć 100 biliona sinapsi (praznina među neuronima) koje formiraju posebne uzorke kada se aktiviraju. Tako se, kada se pokušavate sjetiti nečega ili jednostavno razmišljate o nekoj specifičnoj stvari, taj proces dešava formiranjem određenih neuronskih uzoraka u vašem mozgu.

U slučaju dubokog učenja, princip je sličan: naučnici računaru pokažu što više fotografija određenog predmeta kako bi računar mogao zaključiti šta te fotografije imaju

zajedničko te kasnije pronaći taj predmet i na drugim fotografijama.

Postoji nekoliko tipova neuronskih mreža, a jedna od njih je generalna kontradiktorna mreža (GAN). Ovu mrežu osmislio je je Ijan Gudfelou, jedan od Google-ovih pionira za vještačku inteligenciju. Najjednostavnije rečeno, GAN je neuronska mreža koja se sastoji od dvije suprotstavljene strane (generatora i protivnika) koje se „svađaju“ dok generator ne pobijedi.

Pitate se kako to radi na konkretnom primjeru? Jednostavno rečeno, riječ je o digitalnoj igri „mačke i miša“. Recimo da želite kreirati vještačku inteligenciju koja oponaša određeni umjetnički stil. Vještačka inteligencija će naučiti sve moguće o jednom Pikasu i njegovom stilu analizirajući svaki piksel njegovih slika. Nakon toga jedna strana (generator) bi kreirala nove slike, dok bi druga strana (protivnik) analizirala da li se radi o Pikasovoj slici ili kopiji.

Rezultati nisu uvijek savršeni i biće potrebne određene dorade, ali će ipak ova tehnologija u godinama pred nama gotovo sigurno postati nepogrešiva.

BUDUĆNOST JE ZELENA

Naučnici vide svijet u budućnosti „zelenim“, pa su obnovljivi izvori energije jedan od prioriteta tehnoloških inovacija. Plan razvijenih gradova i država je čista i profitabilna energija sa što manje materija koje zagađuju vazduh i

koje mogu ozbiljno da naštetu životnoj sredini, a samim tim i ljudskom zdravlju.

Kompanija NET Power počela je aktivnosti na izgradnji elektrane na prirodni gas u Teksasu koja neće imati nikakve štetne emisije u vazduh i koja bi mogla da trasira put u budućnost sa potpuno čistom energijom.

Dizajnirani od strane čuvene Toshiba-e, inovativna turbina i sistem za „zarobljavanje“ ugljen-dioksida, sposobni su za njegovo skladištenje u dužem periodu i za primjenu u drugim industrijskim operacijama.

Vodeći inženjeri iz ove kompanije kažu da je njihov cilj da tehnologija koju su izumili bude efikasna i povoljna poput konvencionalne, ali sa velikim benefitima po životnu okolinu.

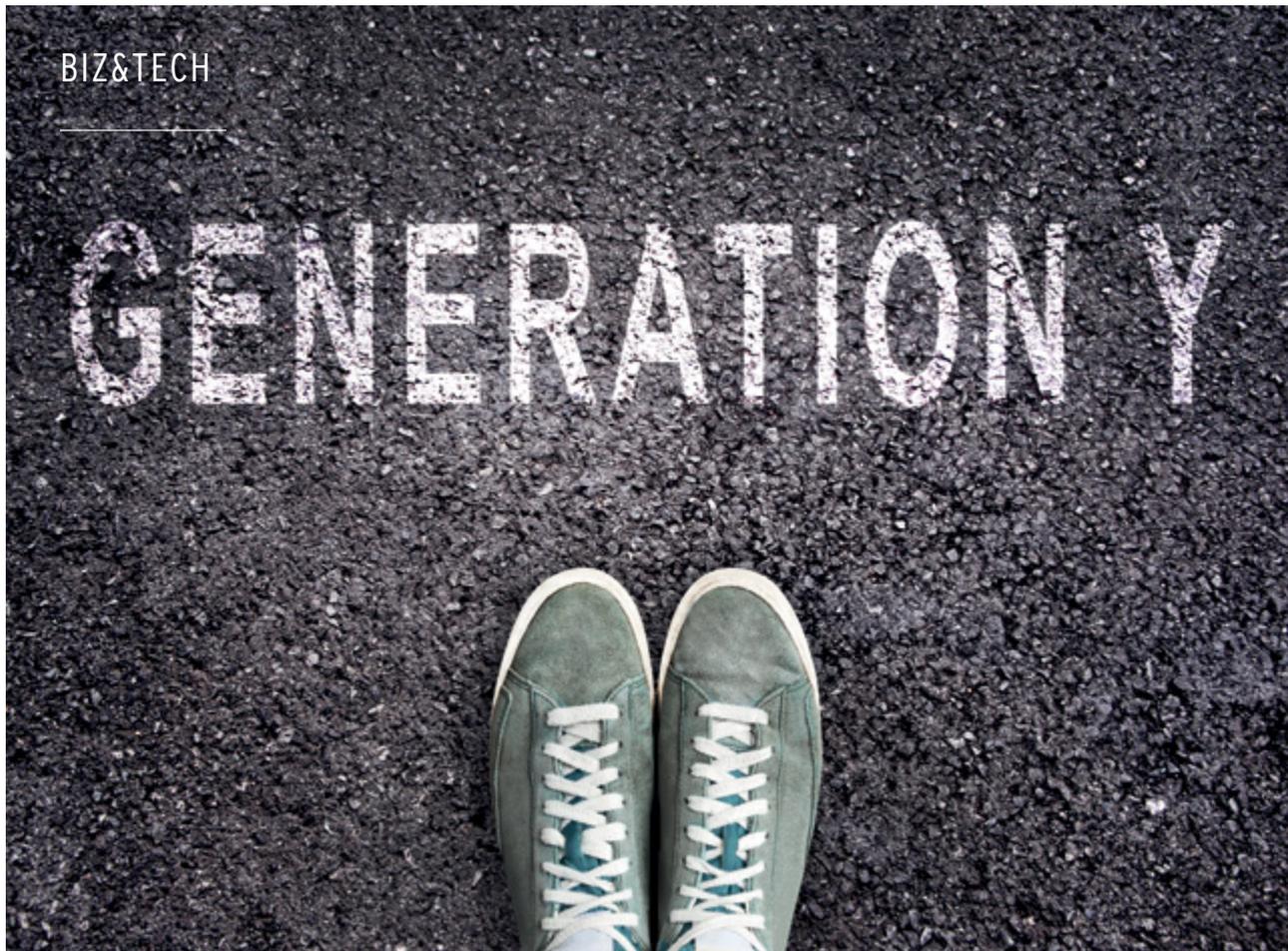
~~~~~

Ovo su samo neke od najbitnijih inovacija iz svijeta nauke i tehnologije koje će, bez sumnje, evoluirati i biti vrijedne svake pažnje, a koje će doći i prije nego što očekujete. Proverite, možda u ne tako dalekoj budućnosti neke od nabrojanih uskoro ugledate svojim očima.

~~~~~

BIZ&TECH

GENERACIJA Y – TEHNOLOŠKI JOŠ NAPREDNIJA OD MILENIJALACA

PIŠE: NATAŠA BURSAC

Vjerovatno ste negdje usput čuli za Generaciju X, Y ili Z. Da li ste se možda zapitali šta to znači, ili još bolje - kojoj od tih generacija vi pripadate? Pa da razjasnimo:

- "Baby boom(ers)" - svi rođeni nakon Drugog svjetskog rata;
- Generacija X - rođeni od 1960. do 1980;
- Generacija Y - rođeni od 1981. do 1995;
- Generacija Z - rođeni nakon 1995.

U ovom tekstu fokusiraćemo se na Generaciju Y i na to kako je tehnološki naprednija, jer je to umnogome definiše. Ono što je potpomoglo napretku ove generacije jeste pomjeranje fokusa s e-mail-a na SMS, odnosno sa računara na laptop i tablet. Dakle, ovu generaciju i njen napredak obilježava sveopšta fleksibilnost i sloboda, kako u komunikaciji tako i u svakodnevnom životu, a ponajviše, naravno, na društvenim medijima.

Jednako treba naglasiti tendenciju povećanja broja visokoobrazovanih ljudi u ovim „novijim generacijama“. Pojedini sociolozi nazivaju Generaciju Y najbolje obrazovanom generacijom u istoriji. Ona podrazumijeva i veliku dozu kreativnog rada i izazova. Još jednom, za sve to zaslužna je tehnološka potkovanost. Internet služi kao sveobuhvatna enciklopedija i dostupnost je neograničena.

Udaljenost od odgovora je tek jedan klik. Isto tako, radoznali su, pa jedan podatak otkriva da se ova generacija Google-u obraća sa 2,7 milijardi pitanja mjesečno.

Komuniciraju koristeći skraćenice, koriste MMS, kamere... U ruci, odnosno džepu, imaju barem jedan uređaj. U prostoru u kojem obitavaju imaju ih znatno više.

Velike kompanije zapošljavaju Facebook generaciju, a ona je, pak, i te kako spremna na to. Postali su maheri za blogovanje, kao i za sav popratni marketinški menadžment.

Dvadeset i četiri časa su onlajn i prate sva nova tehnološka čuda. Pojedini psiholozi naglašavaju da ova generacija lakše prati i pamti novine i jednako dobro selektuje bitne informacije od onih manje bitnih.

Na poslu su skloni multitaskingu i vole da rade u kreativnom timu u kojem mogu da se iskažu. Ambiciozni su i znaju šta žele. A žele napredak u svakom smislu.

Sposobni su lako da prebrode izazove i prilagode se složenim zadacima pa vole tu dinamiku. Odlikuju ih spremnost i želja da uče, bez obzira na kompleksnost onoga što stoji pred njima.

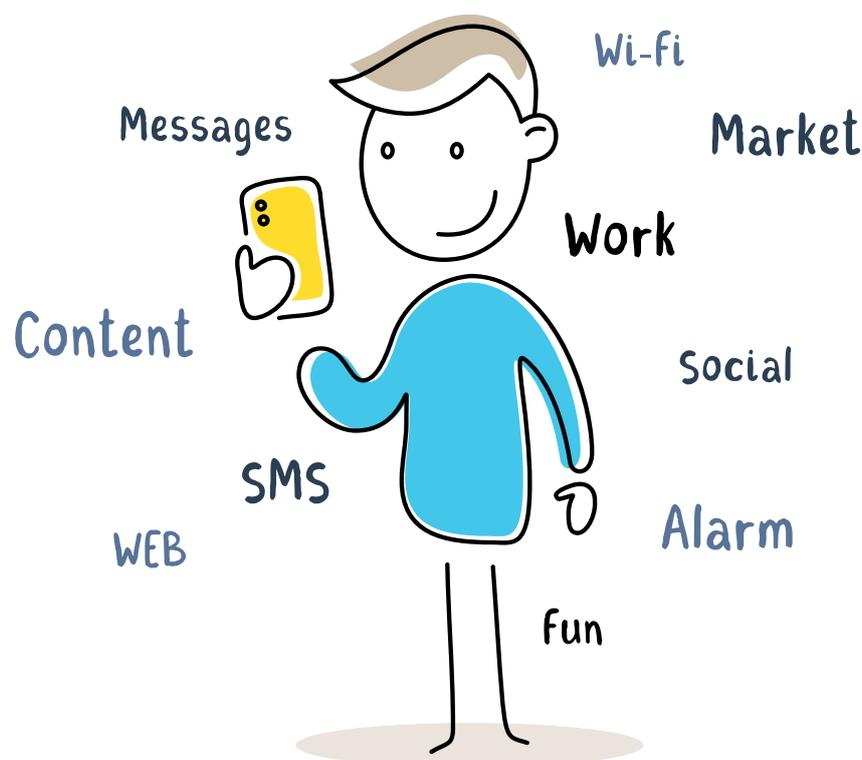
Stoga je pomenuta generacija tako tehnološki naprednija, znatno je spremnija na izazovnost situacija koje se pred nju postavljaju, njeni pripadnici čak i vole tu dinamiku. To ih umnogome i definiše.

BIZ&TECH

KREATIVNI NAČINI DA ORGANIZUJETE APLIKACIJE NA SVOM TELEFONU

PIŠE: SONJA SAVIĆ

Sjećate li se modela Nokia 3310? Ako je odgovor na ovo pitanje da, onda pamтите neka malo jednostavnija vremena, bar ako govorimo o mobilnim telefonima. Naime, ovaj uređaj kreiran je prvenstveno za pozive i poruke i, iako je imao dobro poznatu igricu koja je i danas mnogima draga, njegova namjena je ostala jasna.

Danas su stvari malo drugačije. Iako su današnji mobilni telefoni zadržali opcije poziva i SMS poruka, sa pojavom aplikacija, kao i android i iOS operativnih sistema, promijenio se način na koji ih koristimo. Sada mobilni telefon predstavlja svojevrsnu vrstu ličnog i mobilnog računara koji stane u svaki džep.

Sa pojavom aplikacija rastao je i broj megabajta koje telefon mora da ima da bi zadovoljio sve naše potrebe, a uz povećanje memorije povećan je i broj ikonica koje krase ekrane naših uređaja. Sa hiljadama aplikacija koje su nam dostupne uz nekoliko klikova, lako se može desiti da nam one preplave menije i otežaju snalaženje.

Nekima ovo neće predstavljati problem, dok drugima može izazvati dodatni stres, kojeg u današnje vrijeme ionako imamo u izobilju.

Da vam se ovo ne bi desilo, donosimo nekoliko korisnih i kreativnih načina da organizujete aplikacije na svojim mobilnim uređajima.

FOLDERI NAZVANI PREMA NAMJENI APLIKACIJA

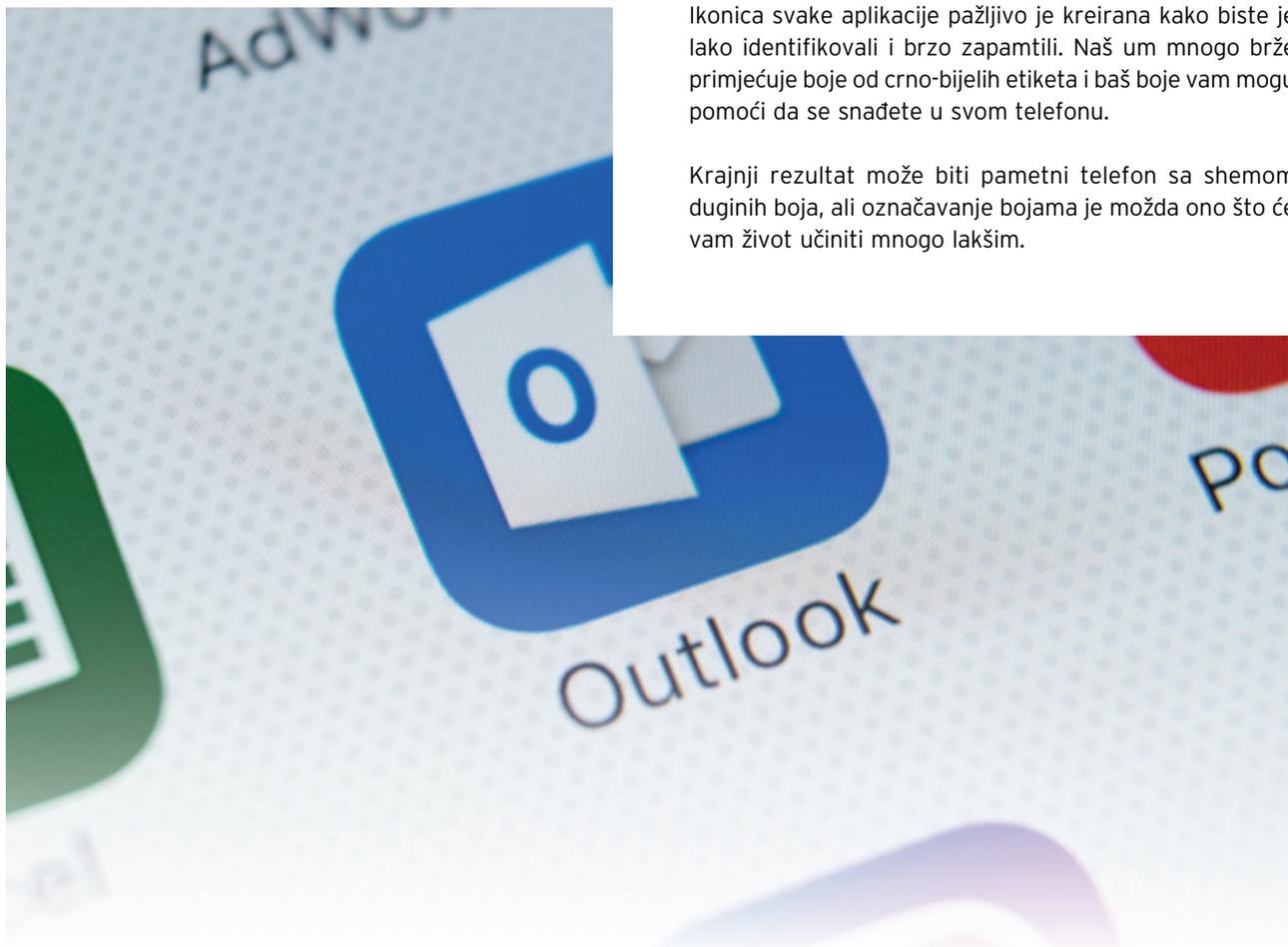
Za neke ljude generička imena foldera poput „produktivnost“ i „preporuke“ previše su nejasna. Zato izdvojite nekoliko minuta da preimenujete ove kategorije prema namjeni aplikacija. Ukoliko gledate mnogo video-sadržaja preko YouTube aplikacije, slušate muziku svakodnevno ili čitate vijesti, možda će vam biti lakše ako foldere nazovete jednostavnim „gledaj“, „slušaj“ ili „igraj“.

OZNAČAVANJE BOJAMA

Označavanje bojama nije korisno samo za bilješke, ormar i sanduče elektronske pošte.

Ikonica svake aplikacije pažljivo je kreirana kako biste je lako identifikovali i brzo zapamtili. Naš um mnogo brže primjećuje boje od crno-bijelih etiketa i baš boje vam mogu pomoći da se snađete u svom telefonu.

Krajnji rezultat može biti pametni telefon sa shemom duginih boja, ali označavanje bojama je možda ono što će vam život učiniti mnogo lakšim.

AZBUČNI ILI ABECEDNI RED

Ukoliko se dobro snalazite kada su stvari poredane azbučnim ili abecednim redom, vrijeme je da i svoje aplikacije tako posložite. Android i iOS uređaji imaju opciju organizovanja aplikacija abecednim redom, pa vam to neće oduzeti mnogo vremena. Ukoliko vam se ipak da izdvojiti nekoliko minuta, možete kreirati foldere i nazvati ih slovima („A folder“, „B folder“ itd.) te dodatno razvrstati aplikacije na svom uređaju.

PREMA TOME KAKO DRŽITE TELEFON

Razmislite o tome kako držite mobilni telefon kad ga koristite. Ukoliko vam je lakše otvoriti aplikaciju koja se nalazi uz rub ekrana, strateški poredajte aplikacije koje najčešće koristite uz rubove.

Ipak, ukoliko aplikacije spremate u foldere, ovaj način organizacije nije za vas.

TEMATSKI REDOVI

Ukoliko niste ljubitelj foldera, evo još jednog dobrog metoda za vas. Pokušajte sa tematskim redovima i u njima grupišite slične aplikacije. Dodijelite svakom redu tip ili temu, poput „planiranje dana“. Grupišući slične aplikacije, lako ćete uočiti red aplikacija koji vam treba.

Na primjer, prvi red možete posvetiti planiranju dana i tu smjestiti aplikacije poput kalendara, liste obaveza i podsjetnika. Red ispod može biti posvećen društvenim mrežama i tako dalje, dok ne rasporedite sve aplikacije.

PREMA FREKVENTNOSTI KORIŠTENJA APLIKACIJA

Organizujte aplikacije prema tome koliko često ih koristite. Na početnu stranu stavite aplikacije koje najčešće koristite i kojima želite lako da pristupite (poput kamere). Aplikacije koje rjeđe koristite smjestite na manje dostupno mjesto - tj. kada prevučete početnu stranu lijevo ili desno. Ovdje možete organizovati foldere prema kategorijama i temama. Na kraj smjestite aplikacije koje veoma malo koristite ili aplikacije koje vam odvlače pažnju, poput igrice ili društvenih mreža.

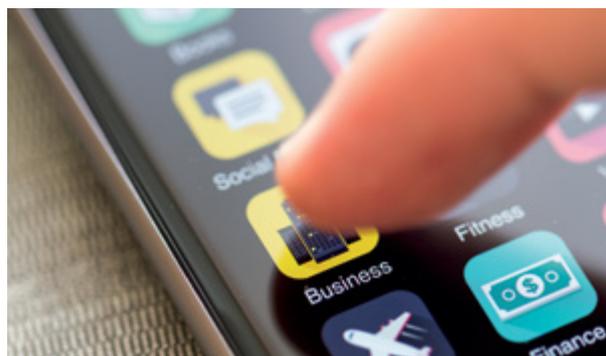
FOLDERI OZNAČENI EMOTIKONIMA

Ovo je sistem koji će odgovarati samo onima kojima odgovara šarenilo. Princip je jednostavan, umjesto da nazovete foldere riječima, nazovite ih emotikonima. Tako će, na primjer, aplikacije poput Shazam-a i Spotify-a biti u folderu prikladno označenom simbolom muzičke

note i slično. Naravno, imate svu slobodu ovog svijeta da kombinujete emotikone sa riječima, što vam ostavlja mnogo opcija.

Ovo je samo sedam načina na koje možete posložiti svoje aplikacije i foldere u kojima se one nalaze. Ono što treba da imate na umu jeste da cilj ove organizacije jeste da vam olakša pristup aplikacijama i pojednostavi korištenje telefona. Upravo zato, ukoliko jedan metod ne funkcioniše za vas, pokušajte s nekim od drugih prijedloga, a ako nijedan od ovih sedam ponuđenih načina ne radi za vas, vratite se starom dobrom haosu, jer je kreativni nered možda ono što vam najviše odgovara.

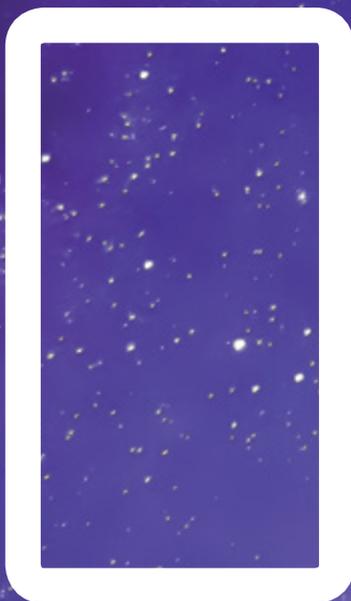
Ipak, najkorisniji savjet koji vam možemo dati jeste taj da redovno brišete aplikacije koje ne koristite, bez obzira na to da li je ideja i za njih sjajna.

BIZ&TECH

Telefoni koji su obilježili 2018. godinu

PIŠE: SONJA SAVIĆ

Decembar i januar su dva mjeseca koja proteknu u sumiranju svega što se desilo u prethodnih 12 mjeseci. Tako je i u svijetu tehnologije, a možda se najznačajniji pomaci, kada govorimo o uređajima koje koristimo svakodnevno, dešavaju pri proizvodnji mobilnih uređaja. Svaka godina ima svoje pobjednike i gubitnike, a u ovom tekstu pomenućemo one prve – uređaje koji su svojom inovativnošću, kvalitetom i dizajnom obilježili 2018. godinu.

SAMSUNG GALAXY S9 PLUS

Prvi Samsung-ov uređaj koji se morao naći na ovoj listi je svakako Galaxy S9 Plus, koji je zauzeo mjesto pri vrhu svih lista najboljih telefona koje su sumirale 2018. godinu. Prema mišljenju mnogih, ovo jeste najbolji uređaj koji se našao na tržištu u ovih 12 mjeseci. Dizajniran je za one sa velikim rukama i nudi najbolje što se nalazi na tržištu pametnih telefona, upakovano u proizvod zavidnog kvaliteta. Jedna od najjačih strana ovog uređaja je Super AMOLED displej, veličine 6,2 inča, koji nudi najbolje iskustvo gledanja koje možete imati na mobilnom uređaju u ovom trenutku. Dostupne su verzije od 64, 128 i 256 GB interne memorije, a kapacitet RAM memorije iznosi 6 GB.

Baterija jeste nešto veća u odnosu na one u manjim S9 modelima, ali ipak nije dovoljna, pa ona čini i najslabiju kariku ovog telefona. Njen kapacitet od 3.500 mAh jeste zavidan, ali ipak ne može da se nosi sa velikim potrošačima koji su smješteni u ovaj uređaj.

Kamera takođe važi za jednu od najboljih na tržištu, a pored standardnih karakteristika, može se pohvaliti i odličnim fotografijama u manje osvijetljenim uslovima. Sa zadnje strane nalaze se dvije kamere od po 12 MP, dok prednju stranu krasí selfi kamera od 8 MP.

Da sumiramo, Galaxy S9 Plus nudi sve ono što možete očekivati od jednog (Samsung-ovog) pametnog telefona. Dakle, ukoliko volite veći telefon i nije vam problem za njega izdvojiti nešto više novca, ovo je uređaj za vas.

SAMSUNG GALAXY NOTE 9

Još jedan Samsung-ov telefon koji je obilježio godinu je Galaxy Note 9.

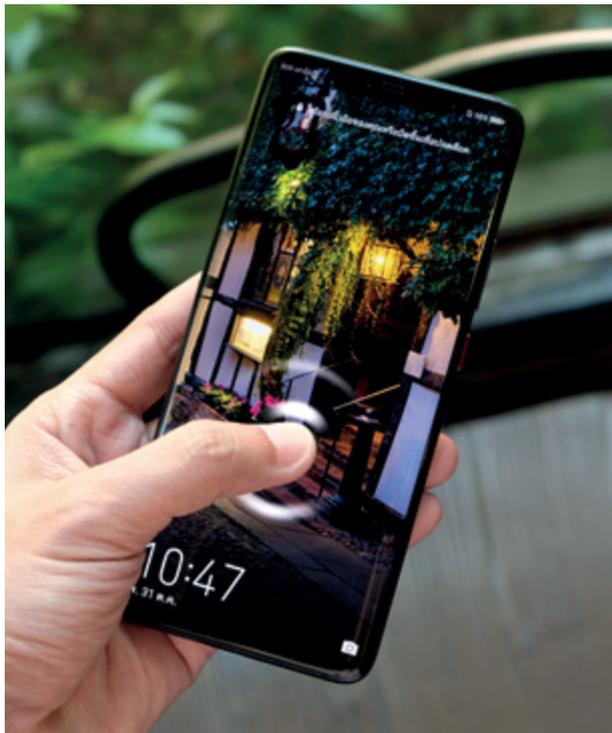
~~~~~

Ovo je jedan od najboljih i najskupljih modela na tržištu. Međutim, ono što dobijate je nevjerovatna lista specifikacija, kapacitet memorije do 1 TB i fantastičan displej veličine 6,4 inča.

~~~~~

Napaja ga baterija kapaciteta 4.000 mAh, jedna od najvećih baterija koje je Samsung ikada stavio u jedan uređaj. Kamera je jedna od najjačih strana i ovog uređaja. Poput S9 Plus uređaja, i Note 9 ima dualnu kameru od po 12 MP sa zadnje strane i selfi kameru od 8 MP. Dostupan je u verzijama od 128 i 512 GB interne memorije, a sa memorijskom karticom nudi proširenje do 1 TB.

Imajući u vidu cijenu telefona, njegov možda najveći nedostatak je taj što ne nudi prave inovacije koje je ponudio njegov prethodnik i za koje se očekuje da će ih donijeti model S10.

HUAWEI P20 PRO

Model P20 Pro takođe zaslužuje mjesto među najboljim modelima koji su izašli na tržište ove godine. Displej od 6,1 inča je samo full HD, što je možda i najslabija karika ovog uređaja, ali ova činjenica ublažava se trajanjem baterije, čiji kapacitet iznosi 4.000 mAh.

~~~~~  
*Kamera je ono što izdvaja P20 Pro od ostalih telefona, nudeći tri objektiva koji su zaista od koristi.*  
~~~~~

Rezolucije su 40, 20 i 8 MP, a dodatni kvaliteti su odlična stabilizacija i senzor za bolje rezultate u uslovima sa manje svjetla, za koje je zaslužna kompanija Leica. Selfi kamera dolazi u rezoluciji od 24 MP. Obezbijedeno je 6 GB za RAM memoriju i 128 GB interne memorije.

HUAWEI MATE 20 PRO

Ovdje se radi o uređaju koji važi za najbolji koji je do sada napravila kineska kompanija, a ima i cijenu koja to potvrđuje. U odnosu na P20 i P20 Pro, nudi veći ekran, poboljšane tri zadnje kamere i skener otiska prsta na ekranu. Veličina displeja QHD rezolucije iznosi 6,39 inča, a podržava i HDR10, što znači da će sve na njemu izgledati fantastično. Kapacitet baterije je impresivnih 4.200 mAh, uz koji ćete bez problema dobiti čitav dan korištenja uz samo jedno punjenje.

~~~~~  
*Kapacitet interne memorije iznosi 256 GB, dok je za RAM memoriju obezbijedeno 8 GB. Mate 20 dolazi sa tri kamere sa zadnje strane, rezolucija 40, 20 i 8 MP, dok selfi kamera dolazi u rezoluciji od 24 MP.*  
~~~~~


IPHONE XS

Voljeli ili ne voljeli Apple, godina u kojoj izađe neki njihov mobilni uređaj biće obilježena tim uređajem. Bez obzira na cijenu ili baš zbog nje, svaki njihov mobilni uređaj podigne mnogo prašine, pa je tako bilo i ove godine. Radi se o nasljedniku prošlogodišnjeg iPhone X-a, koji je uveo revolucionarne promjene. U ovom aparatu nadogradili su kamere i poboljšali unutrašnje karakteristike. OLED displej od 5,8 inča je isti kao što ćete naći na njegovom prethodniku. Ovaj uređaj dolazi sa baterijom kapaciteta 2.658 mAh, koja je značajno poboljšanje u odnosu na prijašnje modele, ali ipak nije dovoljna da se riješite punjača na čitav dan. Dualna kamera od po 12 MP sa zadnje strane je fantastična. Opcija Smart HDR čini fotografije jasnijim, svjetlijim i detaljnijim, a Apple-ov poznati intuitivni interfejs čini okidanje odličnih fotografija posebno laganim. Selfi kamera dolazi u rezoluciji od 7 MP. Model iPhone XS dostupan je u verzijama sa 64, 256 i 512 GB interne memorije, a za RAM memoriju obezbijedena su 4 GB.

Ovih pet uređaja definitivno je obilježilo 2018. godinu. Donijeli su neke inovacije, odličan dizajn i generalno bolje performanse. Sa poboljšanim baterijama, kamerama i displejima, razlike među ovim uređajima poprilično su male i možda će najviše presuditi ono koliko je novca kupac spreman da izdvoji za kupovinu novog telefona. Dobra stvar je da su, ukoliko izaberete bilo koji od ovih uređaja, šanse da ćete se pokajati veoma male.

Sve ove telefone možete pronaći u ponudi kompanije m:tel.

BIZ&TECH

Kinezi pomjeraju granice kad su sistemi za nadzor u pitanju

PIŠE: JELENA RAČUNICA ŠATARA

Kinezi su, što se tiče tehnologije i tehnološkog napretka, u većini slučajeva ispred ostatka svijeta do te mjere da je to ponekad zastrašujuće.

Krajem prošle godine objavljeno je da u Kini rade na novom, poboljšanom sistemu za nadzor ne bi li se bezbjednost u toj zemlji podigla na sasvim novi nivo.

Kao i u većini drugih stvari do sada, Kinezi su i ovoga puta napravili veliki iskorak.

Kina trenutno gradi najveću mrežu nadzornih kamera na svijetu, a do sada je postavljeno njih 170 miliona širom države. Procjenjuje se da će biti postavljeno još 400 miliona kamera, koje će biti instalirane u naredne tri godine.

Većina kamera koje su postavljene pojačana je vještačkom inteligencijom, uključujući i biometrijski sistem raspoznavanja lica. Sistem raspoznavanja je, dokazano, toliko precizan da može izdvojiti osumnjičenog za krivično

djelo među više od 60.000 ljudi, na koncertima ili nekim drugim javnim dešavanjima.

Veliki broj ovih kamera postavljen je i u školama širom Kine i pomoću njih profesori mogu saznati koji to učenici kasne na nastavu, a koji se, pak, uopšte nisu pojavili. Pored kamera koje će biti postavljene širom zemlje, stanovnici će morati skinuti posebnu aplikaciju na svoje telefone tako da bi država imala uvid u njihove foldere.

Cijeli ovaj sistem može biti veoma koristan ukoliko ne bude zloupotrebljavan, smatraju mnogi. Ono što se spominje kao moguća sporna stvar jeste to da će vlasti na neki način ocjenjivati stanovnike i da će ih „bodovati“. Pored toga, poštovaće se i sistem nagrada i kazni u zavisnosti od broja prikupljenih bodova.

SVJETSKI DOGAĐAJI

TEHNOLOŠKI SAJMOVI KOJE NE SMIJETE PROPUSTITI U 2019.

PIŠE: DEJAN TRINIĆ

Iako bi neki pomislili da su sajamske manifestacije u digitalnom dobu i vremenu društvenih mreža stvar prošlosti, prava istina je da tehnološki giganti i najpoznatiji brendovi koriste upravo sajmove da posjetiocima pokažu novitete i inovacije iz oblasti potrošačke elektronike.

Svjetski tehnološki sajmovi važno su sastajalište za proizvođače sa jedne strane, koji na jednom mjestu prezentuju najnovije proizvode i prikazuju trendove u industriji, dok sa druge strane pružaju mogućnost uspostavljanja poslovnih dogovora, saradnje i razmjenu iskustava sa učesnicima i posjetiocima sajмова.

Svoju ulogu u 2018. godini već su uveliko pronašli vještačka inteligencija, mašinsko učenje, internet stvari, virtualna i proširena realnost, autonomna vozila i glasovni asistenti, pa o njima više ne pričamo kao o tehnologijama budućnosti, jer su oni već postali dio komercijalnog tržišta i dio svakodnevice korisnika.

Na tehnološkim sajmovima je tokom proteklih pola vijeka predstavljen niz vizija i uređaja koji su nepovratno promijenili živote milijardi korisnika širom svijeta. O važnosti sajмова govori činjenica da su na njima predstavljeni prvi video-rikorder, CD plejer, DVD i HD televizija. Novi milenijum donio je prve Blu-Ray diskove, IPTV televiziju, OLED TV uređaje i ultravisoku rezoluciju na TV ekranima.

U 2019. godini očekuje se da tehnologija dobije dodatni uzlet, koji će se neizbježno odraziti u segmentu potrošačke elektronike, pa nas očekuju još pametniji telefoni, računari, TV i pametni uređaji za domaćinstvo, kao i različiti geđžeti i uređaji za zabavu.

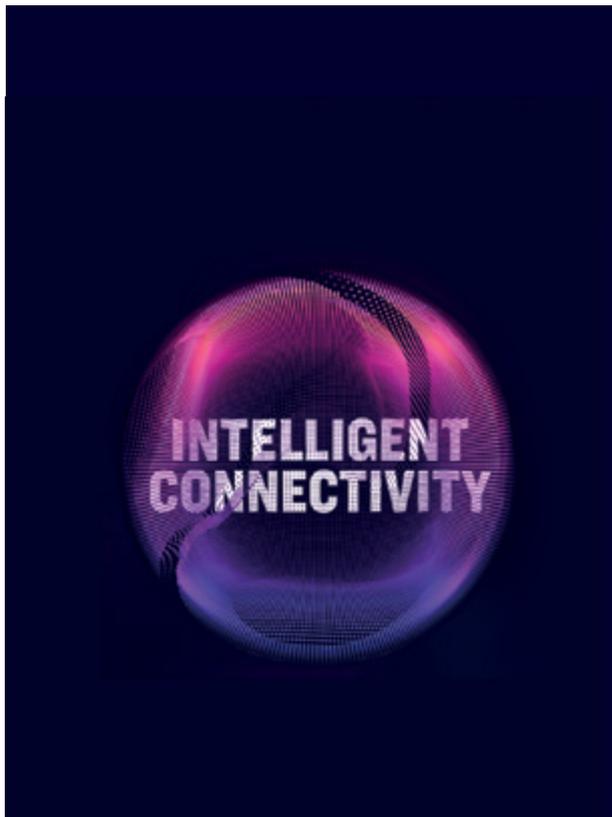
CES 2019

Međunarodni sajam potrošačke elektronike (CES) najveći je svjetski sajam ove vrste, koji raste iz godine u godinu i privlači sve veći broj izlagača, novinara i zaljubljenika u tehnologiju. Sajam koji se svake godine održava u januaru, u Las Vegasu, pokazuje u kom pravcu će se tehnologija kretati tokom godine. Consumer Electronics Show 2019 svoja vrata otvara 8. januara i trajaće do 11. januara 2019. godine.

Sajam je u svom proteklom izdanju okupio više od 180.000 profesionalaca iz ove industrije, uključujući i više od 70.000 međunarodnih zvaničnika iz 160 zemalja. Sa 5.500 izlagača i 1.000 govornika koji izlažu svoje inovativne proizvode i usluge, CES predstavlja najveći svjetski sajam za ovu vrstu industrije. Takođe, sajamska smotra je tradicionalno mjesto susreta pojedinaca i predstavnika kompanija koji dolaze sa ciljem da pronađu poslovne partnere i da ugovore nove poslove.

Neki uređaji za 2019. godinu već su nagoviješteni, pa će tako posjetioci sajma moći vidjeti revolucionarne savitljive smartfone, koje će predstaviti Samsung i LG, a na kojima se radi već više od pet godina. Već je poznato da će na CES-u svoje mjesto pronaći i nove generacije OLED TV uređaja za 2019. godinu najpoznatijih južnokorejskih tehnoloških divova.

Upravo će ovim kompanijama na CES-u 2019 biti uručeno nekoliko nagrada za inovacije i dizajn od strane Udruženje za tehnologiju široke potrošnje, koje je vlasnik i organizator sajma.

MWC 2019

Posljednja sedmica februara 2019. godine rezervisana je za novitete iz mobilne industrije na MWC-u (Mobile World Congress), najvećem svjetskom sajmu mobilne industrije, koji je svoje prvo izdanje doživio 1987. godine. Sajam u Barseloni tradicionalno okuplja lidere u industriji mobilnih proizvoda i eksperte koji su u prilici da početak godine iskoriste za promociju najnovijih uređaja.

Ovogodišnji MWC 2019, od 25. od 28. februara, očekuje više od 100.000 posjetilaca, a za njihovu naklonost boriće se 2.400 izlagača iz cijelog svijeta. Najbolji među njima će se u katalonskoj prijestonici utrkivati da ljubiteljima mobilnih tehnologija predstave svoje nove modele i ukažu na smjer u kojem će se kretati mobilna industrija.

Upravo je na ovom sajmu kompanija Samsung u posljednjih nekoliko godina predstavljala svoju prestižnu Galaxy S seriju, pa će jubilarni Samsung Galaxy S10 svjetlost dana najvjerojatnije ugledati baš u Barseloni.

Jedno je definitivno, kada je u pitanju svijet mobilnih telefona, šou u Barseloni je svjetski događaj broj jedan i datum u kalendaru koji ne propuštaju svi oni koji su na bilo koji način dio ove industrije.

Šta nam to nastupajući sajam konkretno donosi, moći ćete pročitati već u nekom od narednih brojeva m:agazina, a zasad je sigurno da će to biti najbolji modeli smartfona, koji će voditi glavnu riječ i izazvati najviše interesovanje u narednih godinu dana.

IFA 2019

Međunarodni sajam potrošačke elektronike (IFA) najveća je smotra potrošačke elektronike u Evropi, koja će biti održana od 6. do 11. septembra 2019. godine u Berlinu. Organizatori jednog od najstarijih sajmova elektronike i kućne tehnike u izdanju za 2019. godinu očekuju novih 200.000 posjetilaca.

Tradicionalno, međunarodna izložba u Berlinu donosi premijeru proizvoda iz niza kategorija, uključujući mobilne uređaje, računarski hardver, komponente i periferiju, audio i video opremu, različite vrste geđžeta, fitnes uređaja i uređaja za zabavu.

Na njemu će sasvim sigurno posjetioci biti u prilici da vide najnovije TV uređaje i različite inteligentne kućne aparate koji čine srce pametnih domova. Veliki brendovi i kompanije koriste ovaj sajam da pokažu svu raskoš sofisticiranih uređaja iz svijeta potrošačke elektronike i svake godine u Berlinu pokazuju najbolje od najboljeg. Ne bez razloga, jer tržište u segmentu ove industrije raste iz godine u godinu, kako raste interesovanja kupaca za sve pametnijim i povezanim uređajima.

I dok je svijet na proteklom IFA 2018 mogao vidjeti prvi svjetski 8K OLED TV, sajam u Njemačkoj prvi put je održan davne 1924. godine. Tako je publika tokom cijelog 20. vijeka na ovom sajmu mogla posvjedočiti predstavljanju uređaja koji su mijenjali svijet kakav je do tada postojao. Na ovoj izložbi demonstrirani su, između ostalog, prvi radio i TV prenosi, a premijere su imali magnetofon, auto-radio, audio-kaseta, kolor televizor, teletekst i mnogi drugi izumi koji su obilježili 20. vijek.

Dok CES u Las Vegasu, MWC u Barseloni i IFA u Berlinu tradicionalno privlače najveći broj izlagača, u 2019. godini će, zbog slabog interesovanja, izostati čuveni CeBIT sajam u Hanoveru.

BEZ CeBIT-a u 2019.

Tehnološki sajam CeBIT u Hanoveru, nekada najveći svjetski sajam informacionih i komunikacionih tehnologija, neće biti održan u 2019. godini. Nakon 33 godine, CeBIT je otkazan zbog slabog interesovanja izlagača, što znači da ovaj, nekada poznati sajam nije uspio da izdrži pritisak konkurencije.

Sajam u Hanoveru, koji je imao svoja 33 izdanja, više ni približno ne uspijeva da privuče cifru od milion posjetilaca, koliko ih je bilo na vrhuncu njegove popularnosti. Na prelazu između dva milenijuma na CeBIT-u se pisala istorija, a 1994. godine Bil Gejts je upravo na ovom sajmu najavio revolucionarni operativni sistem Windows 95.

Iako je ovo kraj jedne ere, nije definitivni kraj CeBIT-a, jer će događaji sa tog sajma biti integrisani u sajam Hanover Messe, koji će biti održan od 1. do 5. aprila 2019. godine.

Rezervišite svoju sajamsku kartu, pratite uživo globalna predstavljanja nekih od najiščekivanijih uređaja 2019. godine i, naravno, prelistajte nova izdanja m:agazina, koja vam pripremamo do kraja ove godine.

Izvesno je da će najpoznatiji svjetski tehnološki sajmovi u 2019. godini donijeti novitete iz segmenta potrošačke elektronike i naprednih rješenja, koja će vrlo brzo pronaći mjesto u rukama, ali i domovima ljudi širom svijeta. Realno je očekivati da će tržište IT-a, telekomunikacija i zabavne elektronike i ove godine zabilježiti rast.

NASLOVI

PRIPREMILA:
JELENA RAČUNICA ŠATARA

IBM kupuje Red Hat

Internetom je kao bomba odjeknula vijest kako je kompanija IBM krenula u najvredniju i najveću akviziciju u svojoj istoriji, a to je kupovina kompanije Red Hat, koja nudi usluge bazirane na Linux OS-u. IBM je za Red Hat spreman dati čak 34 milijarde dolara.

SARADNJA **SAMSUNG-A I GOOGLE-A**

Dva giganta nedavno su najavili proširenje saradnje kako bi poboljšali sistem slanja poruka na pametnim telefonima sa bogatim komunikacijskim uslugama. Ova saradnja trebalo bi da obezbijedi rad Android Messages-a i Samsung Messages-a sa RSC porukama. Sve to će omogućiti funkcije kao što su razgovori putem Wi-Fi-ja, stvaranje grupnih razgovora te dijeljenje fotografija i video-zapisa visoke rezolucije.

APPLE WATCH

Prema podacima koji su obuhvatili drugu polovinu 2018. godine, Apple je vodeći proizvođač pametnih satova na tržištu sa 4,7 miliona prodatih jedinica po jednom kvartalu, što je dovoljno da preuzme leadersku poziciju kada je tržište nosivih uređaja u pitanju.

TESLA

Kompanija Tesla oborila je rekord u prodaji električnih automobila nakon što je u julu prošle godine samo na američkom tržištu prodala 14.250 primjeraka vozila Model 3. Tesla je u avgustu iste godine isporučio 17.800 ovih vozila. Teslin model je tako postao ubjedljivo najprodavaniji električni automobil u prošloj godini.

HUAWEI

Kompanija Huawei krajem prošle godine, gotovo tradicionalno, predstavila je najnoviji model Mate linije, a u pitanju je Mate 20, koji su prozvali najambicioznijim uređajem do sada. Ono što je istaknuto kao jedna od posebnih opcija telefona je superbrzo punjenje te najveća baterija u ovoj klasi telefona.

BREND OVI KOJIMA VJERUJEMO

Huawei Mate 20 Lite

UREĐAJ PO SVAČIJOJ MJERI

PRIPREMIO: DEJAN TRINIĆ

Dobar dio kupaca bira pametne telefone po logici koji uređaj im nudi najbolji omjer uloženo – dobijeno. S obzirom na to da je na tržištu prisutan veliki broj uređaja u srednjem cjenovnom segmentu, jedan od glavnih kandidata za titulu najisplativijeg modela 2018. godine je upravo Huawei Mate 20 Lite.

O d svog predstavljanja, telefoni Mate serije postali su veoma popularni među poslovnim korisnicima, a Huawei je uvođenjem Lite serije želio da i mlađim korisnicima omogući korištenje naprednih opcija Mate serije.

Huawei je na IFA 2018 sajmu u Berlinu početkom septembra zvanično predstavio Lite verziju pametnog telefona iz nove Mate serije. Osnovni model je tako stigao na tržište znatno prije glamuroznog predstavljanja

prestižnih Mate 20 modela, koje je uslijedilo sredinom oktobra u Londonu.

UNAPRIJEĐEN PO SVIM PITANJIMA

Uređaj je spoj izuzetnih performansi i predstavlja priličan iskorak u odnosu na Mate 10 Lite, te je unaprijeđen po gotovo svim pitanjima. Ovo je ujedno i prvi telefon koji pokreće kompanijski Hisilicon Kirin 710 čipset, koji treba da

parira drugim proizvođačima čipova srednjeg segmenta. Konstruisan je 12-nanometarskom tehnologijom i sadrži osmojezgarni procesor koji kombinuje četiri Cortex-A73 jezgra koja rade na 2,2 GHz i četiri Cortex-A53 jezgra koja rade na 1,7 GHz.

U prodajnom pakovanju se, osim telefona i zaštitne maske, nalaze Turbo punjač sa USB-C kablom, SIM iglica i slušalice. Mate 20 Lite dolazi sa standardnim rasporedom za Huawei telefon. Na poleđini je smješten skener otiska prsta. Sa desne strane nalaze se tasteri za ekran i zvuk, a sa lijeve hibridni Dual SIM slot. Na donjem dijelu su smješteni USB-C konektor i 3,5 mm konektor.

Huawei je proširio Mate porodicu pa je u 2018. godini čini čak pet članova. Pored Lite varijante, na „kućnoj listi“ su standardni Mate 20, napredni Mate 20 Pro, prestižni Mate 20 RS Porsche Design i Huawei-jev novajlija, gejmerski model Mate 20 X.

Otključavanje telefona može se vršiti metodom prepoznavanja lica ili preko skenera otiska prstiju.

Telefonom dominira veliki ekran dijagonale 6,3 inča, sa odnosom stranica 19,5:9, a odlikuje ga i neizostavni „notch“. Uređaj savršeno leži u ruci, a otisci prstiju

na metalnom kućištu nisu toliko vidljivi. Mate 20 Lite dolazi sa 4 GB RAM-a, 64 GB interne memorije proširive microSD karticama do 256 GB, koje zauzimaju drugi SIM slot.

Zahvaljujući dugotrajnoj bateriji od 3.750 mAh, sa podrškom za Huawei Quick Charge tehnologiju, zaboravićete na eksterne punjače.

Zahtjevniji korisnici će izvlačiti i po dva dana korištenja uređaja.

Huawei Mate 20 Lite posjeduje EMUI 8.2 interfejs zasnovan na Android Oreo sistemu, koji pruža izvanredno iskustvo kroz savršenu integraciju softvera i hardvera.

KAMERE SA AI MOGUĆNOSTIMA

Mate 20 Lite ima čak četiri ugrađene kamere koje koriste prednosti tehnologije zasnovane na vještačkoj inteligenciji.

Poledinu uređaja krasi glavna kamera od 20 megapiksela i sekundarna od dva, koja služi za postizanje bokeh efekta (otvor blende f/1,8). Za potrebe prepoznavanja scena na zadnjim kamerama, inteligentni sistem telefona Huawei Mate 20 Lite sa podrškom vještačke inteligencije proučio je više od 100 miliona slika i može da prepozna 500 scena u 22 kategorije.

Osim kod snimanja, obrade i klasifikacije fotografija, vještačka inteligencija pomaže i pri kupovini proizvoda. Kada slikate ili skenirate postojeću sliku, AI identifikuje proizvode sa slike i vodi vas na odgovarajući Amazon oglas.

Sa prednje strane uređaja nalazi se glavna kamera sa senzorom od 24 megapiksela u kombinaciji sa sekundarnim 2-megapikselnim senzorom (otvor blende f/2,0), koja zahvaljujući AI opciji automatskog uljepšavanja pravi izuzetne selfije. Za razliku od većine drugih uređaja na tržištu koji podržavaju prepoznavanje scene samo na zadnjim kamerama, Huawei Mate 20 Lite koristi potencijale vještačke inteligencije da omogući i prednjim kamerama da prepoznaju više od 200 scena podijeljenih u osam kategorija.

Iako nema toliko moćan hardver poput modela Mate 20 Pro, Lite verzija stiže sa odličnim dizajnom, sjajnom AI kamerom, dobrim performansama i izuzetno pristupačnom cijenom.

HUAWEI U 2018. GODINI

Huawei je u 2018. godini ostvario rekordno tržišno učešće i ne bez razloga izbio na drugo mjesto u svijetu među proizvođačima smartfona. Kompanija je prebacila prvobitni plan o isporuci 180 miliona uređaja i zadala cilj da 2018. godinu zaokruži na 200 miliona prodanih uređaja. Ko zna, možda naredne godine u ovo vrijeme budete čitali tekst u kojem će pisati da je Huawei postao najveći svjetski proizvođač telefona.

Huawei Mate seriju krasi izuzetan dizajn, a ovaj model je vjerovatno jedan od najljepših smartfona u klasi, pritom je odlično balansiran telefon i znatan je iskorak u odnosu na prethodnu Lite liniju. Moderan čipset srednjeg segmenta, sjajna autonomija, veoma prostran ekran i četiri kamere će se savršeno uklopiti u budžet većine korisnika. Po onome što nudi, Huawei Mate 20 Lite definitivno zaslužuje da bude na vrhu liste izbora za vaš novi telefon, s kojim ćete zakoračiti u 2019. godinu, a možete ga pronaći u m:tel ponudi u okviru Pretplata tarifa.

PRIČA O USPJEHU

STEN LI:

OTAC MODERNOG STRIPA

PIŠE: STAŠA NIKODINVIĆ

Ako ste do sada pogledali barem jedan animirani film ili blokbaster o superjunacima sa natprirodnim moćima, velike su šanse da je njihov idejni tvorac bio Sten Li.

Ovaj „tata superjunaka“, kako su ga često nazivali, preminuo je u novembru, u 95. godini života, i danas ima status mitskog bića, poput pojedinih likova koji su nastali iz njegovog pera. Ko je bio Sten Li i koliko je značajna njegova uloga u kreiranju moderne pop-kulture?

Da bismo pronašli odgovore na ova pitanja, moramo se vratiti na početak, kada je Sten Li bio dječak koji je provodio sate nad knjigama pisaca poput Marka Tvena, ser Artura Konana Dojla i Žila Verna. Već tada imao je bujnu maštu, koja je još više dobila krila u tinejdžerskom dobu, a njegov život klasična je američka priča o uspjehu. Počeo je svoju karijeru u Marvel Comics-u (tadašnjem Timely Comics-u) kao kancelarijski potčrčko, gdje je u početku raznosio ručak kolegama i punio bočice sa tintom koje su koristili crtači stripova. Vremenom se uspio iskazati svojim talentom te je korak po korak napredovao do kasnije pozicije predsjednika cijele kompanije.

Njegovo pravo ime bilo je Stenli Martin Lieber, a kada je na početku karijere honorarno crtao stripove sa motivima vesterna i romanse, preimenovao se u svoje umjetničko ime Sten Li zato što je želio biti ozbiljan pisac, a stripovi su tada smatrani šund literaturom sa kojom nije želio da ga kasnije povezuju. Razmišljao je o tome da se u potpunosti prestane baviti tim poslom zato što je bio nezadovoljan tokom svoje karijere, ali njegova žena ga je uvjerila da počne pisati priču koju je oduvijek želio da napiše.

Prva takva priča bila je „The Fantastic Four“ (Fantastična četvorka), a ono po čemu je bio specifičan njegov rad bila je činjenica da su njegovi superjunaci imali ljudske osobine i mane. Raniji junaci ovih stripova uvijek su predstavljani kao nadmoćna i nepogrešiva bića sa supermoćima uz pomoć kojih spasavaju svijet, tako da se prosječan čitalac nije mogao baš lako poistovjetiti s njima. Li je svojim junacima podario ljudske crte karaktera i slabosti. Osim toga, oni često nisu potpuno moralni likovi, što im daje dozu dubine i višedimenzionalnosti kakvu nisu imali ranije.

Nakon stripa o fantastičnoj četvorki Li je kreirao neke od svojih najpoznatijih junaka, poput čovjeka pauka Spajdermena i tinejdžera sa mutiranim genom zbog kojeg imaju različite supermoći. Li je stalno isprobavao nove ideje zbog kojih je bio pionir u ovoj industriji pa se tako nije ustezao od ubijanja svojih junaka, što je ranije bilo nezamislivo u stripovima s ovom tematikom. Njegov rad omogućio je drugim piscima da promijene svoj stil pisanja i više rizikuju prilikom kreiranja likova tako da čitaoci više nisu mogli unaprijed predvidjeti kakav će biti konačni ishod radnje, kao što je to bio raniji slučaj.

Njegovi likovi iz X-Men serijala predstavljaju odličnu alegoriju borbe za jednakost polova kao i problema s kojima se suočavaju bilo koje manjinske grupe. Originalna postavka likova sastojala se od tri muškarca i jedne žene, međutim kasnije animirane i igrane adaptacije uključivale su mnogo

raznovrsniju grupu, uključujući nekoliko ženskih likova te likove različitih rasa i nacionalnosti.

Tokom pedesetih godina prošlog vijeka on je, zajedno sa strip-umjetnicima Džekom Kirbijem i Stivom Ditkom, osvježio dotadašnji Marvel-ov repertoar uz pomoć kreiranja serijala o avanturama junaka poput Spajdermena, Halka, X-Mena, Ajronmena, Tora i drugih koji su predstavljali prekretnicu u industriji stripa i filma. Kasnije tokom karijere bio je urednik, glavni tekstopisac i kreativni direktor u ovoj kompaniji, a nakon što je prestao pisati i dalje je ostao Marvel-ov portparol i najprepoznatljivije lice.

Filmske adaptacije bazirane na serijalu stripova koji su bili njegov idejni projekt postale su veoma uspješne i zaradile su milione dolara tokom prikazivanja u kino-dvoranama širom svijeta. X-Men i Spajdermen franšize bile su prvi pravi blokbusteri, a još neki od filmova koji su bili popularni kod kritike i publike bili su i „Daredevil“, „Hulk“ i „Iron Man“. Većina ovih filmova imala je i više nastavaka, što je dovelo do nastanka filmskih franšiza koje su razdrmale donekle uspavanu holivudsku industriju. Nakon što je kompanija Disney kupila Marvel 2009. godine, još više je povećan broj filmova snimljenih po stripovima, tako da filmovi kao što su „Thor“, „The Avengers“ i „Ant-Man“ vjerovatno pune kino-dvorane i dok čitate ovaj tekst.

Harizmatični Li bio je i izvršni producent filmova o likovima iz X-Men univerzuma i filmova o Spajdermenu, a ostaće zauvijek upamćen po svojim kreativnim cameo ulogama. Od poštaru do policajca, Li je odigrao malu ulogu u svakom od važnijih filmova koji su izašli iz Marvel-ovog studija između 1989. i 2018. godine. Fanovi su uvijek pokušavali pronaći skrivena značenja iza njegovih kratkih pojavljivanja, koja su vremenom postala njegov zaštitni znak.

Nakon što je u dubokoj starosti preminuo od posljedica upale pluća, kreativna industrija bila je u dubokom šoku. Njegovi saradnici i glumci poput Hjuja Džekmena i Toma Holanda

podijelili su emotivne tekstove o čuvenom piscu stripova na društvenim mrežama, a Bob Ajger, šef kompanije Disney, rekao je za Stena Lija da je „imao moć da inspiriše, zabavi i poveže ljude te da je veličina njegove mašte manja samo od veličine njegovog srca“. Upravo tako će ga zauvijek pamtili milioni njegovih fanova iz cijelog svijeta.

TESTIRAMO

LG Q7

TELEFON KOJI JE NADMAŠIO
SVOG PRETHODNIKA

PIŠE: JELENA RAČUNICA ŠATARA

Kompanija LG već godinama ciljano proizvodi telefone koji bi trebalo da su dostupni većini ljudi, a da se pri tome ne odriče kvaliteta i privlačnih specifikacija. Ništa drugačije nije ni sa njihovim Q7 modelom, koji je opravdao očekivanja, kako korisnika tako i javnosti.

LG Q7 je uređaj koji je lansiran ranije ove godine i to kao nasljednik LG Q6 modela. S obzirom na to da je njegov prethodnik imao nekoliko ključnih problema, očekivalo se da će Q7 sve te probleme riješiti, što se ispostavilo kao tačno. Q6 je prvi budžetski telefon sa odnosom stranica ekrana 18:9, a najveća mana bio mu je rear senzor za otiske prstiju, koji jednostavno nije funkcionisao onako kako je zamišljeno.

Glavno pitanje koje se postavlja jeste: Da li su nedostaci ispravljani na novom modelu?

DIZAJN I EKRAN

Baš kao i njegov prethodnik, LG Q7 ima odnos stranica ekrana 18:9, a veličine je 5,5 inča. Dovoljno je veliki da vam je sve na ekranu pregledno i jasno vidljivo, a sa druge strane, nije previše glomazan da ga ne možete koristiti samo jednom rukom. Što se tiče samog ekrana, tu je FullVision displej, koji ima rezoluciju 2.160 x 1.080 i 442 ppi, a koji je proizvela upravo kompanija LG. S obzirom na to da LG proizvodi ekrane i za neke druge kompanije, to znači da je kvalitet zagarantovan iako je riječ o budžetskom telefonu.

Maska je napravljena od plastike, zbog čega je prilično lagan, a tačne dimenzije su mu 143,8 x 69,3 x 8,4 mm. Ono što je

većina s nestrpljenjem iščekivala jeste sudbina rear senzora za otiske prstiju. On je kod Q7 modela prisutan na poleđini uređaja, a ono što je najbolje - nedostaci su ispravljani i sjajno funkcioniše. Na poleđini se takođe nalazi kamera od 13 megapiksela, kao i logo brenda.

Sa lijeve strane telefona nalaze se SD/SIM slot, u koji, pored SIM kartice, možete staviti i dodatih 512 GB memorije, te tipke za zvuk. Sa desne, pak, strane je dugme za paljenje i gašenje, a na dnu je utičnica od 3,5 mm za USB-C punjenje. Ovo posljednje je još jedno poboljšanje s obzirom na to da je LG Q7 model imao onu staromodnu micro-USB utičnicu.

KAMERA, PROCESOR I BATERIJA

Kad je u pitanju memorija, ono što većinu zanima, sigurno slijedi ugodno iznenađenje. Ovaj telefon dolazi sa 32 GB ugrađene interne memorije te sa sasvim dovoljnih 3 GB RAM-a, a sve to pokreće Mediatek MT6750S čipset. Ako, pak, smatrate da ovo neće ispuniti vaša očekivanja, onda treba da razmislite o Q7+ modelu, koji radi na Qualcomm Snapdragon 450 čipset, koji je, dokazano, puno brži.

Operativni sistem na koji radi jeste Oreo 8.1, a pored rear primarne kamere od 13 megapiksela, tu je i selfi kamera od osam megapiksela, koja je unaprijeđena vještačkom inteligencijom. Naime, kada pravite selfi, možete koristiti mod uljepšavanja lica, ako to želite.

Prelazak s jedne na drugu aplikaciju i surfanje internetom putem nekog od pretraživača prilično su fluidni i nećete imati nikakve smetnje. Kao što smo ranije napomenuli, telefon ne izgleda glomazno i u ruci je prilično lagan, tako da je kao stvoren za nešto mlađu populaciju. Ako vašem djetetu tinejdžerskog uzrasta planirate kupiti telefon, onda je LG Q7 pravi izbor.

Što se tiče baterije, ovaj model ima onu sjajnu opciju koju svi obožavamo, a to je opcija brzog punjenja, pomoću koje

se baterija napuni za pola sata. Baterija je jačine 3.000 mAh i ne može se izvaditi, što je u posljednjih nekoliko godina postalo standard. Zvuk na ovom telefonu je prilično jasan, a u njega je ugrađen DTS: X Surround Sound sistem.

Još jedna velika prednost ovog telefona u odnosu na prethodnika jeste IP68 sertifikat, koji garantuje da je telefon u potpunosti vodootporan i to je još jedan razlog zašto je kao stvoren za nešto mlađu populaciju, koja o tim stvarima ne vodi toliko računa.

ZAKLJUČAK

LG Q7 je telefon koji nipošto ne treba porediti sa LG G7 ThinQ telefonom, jer nisu u istom cjenovnom rangu. Sa druge strane, ispunio je sva očekivanja kada su u pitanju poboljšanja u odnosu na prethodni model: senzor za otiske prstiju je funkcionalan, selfi kamera je mnogo bolja, a tu je i IP68 sertifikat. Možda vam se čini da to nisu neke radikalne promjene, ali garantujemo da su veoma važne.

LG Q7 možete pronaći u ponudi kompanije m:tel.

NOTIFIKACIJE

” Facebook

Već neko vrijeme se priča o tome kako će se na društvenoj mreži Facebook pojaviti opcija koja će korisnicima omogućiti da opozovu slanje poruke u roku od deset minuta nakon samog slanja. Facebook na ovoj funkciji radi još od aprila prošle godine, kada je otkriveno da Mark Zakerberg već neko vrijeme koristi ranu verziju.

PIŠE: JELENA RAČUNICA ŠATARA

” YouTube

Najnovija istraživanja kažu kako sve više korisnika uz YouTube uči poslove koje nikada ranije nisu radili. Čak polovina anketiranih YouTube korisnika ovu platformu koristi za traženje korisnih tutorijala. Neki od najčešćih pojmova koje ukucavaju na YouTube-u su: „kako vezati kravatu“, „kako koristiti Photoshop“ i „kako napraviti određeno jelo“.

” Instagram

U kompaniji su se odlučili na novi redizajn, kojim bi se više fokusirali na same korisnike, a ne na njihov broj pratilaca. Aplikacija je dobila i neke nove funkcionalnosti, a ono što se promijenilo jesu pozicije sadržaja, izgled fotografija i videa te ikonice koje ih prate.

” TikTok

Društvena mreža, tačnije aplikacija, koja korisnicima dozvoljava da snimaju kratke video-zapise u kojima na plejbek pjevaju i plešu uz popularne melodije, u junu prošle godine je dostigla brojku od 500 miliona korisnika i u prvoj polovini 2018. godine bila je najskidanija aplikacija na Apple App Store-u.

” Twitter

Twitter je ponovno promijenio pravila i najavljeno je da će ubuduće postavljati obavještenja kada se preduzmu određene akcije protiv nekog prijavljenog tvita. Ona će ukazivati na to da je tvit uklonjen usljed kršenja uslova o korištenju njihovih usluga.

SOCIAL SPACE

DRUŠTVENE MREŽE KOJE POLAKO, ALI SIGURNO PADAJU U ZABORAV

PIŠE: JELENA RAČUNICA ŠATARA

Otkako su se prvi put pojavile na internet nebu, društvene mreže privlače veliku pažnju korisnika širom svijeta, a mišljenja u vezi s njima su i dan-danas prilično podijeljena. Postoje oni čiji život podrazumijeva aktivnosti na društvenim mrežama i koji su o njima na neki način ovisni. Sa druge strane, postoje oni koji duboko vjeruju kako su društvene mreže pošast današnjeg društva i kako su upravo one jedan od glavnih uzroka sve većeg otuđenja.

Bilo kako bilo, iako se ponekad čini da se sve vrti oko društvenih mreža, postoje one koje su bile popularne, ali su u jednom trenutku zaboravljene, a postoje i one koje se nikada nisu „primile“ i stekle neku popularnost.

VINE

Ova društvena mreža bila je preteča gotovo zaboravljenog Snapchat-a. Osnovana je 2012. godine od strane Twitter-a, a svijetu je predstavljena kao mreža na kojoj korisnici mogu dijeliti kratke video-zapise u trajanju od najduže šest sekundi i veoma brzo je postala popularna među stvaraocima ovakvog sadržaja koji su posebno ciljali na ovu platformu. U to vrijeme Vine je bio jedina društvena mreža ovog tipa.

Iako nije zaživjela, ova mreža je iznjedrila mnoge zvijezde, a jedna od njih je Zak King, čije klipove i dan-danas pamtimo. Nažalost, Vine je mreža koja jednostavno nije opstala, iz prostog razloga što su se mnogi talentovani kreatori sadržaja „preselili“ na druge platforme, poput Snapchat-a, Facebook-a i YouTube-a.

TUMBLR

Ovo je društvena mreža koja je bila u sklopu Yahoo-a i ona je bila kuća raznovrsnog zabavnog sadržaja, poput fotografija, ilustracija i animiranih GIF-ova. U to vrijeme bio je direktna konkurencija Blogger-u, ali je nudio mnogo više opcija posjetiocima kad je u pitanju interakcija, pa su korisnici na postove mogli da stave like, re-blog ili jednostavno da ostave komentar.

Mnogi tvrde da je ova mreža izgubila na popularnosti iz prostog razloga što je bila veoma spora u vezi sa usvajanjem noviteta i promjena koje bi se prilagodile željama korisnika. Mnogi vjeruju da bi akvizicija Yahoo-a i Verizon-a mogla da donese velike promjene te da pomogne da se Tumblr podigne iz pepela.

FOURSQUARE

Sjećate li se kako se prije nekoliko godina većina vaših prijatelja tagovala na raznim mjestima upravo putem platforme Foursquare? Ako potvrdno klimate glavom, onda ste morali primijetiti kako to više niko ne radi.

Kada je lansirana, ova aplikacija je među korisnicima izazvala određeni rivalitet, jer svi su htjeli da se „prijava“ sa što više različitih mjesta. Koncept je kasnije proširen tako što je povezan sa AR (Augmented Reality) aplikacijama, kao što su Ingress i Pokemon GO. Iako još ima nekoliko miliona korisnika, ova društvena mreža iz dana u dan bilježi sve veći pad, a mnogi misle da je to zato što jednostavno ne može da se nosi sa konkurencijom, koja je uglavnom ubacila postavljanje lokacije unutar samih aplikacija.

MYSFACE

Ovo je društvena mreža koja je sigurno doživjela najveći pad, jer bila je na vrhuncu popularnosti. Myspace lansiran je 2003. godine, a inspirisan je sličnom platformom po imenu Friendster, koja nikada nije stekla ni sličnu popularnost. U prvih mjesec dana postojanja Myspace je privukao više od milion korisnika, a do novembra 2004. godine ta brojka porasla je na nevjerojatnih pet miliona. U to vrijeme najviše su ga koristili muzičari, bendovi i svi oni kojima je muzika životna strast. Veliki redizajn, koji je napravljen 2008. godine, donio je muzičke stranice i mnoštvo novih funkcija, ali ta godina bila je prelomna i za drugu društvenu mrežu, koju znamo kao Facebook. Kako je Facebook jačao, tako je popularnost Myspace-a opadala, a do marta 2011. ova mreža je sa 95 miliona pala na 63 miliona korisnika. Myspace je i dalje jedna od posjećenijih stranica, ali njen uticaj više nije ni blizu onome koji je imala prije 15 godina.

SNAPCHAT

S obzirom na to da je Snapchat najpopularniji među tinejdžerima, uopšte ne čudi zašto mu je popularnost pala jednakom brzinom kojom je porasla, jer svi znamo da tinejdžeri vrlo lako mijenjaju mišljenje. Bazirana na dijeljenju kratkih, zabavnih sadržaja, privukla je pažnju zbog kreativnih filtera. Ono po čemu se izdvojila od samog starta bilo je to što je sadržaj objavljen na Snapchatu-u nestajao sam od sebe nakon 24 sata.

U posljednje vrijeme Snapchat se suočava sa mnoštvom problema i sve više gubi na popularnosti. Jedan od razloga za to jeste što se sve funkcije koje sada ima mogu pronaći na Instagram-u, čija popularnost dostiže svoj vrhunac. Ovu društvenu mrežu popularizovale su mnoge poznate ličnosti, među kojima su, na prvom mjestu, sestre Kardašijan-Džener.

~~~~~

Početkom novog milenijuma društvene mreže bile su apsolutni hit i mnogi programeri pokušali su napraviti neku svoju verziju. Postoji mnoštvo društvenih mreža koje nikada nisu zaživjele i koje nisu zainteresovale korisnike da ih počnu koristiti. Neke od njih su: Friendster, Eons, Orkut, Ping i Open Diary. Među ove društvene mreže može se svrstati i Google+, koja nikada nije zaživjela onoliko koliko se od nje očekivalo. Jeste li čuli za neku od njih?

~~~~~

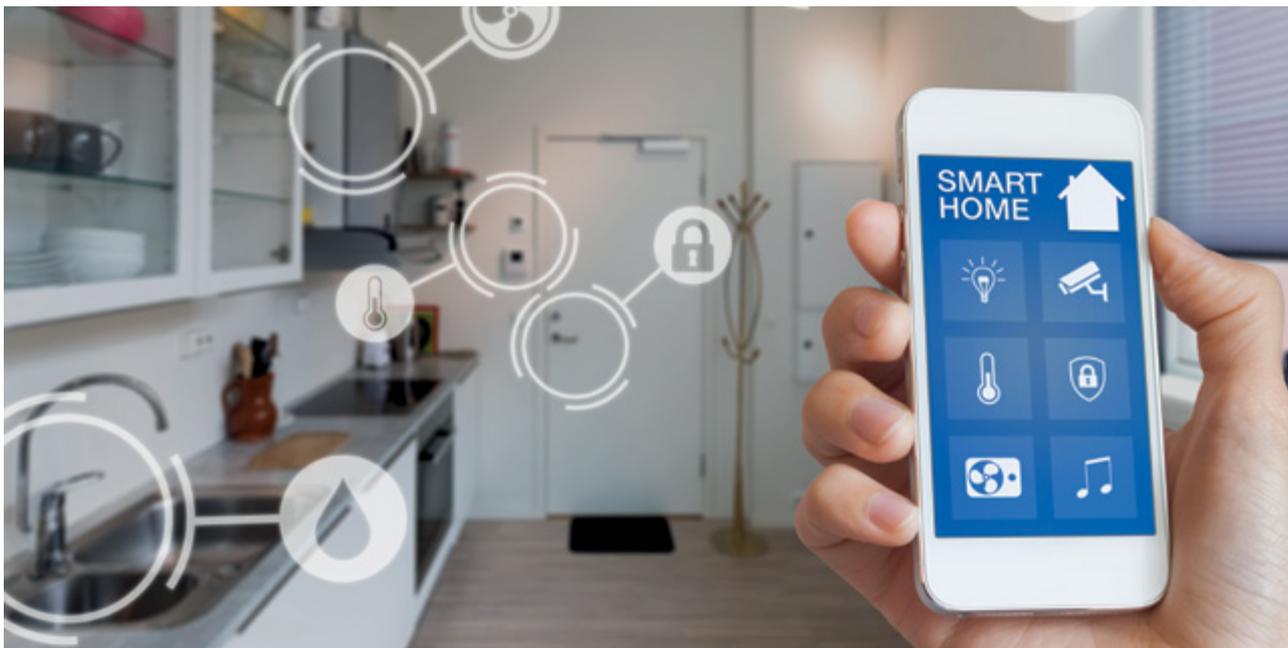
MREŽA

VJEŠTAČKA INTELEGENCIJA U SVAKODNEVNOM ŽIVOTU

PIŠE: DARKO BAJIĆ

Jedna od najvažnijih tema u 2018. godini bila je primjena vještačke inteligencije (AI), koja se sve više uključuje u naš svakodnevni život. Kad god surfujemo na internetu, kupujemo proizvode putem onlajn prodavnica, koristimo navigaciju, provodimo vrijeme na društvenim mrežama ili slušamo muziku na striming servisima, AI ima uticaj na naš izbor.

Za 2019. godinu predviđa se rekordan broj kompanija koje će ulagati novac u dalji razvoj vještačke inteligencije.

Ovo su, na primjer, neki od popularnih gedžeta zasnovanih na AI, koji su bili čest izbor za novogodišnji poklon:

PAMETNI ZVUČNICI

Svima koji vole posebne uređaje pametni zvučnici će privući pažnju. Na primjer, Amazon Echo je uređaj koji se aktivira glasom i koristi AI kako bi komunicirao sa korisnicima, ispunjavao njihove zadatke i učio tokom vremena. Amazon Echo možete koristiti za slušanje muzike, postavljanje pitanja i povezivanje sa drugim pametnim uređajima.

PAMETNI TELEFONI KOJI KORISTE AI

Pametni telefoni nove generacije sve više se baziraju na primjeni vještačke inteligencije. Izraziti predstavnik te vrste telefona je Huawei P20 Pro, koji koristi AI za razne aplikacije i kameru, za poboljšavanje efikasnosti baterije, regulisanje zvuka i slično. Kamera koristi AI pri stabilizaciji slike, prepoznaje objekte i scenu te prilagođava opcije radi što kvalitetnije slike.

AI TELEVIZORI

U grupi skupljih poklona sa vještačkom inteligencijom nalaze se AI televizori. Ako ne volite upotrebu daljinskog upravljača koji se često i zagubi, onda je ovaj televizor dobar izbor, jer sluša vlasnika i izvršava glasovne

komande. Perfektan kvalitet slike kombinovan sa AI stvara novo iskustvo u gledanju televizije.

U svijetu se mnogo razgovara o upotrebi i posljedicama vještačke inteligencije i o tome kako će oblikovati našu budućnost. Ona već sada ima uticaj na naše odluke i na naš svakodnevni život. Osim popularnih geđžeta, vještačka inteligencija svakodnevno odlučuje za nas kad god koristimo neku od društvenih mreža. Sve prikazane objave i vijesti, posebno za nas, određene su i izdvojene korištenjem vještačke inteligencije, a na osnovu naših prethodnih onlajn aktivnosti, pretraživanja, komunikacije i svega ostalog.

Cilj ovakvog usmjerenog djelovanja jeste da se privuče pažnja korisnika da se zadrži i ponovo koristi društvenu mrežu. Na sličan način će vam biti prikazan i izbor na striming servisima kao što su YouTube ili Netflix. Sekcija preporuke YouTube video-snimaka za korisnika može biti toliko dobra da će ga zadržati satima uz ekran.

Šta tek treba reći za onlajn oglašavanje? AI je toliko uspješan da je globalna industrija digitalnih oglasa prešla sumu od 250 milijardi oglasa sa projekcijom za 2019. godinu od preko 300 milijardi dolara.

Ako ste skeptični i ne vjerujete najnovijim tehnologijama, ali koristite Google ili Apple mape za navigaciju ili pravite onlajn rezervaciju avionskih karata, u tome će vam pomoći algoritmi zasnovani na AI. Google i Apple koriste vještačku inteligenciju kako bi interpretirali ogromnu količinu podataka i dali trenutno stanje u saobraćaju.

Kada korisnik pozove Uber vozilo, AI je taj koji uvezuje cijenu i slobodno vozilo sa traženim zahtjevom. U tom slučaju uloga AI je krucijalna kako bi se osoba prevezla od tačke A do tačke B.

Velika uloga vještačke inteligencije je u bankarstvu i finansijama, posebno u korisničkim servisima, zaštiti i investiranju. Ukoliko putem četa razgovarate sa korisničkim servisom, najvjerovatnije razgovarate sa AI botom.

Napredna tehnologija sve više ulazi u domove. Sasvim svjesno se uvode pametni asistenti koji reaguju na komandu glasa i prilagođavaju rasvjetu ili temperaturu, ali se takođe i uče navikama vlasnika, nakon čega mu maksimalno prilagođavaju okruženje.

Unazad nekoliko godina, potpuno autonomni automobili bili su nedostižan san, ali već sada poluatوماتска vozila krstare cestama. Kompanije Amazon i Wallmart ulažu velike sume novca u program dostave putem pametnih dronova, a nagovještava se da bi se ta ideja mogla realizovati mnogo brže nego što bi mnogi pomislili.

Tesla automobili su pravi primjer uticaja vještačke inteligencije u transportu. Mnogi ne znaju da su Tesla automobili međusobno povezani i da nešto što AI jednog od njih nauči podijeli sa svim ostalima, poput borg zajednice u serijalu „Zvezdane staze“. S autonomnim automobilima na putevima i pametnim dronovima iznad njih, vještačka inteligencija je nešto što se razvija upravo ispred naših očiju.

~~~~~

Vještačka inteligencija sve bolje razumije vezu uzrok–posljedica i svakodnevnih korelacije između mnoštva događaja, jer kako AI dobija podatke iz različitih izvora, počće sve bolje razumijevati uzročnu vezu između velikog skupa varijabli.

~~~~~

BRENDOLOGIJA

KADA JE DOBRO DA BUDETE SPONZOR NEKOG DOGAĐAJA?

PIŠE: LJUBICA JEROTIJEVIĆ

Ako ste vlasnik nekog brenda i/ili upravljate njime, tačno znate o čemu pričam: sigurno ste do sada dobili mnogo ponuda/prijedloga/zahtjeva da sponzorirate neki događaj.

Neki od prijedloga sadržavali su manje ili više elaboriran set razloga zbog kojih bi trebalo da ih „podržite“, a uz neke je išlo samo usmeno objašnjenje da bi:

- bio red da, kad ste već toliko uspješni, pomognete (mladima, starima, djeci, nejakima, sportistima, projektu koji je u samom začetku ili projektu koji ima tako dugu tradiciju...)
- s obzirom na to da ste do sada pomagali „i Kurti i Murti“, bilo logično da „se isprsite i za naše...“
- uzimajući u obzir da ovome pomažete od početka, bilo logično i da nastavite na isti način?!

I rijetki su privrednici koji baš nikad nikome nisu pomogli, a kriterijumi za izbor projekata koje ćemo podržati variraju u zavisnosti od toga koliko su nam autori ili učesnici simpatični, do toga koliko nam se čini da su „u škripcu“ ili jednostavno koliko su uporni ili dosadni.

Mnogi misle, pošto ne postoje egzaktni pokazatelji i kriterijumi za izbor događaja i ljudi kojima će naš brend biti sponzor, da je onda svaki odabir maksimalno proizvoljan i ličan, što je, srećom, samo djelimično tačno.

Da biste u okviru velike i šarolike ponude probrali ono što je najkorisnije za vaš brend, mudro je da obratite pažnju:

- na onoga (ili onu) ko vam predlaže sponzorstvo, kao i na ponudu – ako je ponuda nejasna i nepotpuna ili ako ponudač iza sebe ima događaje za koje nikad niste čuli... Možda je bolje da odustanete prije nego što ste ušli u cijelu priču;
- na ciljnu grupu kojoj je događaj namijenjen – ako se ona bar djelimično preklapa sa ciljnim javnostima vašeg brenda – utoliko bolje, ima smisla da nastavite da razmatrate projekat;
- da li se radi o nečemu što se događa prvi put ili o nečemu sa tradicijom – bolje je, naravno, da ima tradiciju, mada ono što se dešava prvi put uglavnom ima nižu cijenu;
- ukoliko se ne dešava prvi put – provjerite ko su prethodnih godina bili sponzori – i razmislite da li biste voljeli sebe da vidite u tom društvu. Provjerite, takođe, koliko sponzora obnavlja ugovor iz godine u godinu – ako nekoliko jakih brendova tradicionalno podržava neki događaj, akciju ili pojedinca, sva je prilika da ćete i vi profitirati iz te saradnje;

- da li je predložena cifra nešto što se uklapa u vaš budžet, da li imate šansu da vratite ulaganje (bilo kroz povećanje prodaje ili unapređenje poznatosti ili imidža).

Sa druge strane, nije pretjerano važna veličina događaja zato što će eksponiranost vašeg brenda više zavisiti od medijske pokrivenosti nego od broja direktnih pratilaca ili učesnika na licu mjesta.

Ako vam se čini da je ovo previše posla i da bi bilo jednostavnije da budžet preusmjerite na zakup medija, bojim se da niste u pravu – sva istraživanja pokazuju da potrošači pozitivnije gledaju na brendove „sponzore“ nego na brendove „oglašivače“. Brend može postići kredibilitet i poštovanje mnogo efikasnije putem sponzorstava relevantnih događaja. Ako pažljivo odaberete pravi događaj, možete biti sigurni da će sponzorstvo direktno dovesti vašu ciljnu publiku, što će izgraditi reputaciju, povećati vidljivost, približiti vaš brend ciljnim javnostima, a možda povećati i prodaju (mada povećanje prodaje nikako ne spada u osnovne benefite sponzorstva).

Ukratko, idealno sponzorstvo:

- je usmjereno na publiku koja odgovara vašem ciljnom tržištu;
- generiše veliku pažnju medija;
- događaj je poznat, tradicionalan i ima mali broj kvalitetnih sponzora;
- događaj omogućava propratne aktivnosti i unapređuje imidž sponzora.

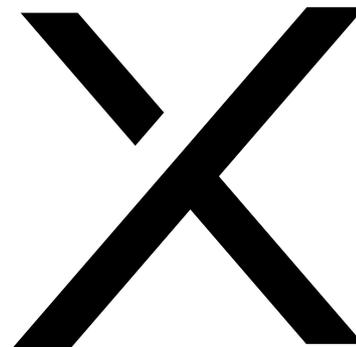

SONY

**ZABAVA
DO KRAJNJIH
GRANICA**

XPERIA XZ2

U DOBROM DRUŠTVU

INTERVJU:
RADE DOROSLOVAČKI, DEKAN FTN-A U NOVOM SADU

SVETO TROJSTVO FTN-A SU NAUKA, OBRAZOVANJE I SARADNJA

Kompanija m:tel prošle godine potpisala je još jedan u nizu važnih sporazuma kojima se studentima omogućava obavljanje stručne prakse. Ovoga puta riječ je o sporazumu sa Fakultetom tehničkih nauka u Novom Sadu, čiji studenti će imati priliku da se praktično upoznaju s najnovijim sistemima i tehnologijama koje ova kompanija koristi.

Ovim povodom razgovarali smo sa dekanom FTN-a u Novom Sadu Radetom Doroslovačkim, koji nam je pričao, kako o istoriji tako i o budućim planovima samog fakulteta.

Fakultet tehničkih nauka u Novom Sadu ima tradiciju dugu već skoro 60 godina, odnosno skoro 20 godina postoji kao FTN. Kako vidite budućnost fakulteta u smislu obrazovanja kvalitetnih stručnjaka koji mogu odgovoriti zahtjevima modernog doba?

Naš fakultet nastao je 1960. godine kao Mašinski fakultet. Od njegovog osnivanja svi napori usmjeravaju se ka ostvarenju misije koja se ogleda u realizaciji visokokvalitetnih obrazovnih procesa, razvoju naučnih disciplina i transferu stečenih znanja u privredu i društvo. Tako su, 14 godina kasnije, anticipiranjem snažnog razvoja privrede i napretka društva prepoznate potrebe za pokretanje novih struka, kao što su elektrotehnika i građevinarstvo i Mašinski fakultet prerasta u Fakultet tehničkih nauka (FTN).

FTN svakodnevno prati svjetske trendove i uočava aktuelne i buduće potrebe privrednog okruženja i društva te u skladu s tim razvija nove i unapređuje postojeće studijske programe na kojima se studenti obrazuju za

trenutne i nastupajuće tehničko-tehnološke i socio-ekonomske sisteme.

Ovakvo uspješno višedecenijsko ostvarivanje misije utabalo je put pružanja savremenih i kvalitetnih znanja našim inženjerima, koja im otvaraju vrata za rad i postizanje zapaženih rezultata u svakom preduzeću koje ima veze sa tehnologijom, proizvodnjom, obrazovanjem ili uslugama u zemlji i inostranstvu.

Ovaj put učinio je i FTN jednom od najsavremenije organizovanih visokoobrazovnih institucija u regionu, i sa svojih 14.000 studenata i 1.200 zaposlenih, poznatim i priznatim u cijelom svijetu. Budućnost našeg fakulteta ogleda se u daljoj konzistentnosti da ostanemo na tom putu ulaganja napora zarad pružanja adekvatnog, kvalitetnog i savremenog obrazovanja budućem stručnom kadru.

Kako tehnički fakulteti, odnosno obrazovni procesi na njima, danas mogu pratiti razvoj tehnologije, budući da je on sve brži?

Za sve visokoobrazovne institucije vrlo je značajno da prate potrebe tržišta, i kada su u pitanju profili koji su neophodni privredi i kada su u pitanju znanja koja je potrebno da posjeduju. U skladu s tim neophodno je kontinuirano unapređivati postojeće studijske programe, ali i otvarati nove, ukoliko se ukaže potreba za njima.

Ono što to čini mogućim jesu, prije svega, zaposleni koji su stručnjaci u oblastima kojima se bave i koji svakodnevno prate svjetske trendove koji vladaju u struci. Na primjer, na Fakultetu tehničkih nauka radi značajan broj naučnika s respektabilnim brojem radova u časopisima na ISI listi, a o uspjesima u naučnoistraživačkom radu govori i veliki broj patenata, studija i ostvarenih objekata.

Kada u jednoj instituciji kolektiv čine ljudi koji su generatori ideja, inovacija i naučnih dostignuća, unapređenje obrazovnih procesa i kurikuluma studijskih programa predstavlja samo prirodnu „posljedicu“.

Kako vidite saradnju Fakulteta sa kompanijama koje većim dijelom zapošljavaju kadar koji se obrazuje na njemu, u smislu zajedničkih projekata na unapređivanju obrazovnog procesa?

Sveto trojstvo Fakulteta tehničkih nauka čine obrazovanje, nauka i saradnja sa privredom, što mi negujemo decenijama unazad. To znači da nam za sve što radimo, za obrazovanje mladih generacija, za istraživanja koja sprovodimo, za nauku koju razvijamo itd., kompas

predstavlja zadovoljenje naučno-stručnih potreba našeg privrednog okruženja. Time, a uz poštovanje najviših nivoa standarda, FTN postaje pokretačka snaga razvoja društva.

Na sprovođenju ovakve vrste razvojnih aktivnosti uveliko nam pomaže upravo naša saradnja sa privredom, koju negujemo i svakodnevno unapređujemo u cilju pružanja što boljih uslova našim budućim inženjerima i razvijanja njihovih sposobnosti da na pravi način odgovore na zahtjeve privrede. Oni to nerijetko čine, čak i prije završetka studija, i primjenom kvalitetnih i savremenih znanja koja stižu na Fakultetu tehničkih nauka daju svoj doprinos razvoju industrije i društva uopšte.

Još jedan od primjera koji govori u prilog tome jeste izgradnja Naučno-tehnološkog parka (NTP), jednog od najsavremenijih objekata u Srbiji, koja je upravo u toku. NTP će raspolagati sa 29.000 metara kvadratnih, od kojih će 10.000 metara kvadratnih biti na raspolaganju Fakultetu tehničkih nauka za školovanje kadrova u oblasti IT-a. Pored toga, NTP će sadržati dio od 16.000 metara kvadratnih, u koji će biti smještene startup kompanije i centri za R&D kompanija iz oblasti IT-a. Na taj način će se sinergija između obrazovanja, nauke i privrede Fakulteta

tehničkih nauka podići na još viši nivo.

U eri u kojoj je IT kadar na globalnom tržištu daleko najtraženiji, postavlja se pitanje: Kako fakulteti mogu da očuvaju smjerove poput telekomunikacija? Šta je, po Vašem mišljenju, ključ za očuvanje ovakvih usmjerenja? Svakako da se možemo složiti da je IT kadar u svijetu među najtraženijima. Kada govorimo o situaciji u bližem okruženju, Novi Sad postaje centar IT-a, u čemu i sam FTN daje svoj značajan doprinos pružanjem kvalitetnog i savremenog obrazovanja našim studentima kao budućem stručnom kadru. Međutim, nijedna privreda ne može opstati bez stručnjaka iz drugih tehničkih oblasti, odnosno bez znanja iz različitih disciplina - bez tzv. multidisciplinarnosti.

Zato su ključ za očuvanje, ne samo usmjerenja koja se organizuju na fakultetima, već čitave industrije, upravo praćenje trendova i potreba za stručnim kadrovima u svim oblastima. Ukoliko visokoobrazovne institucije u tome uspiju, ostaje im još jedan zadatak, ali jednako važan, a to je pravilno komuniciranje mlađim generacijama onoga što one pružaju kada su u pitanju znanja, ali i perspektive za njihovo zapošljavanje u budućnosti.

Oblast telekomunikacija u svijetu pretrpjela je proces digitalizacije, tako da su današnje telekomunikacije suštinski zasnovane na računarima i čine dio IT sektora. Ovaj proces dešava se u svim oblastima tehnike. Industrija 4.0 predstavlja transformaciju industrije procesom digitalizacije, odnosno svih tehničkih oblasti.

Inače, naša katedra za telekomunikacije i obradu signala ima izuzetne naučne radnike i profesore koji odlično organizuju savremenu nastavu iz telekomunikacija i prate sva savremena naučna i stručna dostignuća.

U novembru 2018. godine potpisan je Ugovor o obavljanju stručne prakse za studente Fakulteta u kompaniji m:tel. Koja je važnost ovog, ali i sličnih sporazuma između obrazovnih ustanova i privrednih društava, odnosno visokotehnoški razvijenih kompanija poput m:tel-a?

Vizija Fakulteta tehničkih nauka ja da kao ravnopravni partner sa predstavnicima privrede dostigne najviše nivoe

izvrsnosti, odnosno visoko mjesto u društvu najboljih. Kako je m:tel kompanija koja svoje poslovanje zasniva na praćenju najnovijih tehnoloških dostignuća u oblasti telekomunikacija i ima visoko razvijen sluh za značaj povezivanja sa institucijama koje obrazuju inženjere ovih profila, evidentan je značaj ostvarivanja partnerskog odnosa između FTN-a i ove kompanije u cilju pružanja što boljih uslova mladim ljudima koji će oblikovati ovu inženjersku struku u budućnosti.

Zašto biste preporučili studentima da izaberu telekomunikacionu kompaniju poput m:tel-a za obavljanje stručne prakse?

Ostvarivanje prakse u ovoj kompaniji predstavlja jedinstvenu priliku za studente FTN-a, pogotovo iz BiH, da prije završetka studija unaprijede svoje znanje stečeno na Fakultetu i prošire svoj okvir kompetencija u realnom sistemu koji ostvaruje izuzetan uspjeh nudeći jedinstvena komunikaciona rješenja u današnjem sve dinamičnijem i hiperkonkurentnom tržištu.

U DOBROM DRUŠTVU

MATEMATIKA NIJE BAUK

TIJANA BABIĆ

PIŠE: NATAŠA BURSAĆ

Ni sama nije sigurna koliko priznanja i medalja broji. Ona je pravi prvak, ali ne samo iz matematike. Upoznajte Tijanu Babić, mladu Banjalučanku, koja zna zašto matematika nije bauk i koja je od zaljubljenika u matematiku, logiku i šah postala ozbiljna studentkinja.

Matematika joj je i dalje u fokusu, kako se odlučila na studije iste, ali je i zaljubljenik u umjetnost i sport. Od prvog takmičenja u sedmom razredu osnovne škole pa do ozbiljnih planova za doktorske studije, Tijana je rješavala jedan po jedan zadatak.

Već na prvom takmičenju iz matematike pokazala je koliko vrijedi i da joj je mjesto u samom vrhu. Kako i sama kaže, vrlo lako je spoznala da je nadarena i da voli izazove. Uz veliku podršku porodice, ali i nastavnika, samo je nastavila da niže uspjehe.

Više ne mora da balansira između učenja i takmičenja, jer je sada u potpunosti posvećena matematici kroz studije te provodi po nekoliko sati dnevno vježbajući je.

Računica je prosta. Tijana je brojevima osvojila svijet, pa i nas.

Kada si zavoljela matematiku, ali i šah i logiku, i šta te tačno privuklo ovim metodima razmišljanja?

Rješavanje zagonetki, bilo šahovskih, matematičkih ili logičkih, oduvijek me privlačilo. Ono što me privuklo ovim metodima razmišljanja je izazov, kao i spoznaja da sam nadarena za takve stvari.

Da li se, po tvom mišljenju, bezrazložno bojimo matematike i da li smo prediskustveno zaključili da je ona bauk?

Savladavanje matematike zahtijeva mnogo truda i napora, a ljudima je prirodan nagon da se klone truda (pogotovo onog koji nije neophodan za trenutno preživljavanje). Matematika jeste jedna od najapstraktnijih nauka i ne mogu svi da se bave njome (što i ne treba), ali matematika koja se uči u osnovnoj i srednjoj školi svakako nije bauk i mogu svi da je savladaju ako ulože dovoljno truda.

Koja te matematička oblast najviše privlači i zašto?

Dok sam bila u srednjoj školi, na takmičenjima sam najviše voljela kombinatoriku, jer se zahtijevalo najmanje teorije za rješavanje težih problema. Sada na fakultetu vidim da podjela matematike na oblasti nije ista kao što je na takmičenjima i još ne znam čime ću se tačno baviti kasnije, zasad učim osnove.

Koliko vremena provodiš vježbajući matematiku, a šta te najviše opušta i kako puniš baterije između učenja i takmičenja?

Što se tiče vježbanja matematike, pošto trenutno studiram matematiku, kad god uzmem nešto da učim, to je matematika ili programiranje pa samim tim matematiku vježbam svaki dan po nekoliko sati. Pored fakulteta, redovno treniram i volim umjetnost.

Ko ti je najveća podrška?

Najviše me podržava porodica.

Kako je prošlo tvoje prvo takmičenje, kakvo je to bilo iskustvo za tebe? I šta si na takmičenjima naučila o sebi?

Na prvom takmičenju osvojila sam drugo mjesto na opštinskom nivou, ali to takmičenje bilo je za osmi razred, a ja sam bila sedmi. Zbog toga ga računam kao početak svoje takmičarske karijere. Ono što mi se najviše urezalo u sjećanje sa tog takmičenja je to da se neko žalio na činjenicu da je meni kao učeniku mlađeg razreda dozvoljeno da se takmičim sa starijima, pod izgovorom da zauzمام mjesto nekom iz osmog razreda. Tada nisam mogla da pojmem kako su mogli to da urade, jer kao prvo, nije bilo takmičenja za sedmi razred pa nisam ni imala izbora, kao drugo, u drugim zemljama redovno se dešava da se mladi takmiče sa starijom kategorijom i to se smatra njihovim uspjehom, samo kod nas je to varanje. Na sreću, poslije intervencije moje profesorice iz osnovne škole Milane Popržen i mojih roditelja, dozvoljeno mi je da se takmičim sa osmim razredom, što mi je mnogo koristilo. Tada sam naučila da će uvijek biti ljudi kojima će smetati tuda uspjeh. A na takmičenjima uopšte naučila sam da će uvijek biti boljih i lošijih dana, naučila sam da se nosim s uspjehom, ali i sa porazom.

Koliko medalja i priznanja brojiš? Da li su ti neka ipak malo značajnija ili bitnija od ostalih?

Nisam sigurna koliko nagrada sam osvojila na takmičenjima, ali ću navesti nekoliko najznačajnijih: dvije

bronzе na Internacionalnoj matematičkoj olimpijadi (IMO), zlato i dva srebra na Ženskoj evropskoj olimpijadi (EGMO), zlato na Evropskom matematičkom kupu (EMC), bronza na Iranskoj geometrijskoj olimpijadi (IGO), tri bronzе na Balkanijadama (BMO), dva prva mjesta na Matematičkoj olimpijadi BiH (MOBiH) i razne druge.

Šta bi ti, recimo, promijenila u našem obrazovnom sistemu? Da li si možda razmišljala o nekim spornim stvarima u sklopu istog u toku svog obrazovanja?

Promijenila bih mnogo toga i naravno da sam razmišljala o tome. Kao prvo, uvela bih takmičenja od ranih razreda osnovne škole, računala bih dodatnu nastavu u redovni fond časova profesora (trebalo bi da se jedan čas dodatne broji kao bar dva časa redove, jer zahtijeva više pripremanja), uvela bih razrede za nadarenu djecu (u raznim oblastima), akcenat u školama stavila bih na razvijanje kritičkog mišljenja, a ne na pothranjivanje informacija...

Kakvi su ti planovi za budućnost i za dalje obrazovanje?

Plan mi je da poslije osnovnih studija završim master studije i da doktoriram.

100° Wide Angle Selfie Camera

Fit in more of your friends, and more of your surroundings—the 100° Wide Angle Selfie is the best way to give those special memories a beautifully broad view.

LG K11

TALENTI

DARKO SAVIĆ

NAJBOLJI KAJAKAŠ U BIH: PRIPREMAM SE
ZA OLIMPIJSKE IGRE 2020. GODINE

PIŠE: STAŠA NIKODINOVIĆ

Sport zahtijeva posebnu dozu posvećenosti i discipline, kao i mnogo odricanja.

Profesionalni sportisti obično počnu da treniraju još od malih nogu, a samo oni najbolji imaju priliku da predstavljaju svoju zemlju na velikim evropskim i svjetskim takmičenjima. Apsolutni as u svojoj kategoriji je kajakaš Darko Savić, koji je odlučio svoj život i karijeru da posveti ovom sportu. Sa Darkom smo pričali o njegovim počecima, profesionalnom usponu i željama za nastavak karijere.

Da li ste, kada ste bili mali, maštali o tome da ćete se jednog dana baviti nekim vodenim sportom?

Oduvijek me privlačio ekstremni sport pa je i to jedan od razloga zašto se upravo bavim ovom vrstom sporta. Počeo sam trenirati kada sam imao devet godina i u tom periodu nisam pokazivao interesovanje za bilo šta drugo osim za kajak. Sada, kad se osvrnem na taj period, mislim da sam stvarno imao savršeno djetinjstvo. Odrastati na rijeci sa prijateljima i u prirodi je nešto neprocjenjivo. Zaista nosim sjajne uspomene iz tog perioda zato što nam je to sve na početku bila igra, kako i treba da bude. Sjećam se da smo veslali u nekoliko grupa zato što nas je bilo puno, a čamaca je bilo malo. Opremu smo sami sebi šili, što je danas nezamislivo, ali to sve ima svoju draž. Član ste Kajak-kanu kluba „Vrbas“ već dugi niz godina. Ispričajte nam kako je izgledalo Vaše prvo iskustvo sa kajakom.

Da li ste, čim ste sjeli u kajak, znali da je baš to sport kojim se želite baviti u budućnosti?

Počeo sam da treniram kada sam bio vrlo mlad iz čiste rasonode i želje za druženjem na Vrbasu u ljetnom periodu. Tada, kada sam počinjao, vjerovatno nisam ni sanjao da ću jednoga dana biti profesionalac. Poslije godinu-dvije treniranja počeo sam se takmičiti. Tada nismo imali neke zavidne uslove, ali opet smo putovali na takmičenja i donosili medalje kući. Taj period bio je moja prekretnica. Iz zabave se rodila ljubav prema sportu, radu i predanosti. Počeo sam intenzivno da treniram i ubrzo sam krenuo sa takmičenjima u inostranstvu.

Oduvijek ste provodili mnogo vremena na Vrbasu i jednom ste izjavili kako mislite da znate svaki kamen u ovoj rijeci. Koliko je važna uloga Vrbase u Vašoj odluci da se počnete baviti ovim sportom?

Iskreno, Vrbas je jedan od ključnih razloga. Kao dječak iz naselja koje je blisko Vrbasu imao sam urođenu ljubav prema ovoj rijeci. Jedna od tih vodilja je i moj otac, koji je vrhunski kajakaš. Ono što mi je danas drago jeste to što mi otac ni u jednom trenutku nije skrenuo pažnju na taj sport, već je pustio da se sam odlučim. Zahvalan sam mu na tome i na velikoj podršci porodice. Mogu reći da

sam veslao na najpoznatijim svjetskim stazama i da je Vrbas u top pet rijeka za kajak, prvenstveno zato što je bezbjedan, a zatim i prelijep.

Šta je ono što Vam se najviše sviđa u ovom sportu i šta je ono što Vas veže za njega? Da li je to adrenalin?

Adrenalin da, ali sada, kada sam već takmičar visokog nivoa, težim ka ostvarenju što boljih rezultata. I trenutno je upravo to moj osnovni cilj i motiv. Naravno, i dan-danas volim da odem na divlje vode i uživam u njima, jer mogu slobodno reći da je to moj teren. Rijeku treba poštovati i, pored vještine, neophodna je i ljubav prema prirodi. Svi ti elementi daju savršen osjećaj kada ste u čamcu. Kajak na divljim vodama svakako nije samo veslanje na divljoj vodi. Rijetke su rijeke koje po čitavoj dužini svog toka imaju brzake. Oni su samo elementi, „prepreke“ koje treba da savladamo što brže. Danas se u svijetu prave i vještačke staze, koje su tehnički izuzetno zahtjevne za vožnju, ali snagom se ne mogu porediti sa prirodnim rijekama.

Kako izgledaju pripreme za jedno takmičenje i koliko obično traju?

Pripreme za velika takmičenja, kao što su svjetsko ili evropsko prvenstvo, traju i do pet mjeseci. Pripreme za samu sezonu počinju vrlo rano, tako da je neophodno biti u dobroj formi dobar dio godine. Treninzi su na rijeci i u teretani. Za pripreme koristim i skijaško trčanje, trčanje, plivanje i druge bazične sportove. Volim taj pripremni period, zato što je vrlo raznolik i čamac zamijenimo skijama ili bazenom. Kajakaške pripreme u zimskom periodu obavljam najčešće na moru ili u nama bliskom Trebinju. Vrlo je važno uraditi nekoliko ciklusa priprema u zimskom periodu kako biste imali više veslanja van sezone.

Da li se razlikuju pripreme za takmičenja na divljim i na mirnim vodama?

Pripreme su vrlo slične, s tim da neposredno prije

takmičenja na mirnim vodama ne veslam na divljoj vodi. Čisto zbog osjećaja i tehnike. Proteklih godina odlazio sam u Novi Sad i pripremao se u Kajak klubu „Vojvodina“. Veliko mi je zadovoljstvo trenirati sa reprezentativcima Srbije, jer oni su u mirnim vodama svjetska velesila. I za sljedeće svjetsko prvenstveno treniraću na Dunavu, kako bih što spremniji dočekao kvalifikacije za Ol.

Volite li se više takmičiti na domaćem ili na stranom terenu?

Vrbas mi je definitivno favorit kada je u pitanju rijeka za takmičenje, ali pored njega bih izdvojio i slovenačku Soču, Taru i Bur Sen Moris u Francuskoj. Ovo su sve prirodne staze, a što se tiče vještačkih, najbolje su mi u Bratislavi, Augzburgu, Pragu i drugim gradovima. Trenutno sam u kineskom gradu Miji i takođe treniram na sjajnoj stazi, na kojoj ću se i takmičiti.

Koje Vam je omiljeno takmičenje na kojem ste do sada učestvovali?

Jedna od najdražih trka mi je upravo iz Banjaluke, koja je održana 2015. godine. Tada sam napravio istorijski rezultat i u finalu Evropskog prvenstva zauzeo peto mjesto.

Ove godine ste se upustili u jednu pravu avanturu – vožnju kanuom od Banjaluke do Beograda. Kako je nastala ideja za ovaj zanimljivi poduhvat?

Moj drug Saša Babić i ja maštali smo o ovom poduhvatu godinama. I samo smo jednog dana odredili datum polaska i krenuli. Ovo je naša prva kajak avantura, sljedeće godine pripremam nešto još zanimljivije.

Ispričajte nam kako je izgledalo ovo avanturističko putovanje. Šta Vam je bio najveći izazov?

Najveći izazov nam je bio da u sva četiri dana izveslamo zacrtanu kilometražu. Sa ove tačke gledišta, to je veoma teško, ali u tom trenutku dobili smo veliku podršku od prijatelja i samim tim naši ciljevi su bili ostvarivi. Izveslali smo 500 kilometara za četiri dana, što prkosi svim velikim kajakaškim maratonima i avanturama.

Koliko su mladi zainteresovani za kajak sport?

Ove godine imali smo 120 upisanih mališana u školu kajaka. Mislim da je ovo ključni podatak zbog kojeg mogu sa osmijehom reći da su mladi vrlo zainteresovani. Imamo viziju da sljedeće godine naučimo preko 250 mališana da veslaju. Nadam se da će nam to poći za rukom, jer smo pokazali da je kajak zaista sport za mališane.

Kakva je, po Vašem mišljenju, trenutna situacija kada govorimo o razvoju kajak sporta u našoj zemlji? Ima li ovaj sport perspektivu u Bosni i Hercegovini?

Sport ima perspektivu i uvijek će je imati. Samo je potrebna želja i volja za radom i još dugo će se čamci voziti rijekom.

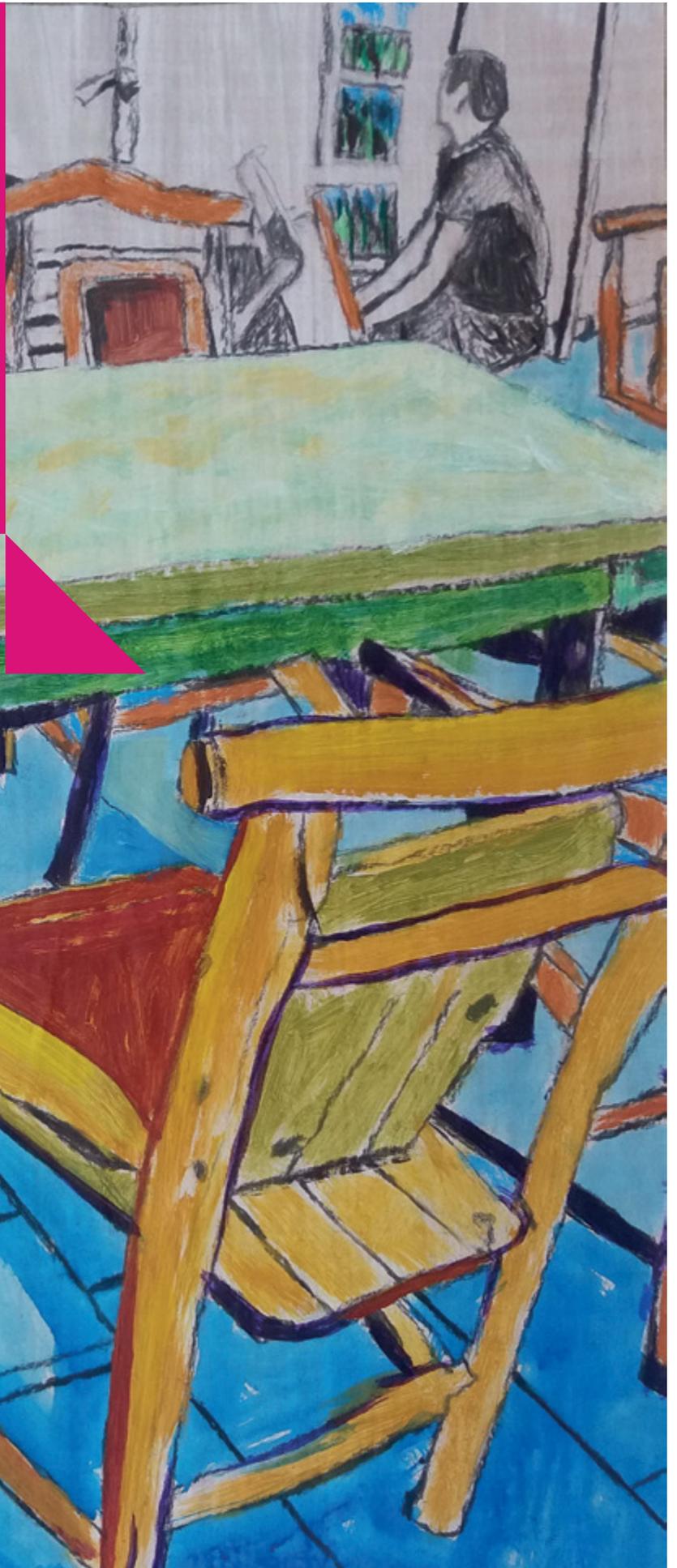
Koji su Vaši planovi za nastavak karijere?

Naredne dvije godine su vrlo bitne za moju karijeru iz razloga što se Olimpijske igre održavaju 2020. godine. Sav svoj trud i energiju usmjeriću ka tome. I neka bude kako bude.

m:

S DRUGE STRANE

HILJADU RIJEČI

HILJADU RIJEČI

SONJA SPIROSKA OSTOJIĆ

SLIKARSTVO JE VJEČNO UMIJEĆE

PIŠE: DANIJELA FILIPOVIĆ

*Akadska slikarka Sonja Spiroska Ostojić ne živi da bi stvarala,
ona stvara da bi živjela.*

Kaže da je slikarstvo vječno umijeće, majstorstvo uma i ruke, harmonija koja drži sve scene zajedno i smatra da je sreća proces i ljepota trenutka. „Upravo taj trenutak, tu jedinstvenu emociju prenosim na slikarsko platno i bojama oslikavam psihologiju, unutrašnju misao i svijet viđen mojim očima“, kaže Spiroska Ostojić.

Čarobnost trenutka, veličanstvenost malih stvari čiji smisao treba dosegnuti, osnovna je i možda jedina inspiracija ove umjetnice, koja bojama doživljava, izražava i svojim slikama daje karakter. „Jer kada je slika dobra, onda joj ne treba prateći tekst objašnjenja, ona treba da govori sama za sebe. A, za mene je dobra slika ona koja je vođena Dučićevom mišlju 'da stvari oko nas imaju onakav izgled kakav im naša duša daje' i koja odmara“, navodi ova umjetnica.

Iako ne pravi razliku u motivima koje prenosi, jer smatra da portretom oslikava predmete i pejzaže jednako kao i ličnosti, ljude i njihove karaktere, Sonja ipak navodi da ne može slikati negativne osobe.

„Boje su emocije, njima volim da slikam portrete i uglavnom koristim svijetle i intenzivne boje koje oslikavaju sreću, radost te vesele i nasmijane ljude“, zaključuje ova slikarka.

Sonja Spiroska Ostojić posjeduje bogato umjetničko iskustvo koje je pretočeno u mnogobrojne samostalne i grupne izložbe, a 2019. godine obilježava tri decenije stvaralaštva.

Rođena je u Skoplju, gdje je diplomirala na Fakultetu likovnih umjetnosti, i duboko je posvećena slikarstvu te podučavanju mladih generacija kao profesor u Tehnološkoj školi u Banjaluci. Član je Društva likovnih umjetnika Makedonije i Udruženja likovnih radnika BiH, a živi i radi u Banjaluci.

MONDO PIŠE

FACEBOOK-OVA NOVA APLIKACIJA LOL JE NEŠTO POSEBNO

LOL je namijenjen mladim korisnicima koji dižu ruke od Facebook mreže.

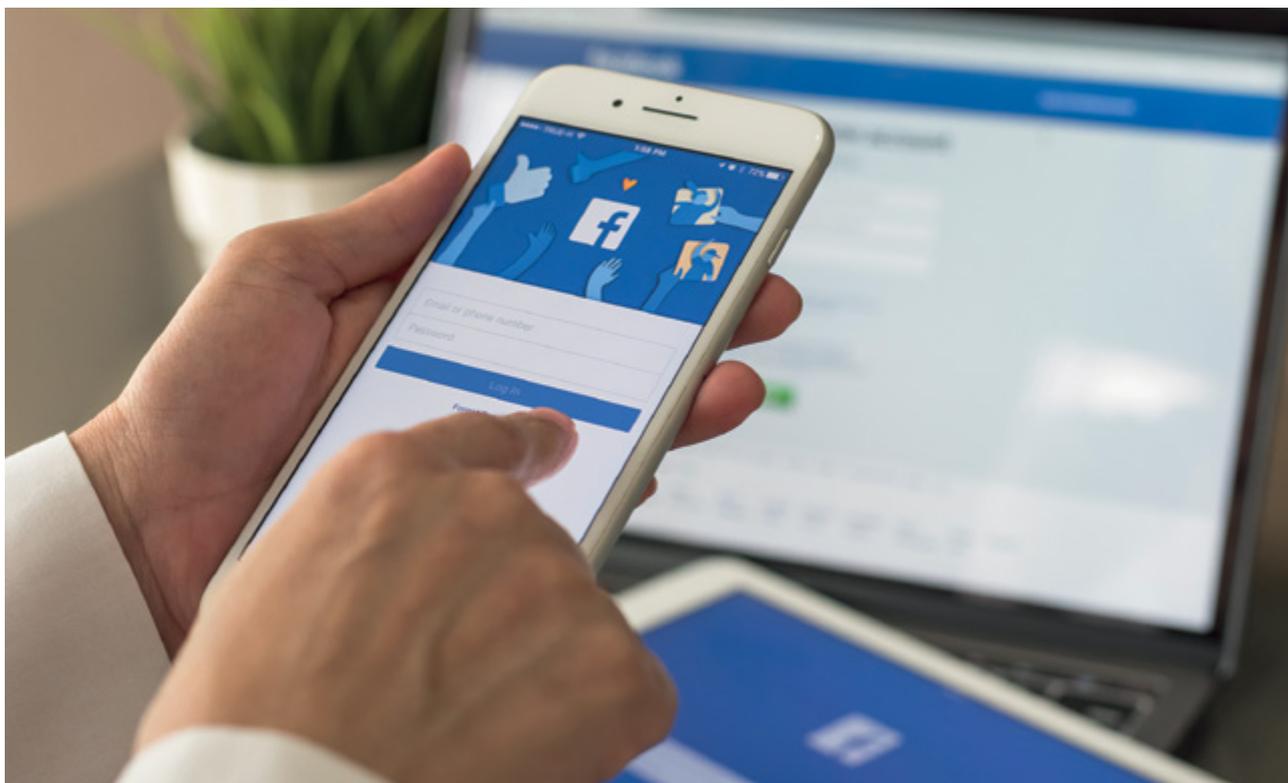
Facebook nema baš dobru „prođu“ među mladim korisnicima, koji, prema posljednjim podacima, i dalje napuštaju najveću društvenu mrežu. Kako se ne bi pretvorio u mrežu namijenjenu starijim korisnicima, Facebook razvija novu aplikaciju, koja se zove LOL.

LOL aplikacija je zapravo već uveliko u test fazi i predstavlja kolekciju zabavnih GIF i video objava koje ispunjavaju zid korisnika umjesto klasičnih objava. Objave su razvrstane po kategorijama, kakve su šale, životinje, mačke, ispale i druge. Takođe, MEME će biti važan dio

objava, pa će takav sadržaj biti prikazan pri vrhu zidova korisnika.

Aplikaciju trenutno u zatvorenoj BETA fazi testiraju srednjoškolci širom SAD. LOL je osmišljen i kao posebna aplikacija, ali i kao dopuna klasičnoj Facebook aplikaciji kad se LOL sadržaj prikazuje na mjestu gdje je sad Watch tab, odnosno kartica.

Još nema podataka o tome kada bi LOL mogao da zaživi za sve korisnike, kao ni informacije da li će LOL uopšte biti i pušten svima. Jedno je sigurno - Facebook mora da vrati mlade korisnike na mrežu!

Kraj za mnoge aplikacije i igre u android prodavnici

Google pravi baš veliko spremanje, najveće do sada, od 1. avgusta 2019. godine, u android prodavnici igara i aplikacija.

Kompanija Google najavila je da će od 1. avgusta 2019. godine prihvatati samo nove aplikacije i ažuriranja postojećih aplikacija zasnovanih na 64-bitnoj platformi, dok će podrška za razvoj i ažuriranje 32-bitnih prestati u potpunosti. To znači da će programeri do tada morati da ažuriraju i predstave 64-bitne verzije svih svojih 32-bitnih aplikacija i igara ili više neće moći da ih ažuriraju.

U Google Play android prodavnici 32-bitni telefoni i dalje će moći da preuzimaju 32-bitne aplikacije, ali one više neće imati nove verzije. Takođe, od 1. avgusta ove godine Android Pie telefoni više neće moći da koriste 32-bitne aplikacije, što znači da sve aplikacije koje do tada ne dobiju ažuriranje ili 64-bitnu verziju, neće biti dostupne za telefone sa 64-bitnim procesorom.

Google je najavio i da će u potpunosti odbaciti podršku za 32-bitne aplikacije od 1. avgusta 2021. godine i da takvih aplikacija i igara neće biti, osim za nove 32-bitne telefone, što će od danas pa za dvije godine biti baš rijetkost. Čekamo vaše komentare ispod vijesti i na Facebook, Twitter i Instagram mreži.

Bouvi proglašen za najvećeg zabavljača 20. vijeka

Muzička legenda Dejvid Bouvi proglašen je za najvećeg zabavljača 20. vijeka, prema mišljenju gledalaca emisije „Ikone“ na BBC-ju.

Bouvi je tako pobijedio Čarlija Čaplina, Bili Holidej i Merilin Monro, prenose britanski mediji.

Krajnji cilj projekta emisije „Ikone“ je da građani glasanjem izaberu „najveću ličnost“ 20. vijeka.

Uz najveću ikonu u svijetu zabave, biraju i najvažnije osobe u sportu, nauci, aktivizmu i umjetnosti.

Dosad su izabrani matematičar Alan Turing, istraživač Ernest Šakleton i legenda borbe protiv aparthejda Nelson Mandela.

Koja osoba je najviše obilježila 20. vijek, biće objavljeno 5. februara na BBC-ju.

U ROMINGU

Varšava

SIRENA KOJA JE POSTALA FENIKS

PIŠE: NENAD BOSNIĆ

„Sve je veće u Teksasu“, kažu oni koji su u Teksasu bili. I oni koji nisu bili u Varšavi.

Grad feniks

Prema dostupnim procjenama, Varšava je u Drugom svjetskom ratu ostala bez svih svojih mostova, bez 95% pozorišta i bioskopa, 90% istorijskih i industrijskih građevina, više od polovine parkova te 72% zgrada i kuća u kojima su nekada živjele mnoge od žrtava strašnog sukoba, koji je odnio petinu tadašnje populacije Poljske.

Kada šetate širokim, čistim, užurbanim ulicama današnje Varšave, ograđenim blistavim neboderima, šljaštećim neonskim reklamama i nebrojenim drvoredima, sve to vam djeluje daleko, teško pojmljivo i pomalo nevjerovatno. Iako joj je simbol jedna sirena, Varšava je postala otjelotvorenje mitskog feniksa. Ovaj grad, na mapi pozicioniran baš gdje bi srce Poljske i trebalo da bude, doslovno se izdigao iz sopstvenog pepela, sa krila otreasao tegove svoje istorije i vinuo se natrag u visine.

Iz godine u kojoj je Poljska obilježila stogodišnjicu nezavisnosti, njen glavni grad izašao je i kao nezvanična prijestonica istočne Evrope. A kada se o njemu govori, postoji redoslijed kojim ta priča prosto mora da ide.

Prije svega, Varšava je poslovni centar...

Još od 1990. i liberalnih reformi, poljska ekonomija u stalnom je usponu. Poljaci su u plusu završili čak i turbulentnu 2008. i sa 28 godina ekonomskog rasta u nizu apsolutni su rekorderi Evropske unije (EU). Kada sa 30. sprata Palate nauke i kulture pustite pogled na sve četiri strane ovog grada - a savjet je da to učinite noću - prizor pred vama će to predstaviti jasnije od svakog statističkog podatka.

Od američkih lanaca brze hrane i uglednih britanskih banaka, pa do ruskih energetske giganta, kineskih telekomunikacionih titana i cijenjenih japanskih proizvođača automobila, teško je pronaći veću svjetsku kompaniju koja u Varšavi nema svoje sjedište, a često su u pitanju regionalni, pa čak i kontinentalni centri. Pozicija predvodnika snažne ekonomije, koja se nalazi tačno između Zapada i Istoka, omogućila je Varšavi da privuče sve velike planetarne „igrače“ i stekne status „alfa grada“ - jednog od epicentara globalnog biznisa, rame uz rame sa Briselom, Moskvom, Meksiko Sitiom, Istanbulom i Los Angelesom, ali značajno jeftinijeg za život od većine metropola tog ranga.

Kako su Poljaci svoj geografski položaj, zbog kojeg su u ratu jezivo stradali, u miru upotrijebili kao ključnu prednost, tako su i potpuno uništenje svoje prijestonice iskoristili da novi „Pariz Istoka“ izgrade na način da on spremno dočeka 21. vijek.

Iako u samom gradu živi 1,76 miliona ljudi, a na širem gradskom području ih je i više od tri miliona, saobraćajni čepovi su prilična rijetkost. Dok prolazite varšavskim ulicama, djeluje vam da je obnova grada projektovana tako da on funkcioniše i sa dvostruko više žitelja. S jedne strane, tu su nevjerojatno široki bulevari od čijih trotoara pomislite da su, u stvari, ulice, ali i tramvajske, autobuske i metro linije zahvaljujući kojima Varšava nesmetano „diše“ čak i u saobraćajnim špicovima. Sa druge strane, arhitekte su sebi uzele slobodu da ulice, zgrade i postrojenja prostru na površini pet puta većoj od one na koju je stao čitav jedan Pariz, sa kojim su Varšavu poredili zbog njene predratne ljepote, pa vas ni ne iznenadi kad naiđete na luckasto genijalne scenografije poput Avenije Ujazdov, sa čije svake strane se nalaze dupli drvoredi, dvostruki, pet metara široki trotoari i, naravno, prostrane biciklističke staze.

...zatim kulturni centar...

Od glavnog grada postojbine Frederika Šopena, Jana Matejka i Romana Polanskog ne očekuje se ništa manje od toga da bude i kulturna metropola, ali i u ovom segmentu Varšava ide iznad očekivanja.

Sa više od 30 velikih i mnoštvom malih pozorišta, grandioznim muzejima, galerijama, operama, spomenicima i parkovima, Varšava umjetničkim dušama nudi više nego što se za desetak dana može obići, ali i više nego što njeni stanovnici mogu u toku godine da isprate. Od impozantnog Narodnog muzeja, pred čijom samom arhitekturom staje dah svih ljubitelja klasike, preko Muzeja varšavskog ustanka, podignutog u sjećanje na istovremeno najslavniji i najbolniji komad istorije, pa do superinteraktivnog Kopernikovog naučnog centra, koji desetinama igara, kvizova i testova iz fizike, psihologije i astrofizike garantuje časove i časove zabave baš svim generacijama posjetilaca, svaka umjetnička duša u ovom gradu može pronaći nekoliko kutaka za sebe.

Iako je iz tako široke i gusto iscrtane kulturne mape teško bilo šta izdvojiti, postoje tri lokacije na njoj koje bi svaki posjetilac morao da posjeti. Prva od njih je POLIN, muzej istorije poljskih Jevreja, koji svoje goste na izuzetno efektan, interaktivan i ukusno osmišljen način vodi kroz sva poglavlja epopeje o ljubavi i mržnji između Jevreja, Poljaka i njihovih osvajača, usput pružajući priliku svakome da udahne miris starinskih jevrejskih kafana, odštampa sebi spis na hebrejskom i naježi se pred prikazima sudbine zatočenika Varšavskog geta. Sušta suprotnost je Lazjenki park, najveći u Varšavi, važniji i od Parka Pilsudskog i multimedijalnih fontana. Nekadašnje kraljevsko kupalište danas je 76 hektara mira, spokoja i sreće u srcu osmog po naseljenosti grada EU, uz čije su stazice, prokrčene kroz prekrasnu šumu, skrivena mnoga iznenađenja kakva su

fascinantna Palata na vodi, muzeji poput Stare oranžerije ili divni spomenik Šopenu podignut na jezeru, uz čiju se akustičnu obalu redovno održavaju koncerti na otvorenom.

VRIJEDI...

- ...posjetiti *POLIN*
- ...prošetati *Lazienki parkom*
- ...popeti se na *Palatu nauke i kulture*
- ...fotografisati se uz *Nacionalni stadion*
- ...zabaviti se u *Kopernikovom centru*
- ...probati *piroge i votku*

Dragulj u kruni kraljevske Varšave je, međutim, zgrada konstruisana u socijalističkom periodu, već pomenuta Palata nauke i kulture. Zdanje koje danju izaziva strahopoštovanje svojim zadivljujućim gabaritima i moćnom estetikom, a noću očarava vrhunskim igrama svjetla i sjenki, dom je restorana, barova, kancelarija, obrazovnih ustanova, ali i pozorišta, muzeja i bioskopa. Turistima je, ipak, najprivlačnija zbog vidikovca na 30. spratu ovog nebodera, osmog po visini na teritoriji EU, upravo onog sa kojeg se kilometrima široka Varšava vidi kao na dlanu, u svojoj veličini, atraktivnosti i ambicioznosti.

...pa tek onda turistički centar

Uprkos svemu navedenom, i na vrhu Palate nauke i kulture rijetko ćete naići na gužvu. Iako je od 16. vijeka prijestonica jedne od geografski najvećih, istorijski najvažnijih, kulturno najuticajnijih i privredno najsnažnijih zemalja Evrope,

Varšava nije turistička prijestonica ni sopstvene države. Artistički, kafanski, starinski Krakov, sa jedinstvenim Rudnikom soli Vjelička i monstruoznim logorom Aušvic u blizini, i dalje je daleko privlačniji putnicima iz čitavog svijeta, a čak joj i Tromjasto (teritorijalna cjelina koju čine Gdanjsk, Gdinja i Sopot) i sve aktuelniji Lođ dobro pariraju u privlačenju turista.

Objašnjenja mogu biti razna. Problem može biti u tome što rekonstruisano staro varšavsko jezgro više izgleda kao maketa samog sebe nego nova inkarnacija nasilno oduzetog duha starih vremena. Možda su Varšava i njeni stanovnici suviše poslovni, hladni i užurbani da bi se Krakovskim Predmješćjem, Novim svjatom i njihovim Paviljonima guralo još stranaca. Moguće je i da desetine varijacija piroga prosto ne mogu da pariraju kulinarskim delicijama Italije, Španije ili Belgije.

Na stranu sve te dileme, Varšava nesporno ima štošta da ponudi svakom turisti, putniku i istraživaču, a činjenica da hiljade Britanaca, Korejaca i Amerikanaca to još nisu shvatile samo je razlog više da požurite i posjetite grad koji je živi, neuništivi, ponosni simbol trijumfa života, ljudskog duha i vizije budućnosti nad sukobima, destrukcijom i teretima prošlosti.

ŠOPENOVO SRCE

Prije nego što je slavni kompozitor Frederik Šopen preminuo u Parizu, svjestan da će njegovo tijelo vjerovatno u tom gradu i ostati, tražio je da njegovo srce bude izvađeno iz grudi i vraćeno u Poljsku. Njegova sestra Ludvika mu je uslišila ovu želju, prije sahrane izvadila je njegovo srce i u posudi sa konjakom doslovno ga prošvercovala u Poljsku, gdje se i danas čuva, u varšavskoj Crkvi Svetog krsta.

INTERVJU MOBILNIM

DEJAN ĆIRJAKOVIĆ – „DRŽAVNI POSAO“

„DRŽAVNI POSAO“ ZA M:TEL PRIJATELJE

PIŠE: NATAŠA BURSAĆ

U okviru saradnje sa kompanijom m:tel, glumci Dimitrije Banjac, Nikola Škorić i Dejan Ćirjaković stigli su u Banjaluku donoseći duh poznate arhivarnice u Narodno pozorište Republike Srpske. Petak, 14. decembar, sačuvan je za jednu dobru dozu „Državnog posla“.

Ovo nije prvi put da se poznati trio, na obostrano zadovoljstvo, druži i saraduje sa m:tel-om. U znak zahvalnosti prijateljski telekomunikacioni operater okupio je svoje prijatelje, uključujući i Čvarkova, Torbicu i Boškića, da proslave još jednu uspješnu godinu. Predstava je bila prava poslastica, jednako kao i razgovor sa najmlađim „arhivatorom“, koji nam je otkrio neke detalje i novine koje nam spremaju za narednu godinu, a govorio je i o tehnologiji i pomenutoj saradnji.

Prije sedam godina započeli ste priču o državnom poslu. Nazire li se možda državna penzija, dobar je to staž.

Pa, skoro da je to dovoljno za penziju. Doduše, mora još malo da se radi. Još godinicu-dvije i to je to. Onda možemo da se penzionišemo.

S obzirom na to da vas pratimo na „tutubu“ (YouTube) i da djeluje da umnogome koristite tehnologiju i tehnološki napredak, koliko vam oni zapravo pomažu u svakodnevici, kako u poslu tako i privatno?

Naravno da je prije svega to što radimo zaslužno za uspjeh koji smo ostvarili, ali je za promociju mnogo učinio zapravo jedan dečko koji nas je prvi put stavio na YouTube, a zatim počeo da pušta naše epizode. Nama, iskreno, tada nije ni padalo na pamet da to treba kao negdje da emitujemo, pored, dakle, televizije. Tako da smo tek tada shvatili koliko ljudi nas zapravo može vidjeti.

Mi sada sigurno ne bismo bili ovdje u Banjaluci da nismo ispratili taj neki tehnološki razvoj.

A u svakodnevnom životu, pogotovo kada putujemo, ne možemo da zamislimo kako bismo, recimo, bez GPS-a. Ono, mogli bi, i moglo se nekada, ali sad je mnogo lakše. Recimo, nedavno smo se morali snaći u jednoj maloj, jednosmjernoj ulici, do koje je pritom teško i doći. Ne bismo se zaista mogli snaći, generalno, u mjestima u kojima nikada nismo bili, upravo bez GPS-a.

Arhivarnica, doduše, nije tako moderno mjesto, ili jeste? Nimalo. To je upravo razlog što smo odabrali tu scenografiju za ovu priču. Mislimo da je i starijima i mlađima zanimljivo da kroz taj prostor vide bivšu Jugoslaviju. I tu odbojnost starijih ljudi prema nečemu novom, samo da bi shvatili koliko bi im bilo super kada bi usvojili novine. Našli bi sebi neke zanimljive stvari i bilo bi im sve znatno lakše.

Protive se oštro, a sa druge strane, svi koriste telefone. Da li arhivari slave ili je sve samo radno? Kakva je atmosfera sada pred praznike?

Naravno, slavi se, ali se i radi. Atmosfera je odlična. Obožavamo te čuvene dnevne žurke, one su sad vrlo popularne. Slavi se od podne, i ranije. Lik kojeg ja tumačim bježi uporno od kuće, ima ženu i dijete, ali mu je draže da je pije i jede od podne na dnevnim novogodišnjim žurkama.

Šta se sprema u državnoj službi u narednoj godini i da li ste zadovoljni prethodnom?

Desiće se u narednoj godini nešto što će u potpunosti promijeniti tok naše serije. Premijerno vam sada otkrivamo. A prethodnom smo veoma zadovoljni, zato što smo, između ostalog, uradili i ovu predstavu, jer to je nama, kao amaterskim glumcima, bio veliki izazov. Dugo je trajao i sam proces nastanka. Prvo smo napisali jedan tekst, ali nismo bili u potpunosti zadovoljni, pa smo napisali i drugi. Slijedi 40 dana proba, uporedo sa snimanjem serija i pisanjem scenarija za iste. To vam je mlin koji traje po čitave dane. Kod kuće samo gostujemo, nemamo mnogo vremena.

Dakle, vaše prirodno stanište je u studiju, ispred kamera, ili vam se sada više dopada pozorišna scena?

Pa iskreno, drugačije je sa živim ljudima. Odmah imate reakciju i feedback je jasan. Svidjelo nam se raditi u ovakvoj pozorišnoj atmosferi.

Studio, koji isto tako volimo i tu negdje i pripadamo, ima svoje čari, ali nikada ne znamo tačno kako će ljudi reagovati.

Ovo nije prvi put da se družite sa m:tel-om. Kako vam se čine ovi i slični događaji?

Nije, radili smo već dvije ovakve predstave i dolazimo

često. Radili smo jedan vrlo zanimljiv projekat, koji je nama veoma drag i zanimljiv. Zadovoljni smo i, generalno, uvijek „superinjo“ prođu te naše saradnje. Volimo zaista ovakve priče i Banjaluku, jer se ovdje divno osjećamo i dobro se provedemo svaki put.

Poruke ili pozivi, i zašto?

Pa pozivi, lakše je.

Aplikacija bez koje ne možete zamisliti dan?

Deezer!

Kada biste morali svoje uloge u „Državnom poslu“ da dodijelite drugima, ko bi činio taj trio?

Nisam nikada razmišljao o tome. Pa, Čvarkova bi mogao da glumi Đorđe Balašević, a Torbicu - Kolja (Nikola Pejaković), a Boškića... Hmm, sad, dakle, umjesto mene? Pa, The Rock! Isti gabarit. A sad ozbiljno, zbilja, ko bi to mogao biti? Ne znam, neću nikoga da uvrijedim...Možda Gvera (Marko Gvero). Pa, bilo bi to dobro. I zamislite samo Balaševića i Kolju. To bi bio najbolji spoj ikada!

DigitArt

OGNJEN RADUMILO

JEŽURKO JEŽIĆ NA MOBILNOM TELEFONU

PIŠE: JELENA RAČUNICA ŠATARA

Definicija umjetnosti ima užasno mnogo, vjerovatno je svaka od njih djelimično otkinula parče same istinitosti i zato ju je teško sabiti u bilo koju vrstu kalupa, kakva bi po svom suštinskom biću i trebalo da bude – potpuno slobodna.

Ako je umjetnost barem dijelom u oku posmatrača, onda je u djelima banjalučkog slikara i multimedijalnog umjetnika Ognjena Radumila vidljiva na svim poljima njegovog djelovanja, od platna, papira, kompjutera do mobilnog telefona.

Sve čega se 43-godišnji Banjalučanin, porijeklom iz Glamoča, dohvatio da uradi, pretvorio je u umjetničko djelo, koje u svojoj srži sadrži onaj slobodarski duh, oslobođen bilo kakvih materijalnih ili ideoloških stega, koje nerijetko znaju da „sputavaju“ talentovane umjetnike.

Cijena bavljenja umjetnošću od davnina je bila težak „svjetovni“ život, tako je i u njegovom slučaju, ali uprkos

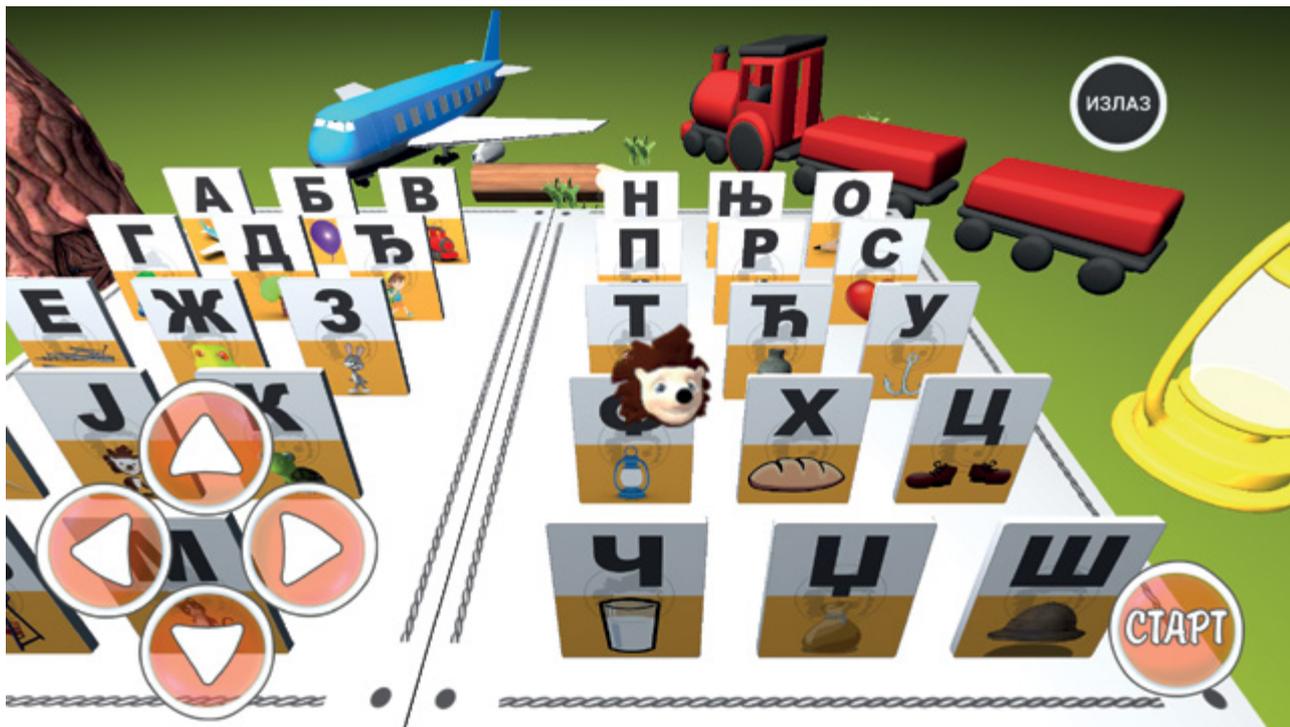
tome, veličina umjetnika je, osim u njegovom djelu, gotovo po pravilu i u etičkim principima i univerzalnim vrijednostima čovječanstva, poput filantropije i humanizma.

Slikarska djela izlagao je u Torinu, Pragu, Novom Sadu, Herceg Novom, Sarajevu i Banjaluci, koja ga, osim po „boemštini“ i slikarstvu, prepoznaje i kao strip-autora iz Devete dimenzije, potom i kao redovnog učesnika Animafesta i autora muzičkih spotova bendova „Tatoo“, „Kliker“ i pjevačice Vanje Mišić.

Ipak, povod za naš razgovor bio je animirani film „Ježurka Ježić“, te kompjuterska igrice i mobilna aplikacije „Ježurkova azbuka“, pomoću koje djeca mnogo lakše mogu da nauče ćirilčno pismo od uobičajene školske metode, a koja je potpuno besplatna i dostupna svima.

Odakle Vam uopšte ideja da napravite igricu i mobilnu aplikaciju za učenje ćirilice?

Primijetio sam da se mnogo mlađa djeca od školskog uzrasta danas ne odvajaju od mobilnih telefona, pa sam želio da im kroz igru olakšam prve školske dane. Najviše sam se vodio idejom da djeca srpskog porijekla u inostranstvu nemaju priliku kroz školovanje da nauče svoje pismo, poput njihovih vršnjaka u Banjaluci ili Beogradu. Sada to mogu uz pomoć aplikacije na svom telefonu.

Da li ste zadovoljni odzivom djece i uopšte javnosti kad se pojavila „Ježurkova azbuka“?

Naravno, postoji mnogo interesovanja među djecom, ali i kod odraslih, od privrednika do običnog naroda u Republici Srpskoj, Srbiji i dijaspori za dalje razvijanje mobilne aplikacije, jer su prepoznali značaj očuvanja pisma i naše tradicije.

Kakve su reakcije djece i njihovih roditelja?

Već su izvršena testiranja na 30 djece uzrasta od tri do šest godina, koja su pokazala odlične rezultate. U zavisnosti od uzrasta i njihovih kognitivnih sposobnosti, sva djeca su naučila ćirilicu za 15 do 30 dana. Čak je jedan dječak od tri godine savladao svih 30 slova azbuke za samo jednu sedmicu. Njihovi roditelji su, naravno, bili oduševljeni.

Zašto ste se baš odlučili da ovom multimedijalnom projektu date ime po liku iz djela čuvenog srpskog pisca Branka Ćopića?

U trenutku kad mi je sinula ideja, radio sam na animiranom filmu koji je nosio naziv „Ježurka Ježić“, po Ćopićevom najpoznatijem književnom liku. Osim toga, Ćopić potiče iz Visoke Krajine, poput mene, a svakako je jedan od najboljih dječijih pisaca na ovim prostorima u istoriji.

Gdje će i na koji način ljudi moći da preuzmu igricu i mobilnu aplikaciju „Ježurkova azbuka“?

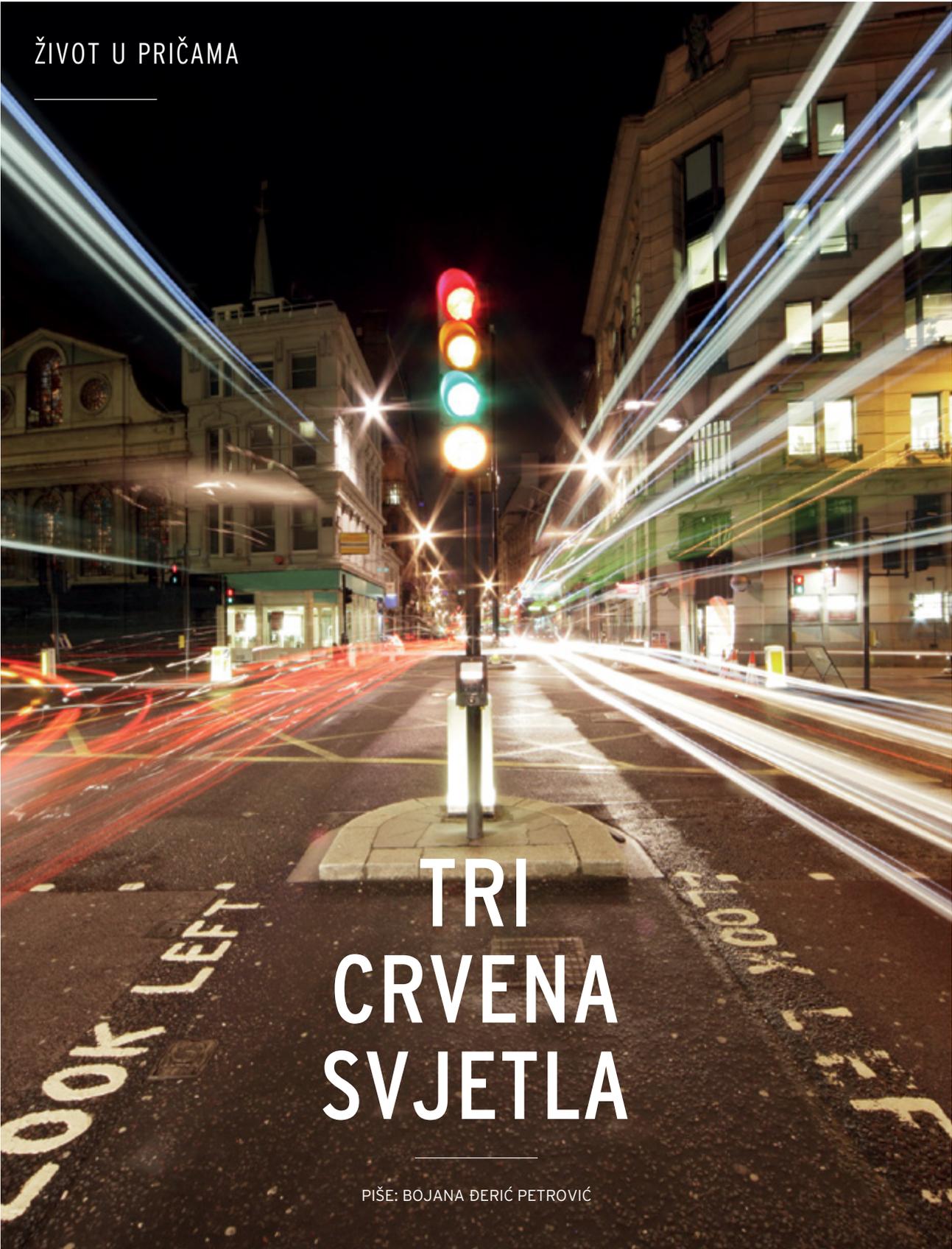
Animirani film i igrica već su dostupni na sajtu (www.jezurkovaazbuka.com) i putem Facebook stranice (<https://www.facebook.com/jezurkovaazbuka/>), dok je aplikacija postavljena na Play Store i svi zainteresovani mogu da je preuzmu potpuno besplatno.

Kakvi su Vaši dalji planovi sa „Ježurkom“ poslije veoma uspješne promocije u Banjaluci?

Pa nastavljamo dalje da promovišemo u cijeloj Republici Srpskoj, a planiram projekat da prikažem i u Srbiji, ali i svuda gdje živi srpski narod, od Australije do Amerike.

ŽIVOT U PRIČAMA

TRI CRVENA SVJETLA

PIŠE: BOJANA ĐERIĆ PETROVIĆ

Kraj decembra, četvrtak. Vrijeme: 4.20. Sjedam u auto. Žurim kod zubara.

Ne znam stvarno otkud mi ideja da ću u ta doba bilo gdje stići, osim do prvog semafora. Tako je i bilo. Sa radija i dalje upozoravaju da je zimska oprema obavezna i kako je - kao i svake zime pa i ove - snijeg iznenadio putne službe. Zadržavanje na granicama je uobičajeno, pola sata do sat vremena. Vrijeme sutra - slično kao i danas, ali malo hladnije. I ove nas godine očekuju polarna zima i nezapamćene hladnoće. A onda su pustili hit dana uz poruku da je u gradu gužva, zbog preusmjerenja saobraćaja i izgradnje kružnog toka.

Posežem za torbicom u namjeri da zovnem doktoricu i najavim kašnjenje, ali telefon je, nažalost, ostao u kancelariji. Divno, osuđena sam na šokantne vijesti iz dnevne politike i estrade, top-liste i sportsku prognozu. A ovo kašnjenje će prouzrokovati sljedeće i ono poslije njega i opet ništa neću stići. Kao da mi nije dosta nervoze, onaj iz suprotnog smjera samo što me nije udario. Skreće bez žmigavca i to se ljuti što ga ne propuštam. Budala. Samo mi treba i saobraćajka, a toliko toga treba da obavim.

Gledam u spisak. Na jednoj strani:

- salata,
- pavlaka,
- ulje,
- limun,
- mlijeko za tijelo i
- štrample.

A sa druge: zubar u 4.45, pošalji mejl, odgovori Mileni, pokupi čizme od obučara, kupi poklone i još neka žvrljotina koju ne mogu da razaznam. Vjerovatno neka nebulozna, samonametnuta obaveza koja mora sad i odmah. Još jedna u nizu.

Definitivno kasnim. Prošla sam na prvom semaforu, ali me na drugom uhvatila već poduža kolona živčanih ljudi, ko što sam i sama, koji žure s posla, na rođendane, proslave novih godina, u kupovinu, kući ili u kafanu. Pošto se krećemo mišjim koracima, upalila sam grijanje i ubijedila sebe da ne treba da se nerviram. Svakako kasnim, a tu ama baš ništa ne mogu uraditi. Počela sam iz dosade da se okrećem oko sebe i blijedo posmatram sve što se dešava.

Svaki dan prolazim ovom ulicom, a nisam primijetila da su je ovako okitili. Drugačije je nego prethodnih godina, nekako življe. I ono drveće što su posadili najednom se raspojasalo. Skoro pa preko noći od sadnice postalo je gorostas. Nadvilo se nad ulicom, savilo pod teretom sopstvenih grana, naslonilo jedno na drugo i formiralo tunel. Snijeg je polako počeo da propadava i sve je dobilo neki prirodni

sjaj. Kao da sam se odjednom našla u onoj zimskoj kugli što vam prijatelji donose s putovanja. Na radiju su pustili nešto uhu ugodno. Čak se i saobraćaj stišao, više niko ne trubi i ne psuje. A, možda i buče, ali ja ništa ne čujem osim tišine. I kikota klinaca koji su se, vraćajući se iz škole, bacili u cjelac. Nenadani spokoj i očaranost običnim novogodišnjim lampicama i snijegom, kao da ih vidim prvi put.

Kao da iza mene nisu već 32 zime. 32? A gdje su ljeta? Proljeća, jeseni? Gdje su obični dani, ničim obojeni?

Šta li sam to još propustila da vidim i prošla pored toga neočešana?

Ima li još nešto što vidam svaki dan, a ne vidim?

Imam li još nešto, a mislim da nemam?

Postoji li još nešto pod prozorom, a što tražim do „nakraj svijeta“?

Šta je ljepote pored nosa prošlo, dok sam ja oči upirala u ružno?

Ne znam. Moram ići. Oni trube, a izgleda da ja zadržavam saobraćaj.

Ali, srećna vam Nova godina!

A, umjesto čestitke: Usprite.

U saobraćaju, a i životu.

Ne morate mnogo. Dovoljna su samo tri crvena svjetla na semaforu.

Ima ljepote, samo što smo mi uglavnom zauzeti drugim stvarima.

PSIHOLOGIJA

PRODUKTIVNOST NAKON ZIMSKIH PRAZNIKA

KAKO POBIJEDITI ZIMSKU MELANHOLIJU?

PIŠE: TIJANA TEGELTIJA

Ono što nas prvo asocira na zimu su snježne pahulje i praznične radosti. Ali, kada bolje razmislimo, shvatimo da zima ima i drugu stranu – tamnu i hladnu. Hladni i kratki dani, a duge noći mnoge ljude dovode do afektivnog poremećaja raspoloženja. Ovaj poremećaj poznat je kao „zimski depresija“.

Uz to dodajmo činjenicu da su praznici završeni, snijeg sve manje djeluje privlačno, a u vama se javlja želja i potreba za toplim sunčevim zracima.

Šta izaziva zimsku melanholiu?

Iako bi mnogi prvo rekli da je to hladnoća, zapravo je pravi razlog nedostatak svjetlosti, tačnije sunčevog svjetla. Znamo da je mnogima teško odrijemati na plaži pod vrelinom suncem, jer sunčevo svjetlo zaista u našem mozgu aktivira proces koji naređuje redukciju melatonina - hormona sna - i proizvodnju serotonina, koji je tipičan za aktivan, dakle, budan organizam. Zato se zimi, kada nema sunca, i po danu može dogoditi da je u tijelu previše melatonina i premalo serotonina, tj. da smo umorni i bezvoljni.

Kada je već vrijeme hladno i „mrzovoljno“, uvijek možete dodati malo ljepote u svoj život.

Počastite se aromatičnim vrućim čokoladama, kolačićima i keksom uz omiljene filmove i serije.

Dakle, ovo je onaj dio godine kada smo skloni umoru i depresiji dok čekamo te tople, sunčane prolječne dane, koji su samo na dva lista kalendara od nas.

Ukoliko kojim slučajem „upadnete“ u postprazničnu zimsku melanholiu, rizikujete da izostane dobar duh u vama, volja za radom i pad produktivnosti na poslu.

Zato, evo nekoliko savjeta kako da održite energiju i snagu dok čekate duge sunčane dane, a i da vam damo prijedloge kako mnogo toga možete postići i u preostalim zimskim danima.

Organizujte se za 2019. godinu

Najbolji način prelaza u novu godinu je dobra organizacija. To može biti razvrstavanje papira, odvajanje stare odjeće ili čak mijenjanje rasporeda u kući. Samo pomislite na to kako će dobar osjećaj biti kad vam u novoj godini sve bude posloženo i spremno za novi početak. Na poslu, umjesto da se brinete o onome što niste učinili prethodne godine, razmislite o svemu što ste postigli. Na komad papira zapišite sva svoja postignuća i sve dobre stvari koje ste napravili, a popis će vjerovatno biti duži nego što mislite. Ako vam je godina iz nekog razloga bila teška, pokušajte je ostaviti u prošlosti, zatvoriti to poglavlje vašeg života i krenuti naprijed u novu godinu.

Izbjegavajte da radite kasno noću

Kada je vrijeme sunčano i lijepo, ništa nam nije teško, pa smo često vrlo produktivni tokom dana, kako bismo na vrijeme završili sve zadatke na poslu i imali slobodno poslijepodne

i veće samo za nas. Međutim, kada je vrijeme ružno, hladno i tmurno, primijetite da nam ne pada teško da produžimo radni dan i ostanemo prekovremeno.

U redu je povremeno raditi duže i kasno noću, ali se potrudite da u zimskim danima ono malo dana što ostaje iskoristite za opuštanje, sport ili druženje, kako biste zadržali energiju i volju za naredni radni dan.

Neka vam u kancelariji bude ugodno toplo

U februaru nas često iznenade niske temperature i nova količina snijega pa svako jutro naš fokus bude usmjeren na to kako da se ugrijemo i sigurno dođemo do posla. Ono što je važno jeste da nam radni prostor bude u isto vrijeme dobro provjetren, ali i ugrijan, kako bismo u toploj i ugodnoj atmosferi mogli biti koncentrisani na svoje zadatke.

Ostanite zdravi - vježbajte

Svi znamo teoriju fitnes gurua i trenera da se tijelo za ljeto (plažu) gradi upravo sada, za vrijeme zimskih mjeseci.

Ne morate čekati početak nove godine da biste nešto počeli. Bilo da je riječ o treniranju za maraton, odlasku u teretanu ili nekom novom hobiju, najbolje vrijeme za to je upravo sada.

Iako je najvažnije da se vi osjećate dobro i zdravo u svojoj koži, zaista ima istine u tome da je baš sad pravo vrijeme da se odmorite od praznične teške hrane i pića, da iskoristite ovih nekoliko preostalih zimskih mjeseci za neki nov režim „čistije“ i zdravije ishrane, da uključite poneki trening ili sportsku aktivnost, jer svakako kombinacija zdrave ishrane i fizičke aktivnosti utiče na to da imamo dovoljno energije i poleta, pa ćemo samim tim biti produktivniji, kako kući tako i na poslu. U svakom slučaju, bilo koji vid izlaska iz kuće će doprinijeti naletu energije i izlasku iz zone „zimске lijenosti“ i uspavanosti.

Na TV-u gledajte samo program koji vas ispunjava

Zima je dio godine kada najviše volimo da se utoplamo u našem domu i gledamo TV emisije, programe, filmove ili serije. Kako je dan još kratak, a noći su duge, nerijetko cijelo veče izgubimo uz TV ekran. Naravno, zima je, na kauču je toplo, ugodno, i mnogo je lakše gledati televiziju neko „skočiti“ i aktivirati se.

Nema ništa loše u maloj dozi TV serija i filmova, ali rasporedite svoje veče kvalitetno, tako da vam ostane vremena i za omiljenu seriju, ali i da ustanete, prošetate i uradite nešto korisno za sebe, a sve u cilju da se oduprete zimskoj uspavanosti.

Iskoristite dan (svjetlo)!

Naš organizam sakuplja energiju i obnavlja se putem sunčevih zraka. Kako to radi organizam, tako i naš um, volja i produktivnost. Neka vam prioritet u ovim zimskim danima bude da svaki sunčan dan, makar bio i hladan, iskoristite da izađete bar na desetak minuta napolje.

Za neke ljude nedostatak sunčevih zraka tokom zime može dovesti do ozbiljnog pada energije ili čak depresije. Zato, sa prvim „zubatim suncem“ izađite na kraću pauzu i šetnju!

Isplanirajte putovanje

Odmor nije rezervisan samo za ljeto, pogotovo kad su u pitanju kratki izleti. Iskoristite preostale dane godišnjeg odmora za neko putovanje, duže ili kraće. Odaberite zimsku temu kao što su skijanje, planinske šetnje ili pobjegnite od zime i otputujte negdje gdje je sunčano.

I za kraj:

„Prolječno čišćenje“ počnite već sad, dok je zima

Većina nas čeka da zima prođe i da dođu topliji dani kako bismo počeli velika spremanja i čišćenja u kući. Baš zato, kako nas zimsko vrijeme tjera da budemo više u kući, iskoristite to i počnite veliko sređivanje kuće, ladica, ormara, ali i dokumenata ili fotografija na računaru, sortirajte šta vam treba i izbrišite sve nepotrebne stavke koje vam samo zauzimaju memoriju i prostor. Vjerujte, bićete zadovoljni i relaksirani ako prije proljeća završite sve te velike stavke.

Dakle, savjet je da ova dva-tri preostala zimskih mjeseca iskoristite na najbolji mogući način i oduprete se melanholiji i uspavanosti.

Da zaključimo, ovaj period je sjajan da završite veći dio posla ili projekta, da osmislite nove planove i strategije, da upravo sad počnete sa vježbama, zdravom ishranom i pretprolječnom detoksikacijom.

Možda je baš sad pravo vrijeme da više čitate, edukujete se i usavršavate, jer kada nam na vrata pokucaju prolječni zraci sunca na prozore, sve ćemo manje imati volju da vrijeme provodimo u zatvorenom prostoru (čitaj - biti produktivni u našim kancelarijama), a o toj problematici ćemo u nekom narednom m:agazinu. :)

Srećan vam rad!

MINI-SAVJETNIK

VODIČ ZA KUPOVINU POKLONA LJUBITELJIMA TEHNOLOGIJE

PIŠE: JELENA RAČUNICA ŠATARA

Kupovina poklona, koliko god pričinjavala zadovoljstvo, ponekad može biti problematična ako poklon kupujete nekome čija je glavna životna strast tehnologija i ko mora imati sve najnovije gadget-e. Kada kupujete poklon takvim ljudima, treba da znate da su upućeni u sva događanja u svijetu nauke i tehnologije i da ćete se oko iznenađenja baš morati potruditi. Mi imamo pet prijedloga sa kojima sigurno nećete pogriješiti.

PlayStation 4

Iako je u slobodnu prodaju pušten prije nekoliko godina, PlayStation 4 uvijek je zicer kada kupujete poklone nekome ko je zaljubljenik u tehnologiju. Sasvim je suvišno pričati o kvalitetu dizajna i grafike, jer je Sony ovom konzolom zaista nadmašio samog sebe. PlayStation 4 možete pronaći u ponudi kompanije m:tel.

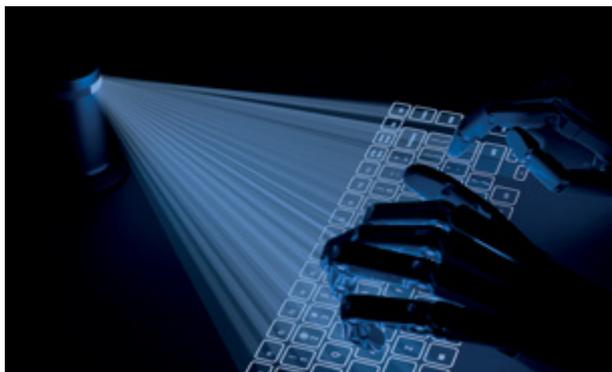

Hoverboard

Kad je ova popularna sprava u pitanju, s njom sigurno nećete pogriješiti, bez obzira na to da li poklon kupujete tinejdžeru ili nekom starijem ljubitelju tehnologije. Postoje kompanije koje su počele da proizvode hoverboard-ove koji izgledaju baš kao oni iz filma „Povratak u budućnost“. Upravo takvi gadget-i biće apsolutni hit u godinama koje dolaze i ako želite iznenaditi nekoga, onda ih uzmite u obzir.

Bežična tastatura kao projekcija

Ovo je jedan od onih izuma koji se pojavljuju u filmovima naučne fantastike, ali na svu sreću, tehnologija se razvija tolikom brzinom da je većina tih izuma sada dostupna i u stvarnom svijetu. Ova tastatura je u stvari mala kutija koja projektuje tastaturu na radni sto ispred vašeg računara. To znači da nema fizičkih tipki koje treba dodirnuti, nema sakupljanja prašine i mrvica. Funkcioniše na Mac i Windows računarima, ali i na telefonima.

AirPods

Nešto sa logom Apple kompanije uvijek je dobar izbor kad je kupovina poklona za ljubitelje tehnologije u pitanju. Apple uporno pomjera granice inovativnosti, a nedavno su lansirali i najmanje Bluetooth slušalice na svijetu. One izgledaju baš kao stare Apple slušalice, samo bez kablova. S ovim slušalicama sigurno nećete pogriješiti.

Roomba

Roomba nije samo sjajan poklon za ljubitelje tehnologije, već za svako domaćinstvo. Riječ je o robotskom usisivaču koji možete koristiti dok ste kod kuće, a možete ga programirati da usisava sam kad ste odsutni. Zar ovo nije genijalan poklon?

PREPORUKE

PIŠE: JELENA BJELAKOVIĆ

WEB SAJT

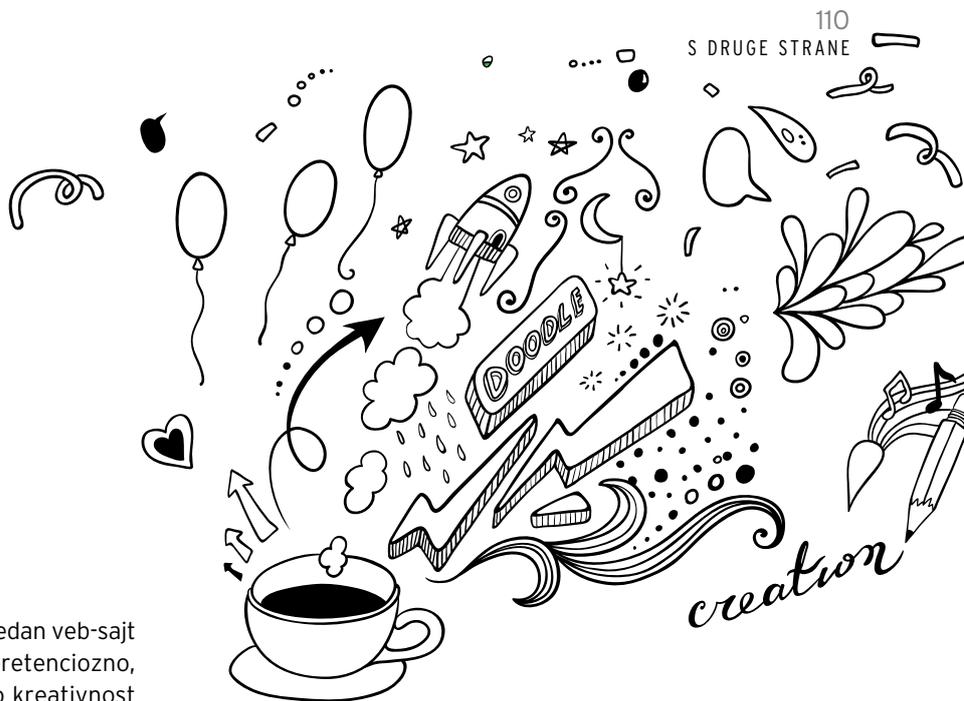
www.itsnicethat.com

Championing creativity since 2007.

Da, u svijetu koji plavi kreativnošću, titulirati jedan veb-sajt „šampionom kreativnosti“ može da zazvuči pretenciozno, ali ne, to nije daleko od istine. Barem ne ako kreativnost svedemo na umjetnost i sve njene primjene, a i svu njenu kompleksnost.

Svestranost umjetnosti očitava se u samim rubrikama koje vas vode na put oko zemlje kreativaca preko okeana dizajna, mora ilustracija i animacija te rijeka mode, filma i reklamiranja. Bilo da plovite vodama kreativne industrije, bilo da vam u svakodnevici prosto manjka čudnovatog goriva zvanog „inspiracija“, vrlo je izvjesno da ćete na nekoj stanici ovog vojaža uzviknuti jedno, ali vrijedno: „Eureka!“

Ukoliko se to i ne dogodi, biće dovoljno samo da pomislite „it's nice that!“, zar ne?

MUZIKA

„Hunter“, Ana Kalvi

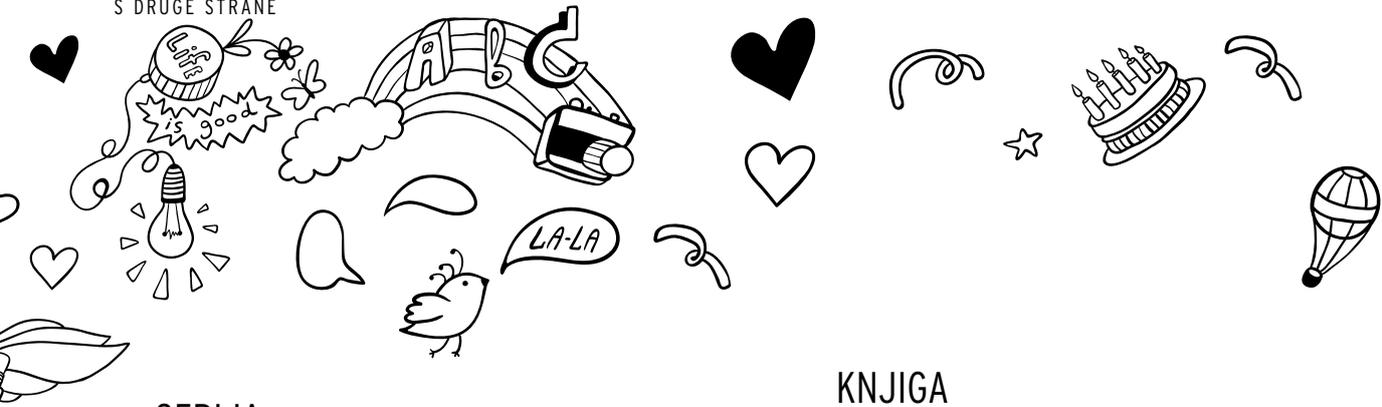
Sezona je lova. Na zvuk emocija.

„Ranjiv i jak - to je 'Hunter'“, reći će sama Ana Kalvi tako najavivši svoj treći studijski album, koji u srca kritičara stiže nakon petogodišnje pauze i tačno sedam godina od prvencu, koji je označio rađanje umjetnice žestokog rok kalibra.

Istina je da Kalvijeva kroz deset singlova lovi daleko širi obim emocija - kako svojih, tako i naših (a možda baš i vaših). U produkcijskom smislu, Ana Kalvi na scenu se vraća nešto sirovija, ali u čisto umjetničkom - zasigurno snažnija nego ikada. Bez trunke obzira za društvene norme, ona se ne libi hvatanja ukoštac sa svojom muškom i ženskom stranom, ali i sa svijetom koji mnogo traži od žene, a malo joj daje. I ta hrabrost se osjeti - u svakoj riječi, u svakom tonu, u svakom pucnju.

Ali, vi probajte da ništa ne osjetite.

SERIJA

„Moja genijalna prijateljica“

Prava prijateljstva nikada ne prestaju. Samo nekada nestanu. Ili postanu naša najveća noćna mora.

Ukoliko spadate u pobornike ideje da je „knjiga uvijek bolja od filma“, budite slobodni da ovu preporuku pročitate. Ukoliko ste, pak, u toru „film govori više od hiljadu riječi“ - ostanite gdje jeste. Samo što „Moja genijalna prijateljica“ nije film, nego HBO serija.

I samo što ni serija, a ni knjiga Elene Ferante ne govore o „genijalnom prijateljstvu“ per se. U priči o Eleni i Lili osjetno će se razotkriti mentalitet jednog vremena te duh siromašne i tromе sredine u kojoj vladaju, ne samo tradicionalne, no i one materijalne vrijednosti. Taj slikoviti prikaz Napulja će se postaviti kao ubjedljiva scenografija prijateljstva i djetinjstva koje korača tankom linijom između sna i more.

Sama priča traje više od 60 godina, a njeno klupko počinje da se odmotava onog trena kada Lila nestane, a Elena počne da piše o njihovom, recimo, genijalnom prijateljstvu. Šta se poslije zbilo? A vi bilo gdje i bilo kad otvorite svoju m:tel IPTV HBO videoteku, pa saznajte.

KNJIGA

Priče za laku noć za male buntovnice 2“, Elena Favili i Frančeska Kavalo

Priče o izuzetnim ženama vraćaju se na police knjižara i u snove malih i velikih djevojčica.

Neki kažu da priče ne mogu promijeniti svijet. Neki se nadaju da jedna riječ može promijeniti sve. A neki, poput Elene Favili i Frančeske Kavalo, znaju da postoje priče koje su veće od svih naših želja i svih naših strahova - priče vrijedne pričanja, a i prepričavanja.

„Priče za laku noć za male buntovnice 2“ su, kako broj dva i otkriva, nastavak sage o pionirkama, heroinama i buntovnicama koje su mijenjale svijet svojim životnim djelom ostavljajući neizbrisiv trag na svaku poru ljudskog postojanja. Kao i prvi dio, nastavak obaveznog štiva mladih buntovnica broji 100 priča, koje svojom jednostavnošću i razigranošću pozivaju na snove koji se ničega ne boje.

Od kraljice do glumice, od aktivistkinje do astronautkinje, od fudbalerke do slikarke, od balerine do ratnice, od nemogućeg do mogućeg - svaku priču prati i bajkoviti likovni portret, ali i sasvim realna ideja da „kad buntovnice ne posustaju, tad svi napreduju“.

hTC Desire 12

Ekran - 5,5 inča, HD+ (720 x 1440), IPS LCD
Memorija - 3 GB RAM, 32 GB interna memorija + microSD slot
Procesor - Quad-core, 64-bit
Glavna kamera - 13 MP, LED blic, HDR, 1080p video
Prednja kamera - 5 MP, 720p video
Baterija - 2730 mAh

HUAWEI Mate20 Pro

U SARADNJI SA

2X MOĆNIJI AI

7nm Mobile AI Chipset | Sistem tri kamere s novim širokougaonim objektivom | 40W Super punjenje

SAMSUNG

Novi supermoćni Note
SAMSUNG Galaxy Note9